

Bevarings- og samhandlingsplan for privatarkiv i Rogaland

Mars 2022, Interkommunalt arkiv i Rogaland

Forord

Arkiv er den del av kulturarven, sammen med kulturminner, immaterielle spor og andre kulturuttrykk fra tidligere tider. Kulturarven er viktig fordi den gir et grunnlag for identitetsskaping og historieforståelse.

Arkiver dokumenterer menneskelig virksomhet. De blir skapt i alle deler av samfunnet, i offentlige organer, bedrifter, organisasjoner og hos privatpersoner. Viktigheten av å bevare arkiver fra både den offentlige og den private delen av samfunnet har blitt framhevet i de politiske styringsdokumentene for arbeid med arkiver siden 1987. Her blir privatarkiv sett som viktig supplement til offentlige arkiver for å oppnå helhetlig samfunnsdokumentasjon.

Arkivloven fra 1999 skal sikre at arkiver «som har monaleg kulturelt eller forskningsmessig verdi eller som inneheld rettsleg eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon» blir tatt vare på for ettertiden. Mens loven pålegger offentlige virksomheter å ta vare på sine arkiv, finnes ingen retningslinjer for hvilke private arkiver som skal tas vare på. Her blir bevaring ansett som et frivillig anliggende. Derfor må det anvendes andre virkemidler og strategier ved bevaring av arkiver fra den private delen av samfunnet.

I Rogaland har mange institusjoner tatt imot, samlet inn, ordnet og tatt vare på privatarkiv over lang tid. Til tross for et initiativ tidlig på 2000-tallet har det imidlertid ikke kommet i stand et koordinert og systematisk samarbeid på privatarkivfeltet i fylket. Bevarings- og samhandlingsplanen for privatarkiv i Rogaland er tenkt som et startskudd for videre arbeid på feltet. Den skal være et fundament og redskap for det videre faglige arbeidet med bevaring av privatarkiv, og vise vei for videre samarbeid mellom bevaringsinstitusjoner.

Bevarings- og samhandlingsplan for privatarkiv i Rogaland

I både strategien for privatarkivfeltet og retningslinjene for arbeid med privatarkiver peker Arkivverket på arbeidet med bevaringsplaner og et koordinert arbeid med privatarkiv på regionalt nivå som tiltak til å nå målet om helhetlig samfunnsdokumentasjon. Selv om det er mange institusjoner i Rogaland som har tatt imot privatarkiv og forvalter disse, finnes det ingen oversikt over bevarte privatarkiv og ikke noe formelt samarbeid mellom bevaringsinstitusjonene. I flere år har Statsarkivet i Stavanger hatt en viktig rolle i det regionale privatarkivarbeidet. I senere tid har imidlertid Arkivverket blitt omorganisert og omdefinert sin rolle til å ha ansvar for privatarkiv på nasjonalt nivå. Samtidig påpeker Arkivverket at det regionale ansvaret for privatarkiv ligger i fylkeskommuner og kommuner.

Planer for innsamling og forvaltning av privatarkiv har blitt utarbeidet i de fleste fylkene de siste 15 år, men Rogaland var et av fylkene som manglet en slik plan. For å gjennomføre arbeidet, fikk Interkommunalt Arkiv i Rogaland tildelt utviklingsmidler fra Arkivverket og finansielt støtte fra Rogaland fylkeskommune i 2018. Dermed kunne arbeidet med Bevarings- og samhandlingsplanen for privatarkiv i Rogaland settes i gang.

Denne planen er todelt. Første del, bevaringsplanen, inneholder kartlegging av privatarkivbestanden i Rogaland og analyse av hvorvidt ulike samfunnssektorer er representert i bestanden. Andre delen, samhandlingsplanen, tar for seg anbefalinger i retning av et framtidig systematisk og koordinert samarbeid på privatarkivfeltet i fylket.

Arbeidet med planen foregikk mellom september 2020 og mars 2022. Berit Bass har vært prosjektleder og forfatter. I tillegg har det vært en referansegruppe bestående av representanter fra

forskjellige typer institusjoner som enten bevarer privatarkiv selv eller har interesse i bevaring av disse:

Janet Birkeland Martin – Arkivverket

Arp Schmidt – Ryfylkemuseet

Jørg Eirik Waula – Rogaland historielag

Lars Neby Olsen – Stavanger byarkiv

Kate Iren Jellestad Syvertsen/Knut Albert Gjedrem Auestad – Rogaland fylkeskommune

Tor Ingve Johannessen – Interkommunalt Arkiv i Rogaland

Gruppen har hatt fire møter, både på TEAMS og fysisk og har ellers hatt kontakt via e-post.

Alle institusjoner som tar imot og bevarer privatarkiv i Rogaland, ble invitert til å bidra i planarbeidet. I oppstarten av prosjektet ble kommuner, bibliotek, museer, historielag og arkivdepotinstitusjoner i fylket spurt om de var interessert i å delta i prosjektet. Over 30 ønsket å bidra. I desember 2020 fikk disse tilsendt et kartleggings skjema til utfylling. Skjemaene er grunnlaget for kartleggingen av privatarkiv, og den videre bevaringsplanen.

I løpet av høsten 2021 førte prosjektleder samtaler med flere representanter for de involverte institusjonene, for å forhøre seg om deres ideer for et framtidig privatarkivarbeid. Andre institusjoner ble kontaktet skriftlig. Svarene fra samtalene og e-post-utvekslingen er grunnlag for samhandlingsplanen for privatarkivarbeid i Rogaland.

Første utkast av hele planarbeidet ble forelagt både institusjonene som bevarer privatarkiv og institusjonene som eier privatarkiv, men deponerer disse hos IKA Rogaland eller Statsarkivet i Stavanger i januar 2022. Kommentarer og tilbakemeldinger er innarbeidet i denne her foreliggende bevarings- og samhandlingsplanen for privatarkiv i Rogaland.

Innhold

Bevaringsplan for privatarkiv i Rogaland	5
1. Innledning.....	5
2. Samfunnsbeskrivelse	11
3. Bestandsanalyse	36
4. Bevaringsplanene	48
4.1 Bevaringsplan for Dalane	49
4.2 Bevaringsplan for Jæren	53
4.3 Bevaringsplan for Stavanger	58
4.4 Bevaringsplan for Haugalandet.....	63
4.5 Bevaringsplan for Ryfylke.....	68
4.6 Bevaringsplan for Rogaland	73
Samhandlingsplan	75
Vedlegg	
Dalane - antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode.....	81
Dalane - antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode.....	83
Jæren - antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode.....	86
Jæren - antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode.....	88
Stavanger - antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode.....	90
Stavanger - antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode.....	92
Haugalandet - antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode.....	95
Haugalandet - antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode.....	97
Ryfylke - antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode.....	100
Ryfylke - antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode.....	102
Liste over deltagende bevaringsinstitusjoner.....	105

Bevaringsplan for privatarkiv i Rogaland

1. Innledning

Bevaringsplanen for privatarkiv i Rogaland er tenkt som et verktøy for det videre bevarings- og innsamlingsarbeidet med privatarkiv. Den synliggjør hvilke samfunnsområder som er godt og hvilke som er mindre godt dokumentert med privatarkiv. Denne kunnskapen gjør bevaringsinstitusjonene i stand til å være målrettet i det framtidige arbeidet, ved å kunne ta godt begrunnede valg ved inntak av privatarkiv.

Et viktig formål med bevaring av privatarkiv er å bidra til en mer helhetlig dokumentasjon av samfunnet. Arkiver fra private aktører inneholder annen informasjon enn offentlige arkiver. De dokumenterer samfunnet fra en annen side. Derfor er privatarkiver viktige historiske kilder.

Mens bedrifter, foreninger og privatpersoner har interesse av å dokumentere og ta vare på sin egen historie, er det bevaringsinstitusjonenes oppgave å ha et helhetlig syn på privatarkiv. Den her foreliggende planen gir et redskap til dette. Ved hjelp av planen er det mulig å styrke bevaring av privatarkiver fra sektorer som anses som særskilt viktige, og samfunnsområder og grupper det finnes lite innsamlet materiale fra. Det er ikke mulig å bevare alt, men ved hjelp av planen kan en gjøre et utvalg som fører nærme et helhetlig dokumentasjon av samfunnet.

Det har ikke tidligere blitt utarbeidet en bevaringsplan for privatarkiv i Rogaland. Derfor var det viktig å få kartlagt status på arbeidet med privatarkiv som allerede er gjort. Denne planen følger metoden som er utprøvd i flere etablerte bevaringsplaner i andre fylker. Den består av en kartlegging av privatarkivbestanden som finnes i bevaringsinstitusjonene. Samtidig lages det en beskrivelse av det som ansees som viktige trekk ved den historiske utviklingen i fylket. Kartleggingen og samfunnsbeskrivelsen holdes opp mot hverandre for å avdekke hvilke samfunnssektorer er godt og hvilke mindre godt dokumentert med privatarkiv. Dette gir grunnlag for anbefalinger til et framtidig systematisk bevarings- og innsamlingsarbeid.

Definisjoner og premisser for arbeidet

Privatarkiver blir til i den private sfæren av samfunnet, i bedrifter, lag og foreninger, institusjoner eller hos privatpersoner. Et enkelt arkiv kan omfatte flere hundre hyllemeter eller bare noen få dokumenter. Dokumentene i arkivene er hovedsakelig analoge, på papir, men i nyere tid har det også blitt bevart enkelte arkiver som er digitalt skapte.

Privatarkiv kan inneholde mange forskjellige typer dokumenter, fra møteprotokoller, korrespondanse og sakarkiv, til kart og tegninger, fotografier, lyd- og filmopptak fram til små gjenstander. Alle dokumentene har en felles opprinnelse. De er produsert av eller var oppbevart hos arkivskaperen og har dermed en tilknytning til den. Mange bevaringsinstitusjoner i Rogaland tar også vare på fotosamlinger. Fotografier og fotosamlinger er kun tatt med her dersom de er en del av et privatarkiv som inneholder andre dokumenter.

De fleste større arkivbevaringsinstitusjoner bruker arkivprogrammet **ASTA**, Arkivsystem til alle, for å registrere og forvalte sine arkiver.

Arkivskaper er den eller de som har frembrakt arkivet. På fagspråk bruker en også aktør om arkivskaper. Det kan for eksempel være virksomheter, organisasjoner eller personer. Ved registrering av arkivskaperene i kartleggingen følges arkivprogrammet ASTA sin inndeling i bedrifter, organisasjoner, institusjoner, personer, legater/stiftelser og samlinger.

Arkivskaperene er registrert med **dagens kommuner**.¹ Dette valget ble gjort for å gjøre analysen håndterbar.

I denne bevaringsplanen undersøkes privatarkivbestanden i **Rogaland**. Undersøkelsen er inndelt i regionene Dalane, Jæren, Haugalandet og Ryfylke samt Stavanger, som egen geografisk enhet.² Denne inndelingen ble valgt for å kunne vise det som er viktig for regionene uten at enkelte regioner skygger for hverandre. Samtidig er regionene store nok til å kunne analyseres som egne enheter. En annen grunn for valget av region som analyseenhet er at mange privatarkiv er av regional og lokal betydning. Dermed er disse viktige for identiteten til stedene og områdene de kommer fra.

Stavanger blir undersøkt i et eget kapittel. Bakgrunnen ligger både kommunens geografiske beliggenhet som knutepunkt mellom Jæren, Ryfylke og Haugalandet, men også i dens administrative historie. I dag består kommunen av kommuner som var sognet til både Jæren og Ryfylke i tidligere tider. Samtidig er det bevart et stort antall privatarkiv fra Stavanger. Hadde disse blitt analysert sammen med privatarkiv fra Jæren, hadde bildet blitt forskjøvet på en uheldig måte. Men det er ikke dette skott mellom regionene. Der det er naturlig, sees funnene for regionene i sammenheng.

Omfanget av arkiver beregnes tradisjonelt sett i **hyllemeter**. Det betyr plassen et arkiv har i reolene i arkivmagasiner. Å måle omfanget i hyllemeter er en god målestokk for analogt arkivmateriale så som protokoller og løse dokumenter i esker.

Til å bidra til arbeidet med planen ble **alle institusjoner som bevarer og samler privatarkiv** i fylket invitert. Bredden spenner fra arkivfaglige institusjoner, som har bevaring og forvaltning av arkiv som sine primære arbeidsoppgaver, til museer som bevarer arkiver som del av samlingene sine og til historielag, som bevarer privatarkiv av interesse for sin lokale historie.

Om samfunnsbeskrivelsen

I samfunnsbeskrivelsen omtales hovedtrekkene i utviklingen av samfunnet i fylket de siste 120 årene. Den tar opp utviklingstrekk og fenomener i samfunnet i Rogaland som var viktige i forskjellige tidsepoker, men den gir ikke et fullstendig bilde av fortiden. I framstillingen fokuseres det på utviklingstrekk og fenomener som kan ha produsert privatarkivmateriale. Derfor står utviklingen av nærings-, organisasjons- og kulturlivet i sentrum. I begynnelsen kommer det i tillegg korte avsnitt om befolkning og den geografiske bakgrunnen til fylket.

Utviklingen i de forskjellige delene i samfunnet er tett sammenvevd med og avhengige av hverandre. Forandringer i et samfunnsområde vil alltid ha ringvirkninger i andre. Samtidig følger den generelle samfunnsutviklingen de historiske hovedtrekkene for hele Norge og er avhengig av både økonomiske, kulturelle, åndelige og sosiale strømninger i verden.

Samfunnsbeskrivelsen dekker i hovedsak perioden fra 1900 fram til i dag. Dette fordi det er fra denne perioden arkivarer må ta stilling om arkivmateriale skal samles inn eller ikke. Når det gjelder materiale før 1900 er omfanget lite og en vil derfor ta vare på det meste som blir tilbudt bevaringsinstitusjonene.

---

¹ Etter regionreformen fra 2020 ble tre tidligere kommuner, som geografisk ligger i Ryfylke del av Stavanger og Jæren. Deler av Forsand kommune ble en del av Sandnes kommune. Kommunene Rennesøy og Finnøy slå seg sammen med Stavanger.

² Dalane: Bjerkreim, Eigersund, Lund og Sokndal. Jæren: Hå, Gjesdal, Klepp, Randaberg, Sandnes, Sola og Time. Haugalandet: Bokn, Haugesund, Karmøy, Utsira og Vindafjord. Ryfylke: Hjelmeland, Kvitsøy, Sauda, Strand og Suldal.

Om bestandsanalysen

En bestandsanalyse er en undersøkelse av privatarkivbestanden. I den her foreliggende analysen blir privatarkiv betraktet etter geografisk opprinnelse, perioden dokumentene er skapt og aktørtypen til arkivskaperen. For arkiver fra næringslivet blir det undersøkt fra hvilke næringer privatarkivene kommer fra. Arkiver fra organisasjonslivet blir analysert etter hvilken type lag eller forening disse representerer.

For å kartlegge bestanden ble bevaringsinstitusjonene bedt om å fylle ut et skjema med følgende informasjon om enkeltarkivene:

- Arkivets navn
- Ytterår for dokumentene i arkivet
- Omfang av arkivet i hyllemeter
- Navn til arkivskaper, ofte identisk med arkivets navn
- Aktørtype til arkivskaperen.
- Stedstilhørighet til arkivskaperen.
- Organisasjonskategori for lag og foreninger. Disse følger hovedsakelig systematikken i boken *Norske organisasjoner* som ble utgitt fra 1966 av i flere utgaver.
- Næringskategori for bedrifter. Disse følger systematikken i Standard for næringsgruppering til Statistisk sentralbyrå (SN2007).

I analysen ser en på geografisk fordeling, fordeling etter tidsepoker og aktørtyper samt fordeling av privatarkiv fra nærings- og organisasjonslivet etter henholdsvis nærings- og organisasjonskategorier.

For analysen av privatarkivbestanden i forskjellige tider ble det valgt følgende tidsepoker: tiden før 1900, 1900-1945, 1946-1970, 1971-2000 og tiden etter år 2000. Valget av epokegrensene er knyttet til både historiske hendelser samt måten dokumenter blir laget og arkiver skapt. I 1945 sluttet Andre verdenskrig i Norge; omtrent 1970 startet tiden, da olje- og gassindustrien fikk en dominerende rolle i verdiskapningen til næringslivet. I tiden etter år 2000 har måten å kommunisere på, produsere og lagre dokumenter blitt revolusjonert gjennom bruk av digitale verktøy.

Feilkilder i bestandsanalysen

Kartleggingskjemaene ble gjennomgått før analysen og de registrerte dataene «vasket», for å gjøre disse enklere å sammenligne. Allikevel finnes det, så som ved andre kvantitative metoder som håndterer store mengder data, en del feilkilder. De viktigste feilkildene ved bruk av kartleggingskjemaet er følgende:

- **Ytterår.**
Ikke alle arkiver i bevaringsinstitusjonene er registrert med ytterår.
Bestandsanalysen og bevaringsplanen baserer seg på kartlegging av privatarkiver i forskjellige tidsepoker. Ved manglende ytterår kan privatarkivene ikke tas med i analysen, noe som fører til et forskjøvet bilde.
I skjemaene for to av institusjonene var det ikke registrert ytterår til privatarkivene.
- **Omfang av arkivene.**
Ikke alle arkiver i bevaringsinstitusjonene er registrert med omfang.
Noen institusjoner har angitt omfanget av arkivene i antall protokoller, arkivbokser eller permer istedenfor omfanget i hyllemeter, som er vanlig. I disse tilfeller ble arkivstykkene omregnet i hyllemeter etter disse reglene: en arkivboks er 0,1 hm, en perm er 0,07 hm og en protokoll er 0,03 hm.

I tillegg inneholder mange arkiver materiale som er vanskelig å måle i hyllemeter. Det gjelder f.eks. kart og tegninger eller digitalt skapte og bevarte dokumenter.

- **Registrering av sted.**

Det var ikke mulig å finne stedstilknytning til alle aktørene.

I tillegg fantes det uklarheter om stedsangivelsen skal angi hvor en bedrift eller forening holder til eller hvor den er aktiv. For å kunne sammenligne dataene har følgende prinsipper blitt fulgt:

- Bedrifter har blitt registrert med stedet hvor de hadde/har sitt hovedsete. Dermed ble virksomheter med nasjonalt og internasjonalt arbeidsområde, men med hovedkontor i Rogaland registrert i en av kommunene. Andre virksomheter, som har like stor betydning for fylket, kan være registrert i andre fylker. Dette gjelder hovedsakelig for bedrifter fra olje- og gassindustrien.
- Foreninger har enten blitt registrert i den kommunen de hører til eller med regions- eller fylkestilhørigheter hvis de dekker flere kommuner, en region eller hele fylket.

- **Registrering av aktørtype.**

Virksomheter kan ha skiftet fra å være en aktørtype til å være en annen, f.eks. har gjensidige forsikringsordninger for bønder og fiskere skiftet fra å være foreninger til å bli kommersielle bedrifter. Videre kan også innholdet i arkiver være avgjørende for registrering av aktørtype, f.eks. kan gårdsarkiv inneholde både materiale fra gårdsdriften, familien som bodde på gården og andre dokumenter knyttet til gården. Dermed kan det finnes gårdsarkiv både blant person-/familiearkiv, bedriftsarkiv og samlinger.

- **Uklarheter i bruk av nærings- og organisasjonskategorier.**

Det ble forsøkt å holde seg tett til kategoriene fra Statistisk sentralbyrå for næringslivet og bøkene *Norske organisasjoner* for organisasjonslivet.

Standarden for næringsgruppering (SN2007), som registrerer virksomheter i hovedgrupperinger og undergrupper, er veldig omfattende. Derfor kan det være vanskelig å registrere en bedrift i rett kategori. For bestandsanalysen ble det kun valgt å analysere hovedgrupperingene.

Det finnes ingen definisjon for systematikken, dvs. kategoriene som ble satt opp i boken *Norske organisasjoner*. Flere foreninger kan havne i forskjellige kategorier, avhengig av det som var hovedformål i forskjellige tidsepoker eller det som det registratoren la vekt på.

I tillegg faller noen bedrifter og foreninger under flere kategorier. Her har det blitt forsøkt å velge den mest relevante.

Manglene og uklarhetene ble rettet etter beste evne ved gjennomgang av skjemaene. Men for mange av registreringene hadde en gjennomgang av selve arkivene gitt svar. Det hadde flere institusjoner verken tid eller ressurser til det. Likevel ansees skjemaene til å gi et godt grunnlag for bestandsanalysen og videre bevaringsplanen for privatarkiv i Rogaland.

Om bevaringsplanene

I det siste kapittelet, bevaringsplanene, holdes samfunnsbeskrivelsen og bestandsanalysen opp mot hverandre for å undersøke i hvilken grad forskjellige samfunnsområder er dokumentert med privatarkiv. Resultatet blir presentert kapittelvis for regionene Dalane, Jæren, Haugalandet og Ryfylke samt for Stavanger. Hvert kapittel blir avsluttet med en anbefaling for det videre arbeidet. Her blir det tatt opp to til tre samfunnsområder eller tiltak det burde prioriteres for å komme nærmere målet

av en helhetlig dokumentasjon av samfunnet med hjelp av privatarkiv. På slutten av bevaringsplanene sees fylket i sin helhet, både når det gjelder tendenser for hele Rogaland og anbefalinger som gjelder for alle regioner i fylket.

Metodiske anmerkninger

I bevaringsplanene blir det sett på hvordan de registrerte nærings- og organisasjonsarkivene dekker samfunnsutviklingen. Samlinger, personarkiv samt arkiver fra legater og stiftelser blir ikke analysert. En analyse av disse hadde krevd enn annen innfallsvinkel enn den som ble valgt i de her foreliggende bevaringsplanene.³

Det samme gjelder arkiver fra institusjoner. Private institusjoner⁴ ivaretar ofte oppgaver som ligner på offentlige oppgaver. Noen har fått delegert oppgaver fra kommune, fylkeskommune eller stat, eller er finansiert av det offentlige. I deres arkiver dokumenteres ofte tiltak rettet mot enkeltpersoner eller vedtak på vegne av det offentlige. Her er etterprøvbarehet av prosessene og rettssikkerhet for den enkelte viktige argumenter for bevaring av disse arkivene. En utelukkende vurdering av dekning av samfunnsutviklingen gjennom arkiver fra institusjoner kan dermed skygge for andre grunner for bevaring av institusjonsarkiver.

For å gjøre bevaringsplanene håndterbar og oversiktlig ble det valgt å kun vurdere næringsgrupperinger eller organisasjonskategorier som kan sies å ha hatt betydning for utviklingen i den aktuelle regionen eller hvor antall bevarte privatarkiv gjør en vurdering mulig. Næringsgrupperinger eller organisasjonskategorier av mindre betydning for samfunnet hvor det i tillegg lite eller ingen privatarkiv er bevart blir ikke vurdert i bevaringsplanene.

Videre ble det valgt å kun analysere dekningen av samfunnsutviklingen med nærings- og organisasjonsarkiv bare for tidsepokene 1900-1945, 1946-1970 og 1971-2000. Fra disse tidsperioder er det mulig å samle inn og bevare arkiver etter tradisjonelle metoder. Nyere arkiver er, som blir vist i bestandsanalysen, gjennomgående lite bevart. I tillegg krever disse på grunn av den ofte endrete karakteren av arkivmaterialet nye strategier og metoder ved innsamling og bevaring. Den tilnærmingen som arkivbevaringsinstitusjoner kan se for seg for Rogaland skal inngå i samhandlingsplanen.

Arkiver fra perioden før 1900 finnes i flere institusjoner, men er få og ofte små. Målrettet innsamling av så gammelt materiale er krevende. På den andre side blir det på grunn av sin høye alder, nærmest uten unntak bevart, når det kommer inn til bevaringsinstitusjoner.

Fullstendige tabeller med antallet bevarte privatarkiv for hver enkel næringsgruppering og organisasjonskategori for alle tidsepoker og alle regioner er vedlagt bevaringsplanen.

Det ble valgt å markere dekningsgraden av nærings- og organisasjonskategorier med forskjellige farger. Fargene betyr følgende:

---

³ Arkivverket har i 2020 lagt fram sin «Bevaringsplan for privatarkiv i Arkivverket». Planen bygger på en sektorvis tilnærming. Hver enkelt sektor rommer forskjellige typer arkivskaperene og kunne dermed også innbefatte samlinger dersom man hadde gått for en liknende tilnærming.

⁴ Mange private institusjoner er per i dag ikke underlagt arkivloven. Allikevel burde deres arkiver bevares for å dokumentere samfunnet. Arkivutredningen fra 2020 nevner som konsekvens av manglende arkivering av disse privatarkiv bl.a. et «ufullstendig og skjevt bilde av utøvelsen av offentlige oppgaver» og dårligere rettssikkerhet av Norges innbyggerne ved at deres rettigheter er ikke godt nok dokumentert i arkivene. I: Fra kalveskinn til datasjø. Ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver. Norges offentlige utredninger (NOU) 2019:9, s. 71.

	God dekning. Dekningsgraden med privatarkiv samsvarer med betydningen av næringsgrupperingen/organisasjonstypen hadde i samfunnet.
	Svak dekning. Næringsgrupperingen/organisasjonstypen er dokumentert med privatarkiv, men dekningsgraden er for liten i forhold til betydningen i samfunnet.
	Dårlig dekning/ingen dekning. Næringsgrupperingen/organisasjonstypen er ikke dokumentert med privatarkiv eller dokumentert med så få privatarkiv at det ikke samsvarer med betydningen den har hatt i samfunnet.
	Ikke grunnlag for analyse. Næringsgrupperingen/organisasjonstypen var ikke aktuelt i den analyserte tidsepoken eller hadde en mindre betydning i samfunnet.

Metoden som ble valgt tar ikke hensyn til omfanget av materialet. Arkiver med lite omfang teller like mye som omfangsrike arkiver. Det antas at denne forskjellen jevner seg ut mellom arkivene og at metoden allikevel gir en pekepinn på hvor godt samfunnsutviklingen er dekket med forskjellige private arkiver.

2. Samfunnsbeskrivelse

I første del av bevaringsplanen beskrives samfunnet i Rogaland de siste omtrent 120 år i korte trekk. Beskrivelsen baserer seg i hovedsak på framstillinger av historien til fylket og enkeltkommuner, data fra Statistisk Sentralbyrå og annen sekundærlitteratur.

Rogaland – kommuner, geografi og befolkning

Fylket og kommunene

Rogaland fylke ligger på Vestlandet i Norge. I dag er Rogaland Norges minste fylke i areal (utenom Oslo), og på fjerde plass målt i innbyggertall. Det er i underkant av en halv million mennesker som bor i fylket.

Stavanger er Rogalands største by og administrasjonssenter for fylket. I dag har Rogaland 23 kommuner.

Kommunenummer	Kommune	Administrasjonssenter	Innbyggertall 2020 ⁵
1101	Eigersund	Eigersund	14 811
1103	Stavanger	Stavanger	143 574
1106	Haugesund	Haugesund	37 357
1108	Sandnes	Sandnes	79 537
1111	Sokndal	Hauge	3 280
1112	Lund	Moi	3 202
1114	Bjerkreim	Vikeså	2 787
1119	Hå	Varhaug	18 991
1120	Klepp	Kleppe	19 588
1121	Time	Bryne	18 916
1122	Gjesdal	Ålgård	12.002
1124	Sola	Sola	27 153
1127	Randaberg	Randaberg	11 221
1130	Strand	Jørpeland	12 968
1133	Hjelmeland	Hjelmelandsvågen	2 574
1134	Suldal	Sand	3 804
1135	Sauda	Sauda	4 595
1144	Kvitsøy	Ystabøhamn	517
1145	Bokn	Føresvik	852
1146	Tysvær	Aksdal	11 065
1149	Karmøy	Kopervik	42 186
1151	Utsira	Utsira	198
1160	Vindafjord	Ølensjøen	8 714

I tillegg til Stavanger finnes det ni byer i fylket: Bryne, Eigersund, Haugesund, Jørpeland, Kopervik, Sandnes, Sauda, Skudeneshavn og Åkrehamn.

⁵ <https://www.ssb.no/statbank/table/07459/tableViewLayout1/>, besøkt 12.07.2021.

Historisk sett har Rogaland utviklet seg fra Stavanger len. Med innføring av enevedet ble lenet til Stavanger amt. Da amtene fikk betegnelsen fylke, i 1919, ble Stavanger amt til Rogaland fylke.

Et Norge i miniatyr – Rogalands geografi

Rogaland kan kalles et Norge i miniatyr, siden det rommer mange av landets ulike landskapstyper. I vest finnes det en kyststripe langs hele fylket. Kun tre kommuner (Time, Bjerkreim og Lund) har ingen direkte tilgang til havet. Den sørlige delen er preget av snaue koller og mye stein. Her ligger store mineralforekomster. Den midtre delen av fylket er kjennetegnet av frodig slettelandskap, som i dag utgjør et rikt jordbruksområde. Kyststripen her består i hovedsak av sandstrender. Lenger mot nord er det kystlandskap med mange øyer og halvøy. Her finnes det fjorder som strekker seg langt inn i landet. Øst i fylket er det høyfjellslandskap på over 1000 høydemeter.

Blikk mot Jøsenfjorden i 1918, fotografert av Finn Johannessen. I: Ryfylkemuseet, Fotosamling Finn Johannessen. Landevei på Jæren, ukjent fotograf. I: Stavanger byarkiv, Byarkivets postkortsamling.

Landskap og geografi deler fylket i fire regioner: Dalane i sør, Jæren i midten, Haugalandet i nordvest og Ryfylke i nordøst.

Landskapet og naturressursene er grunnlaget for den økonomiske utviklingen i regionen fram til i dag. Det ga levebrød for bøndene og fiskerne, og var forutsetning for opprettelsen av de første industribedriftene. Mange av dagens virksomheter baserer seg på olje- og gassforekomstene i Nordsjøen.

Menneskene i Rogaland – Befolkningsutviklingen

De siste 120 årene har det vært en sterk befolkningsvekst i Rogaland. I 1900 levde 127 592 mennesker i fylket. I starten av 2021 var det 482 645 mennesker, nesten fire ganger så mange.⁶ I starten var bedre mat og helsestell årsaken. Færre barn døde og den gjennomsnittlige levealderen steg. I nyere tid har innflytting vært den viktigste grunnen til befolkningsvekst.

Befolknings tettheten i Rogaland er størst nær kysten. I over 120 år har det gått en konstant flyttestrøm til stadig mer tettbygde strøk. I 2020 bodde 69 % av Rogalands befolkning på Jæren og 21 % på Haugalandet. Kun 5 % av befolkningen bodde i enten Dalane eller Ryfylke.⁷ Mens kommuner i Dalane og Ryfylke har nedgang eller stagnasjon i folketall, har kommunene i de tettbygde strøkene, særlig på Nord-Jæren og rundt Haugesund, befolkningsvekst. Rogaland er i dag blant landets mest urbaniserte fylker, med 88 % av befolkningen bosatt i tettsteder. I 1959 bodde det 59 % av innbyggere i tettsteder.⁸ Kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg er i praksis bygget

⁶ https://www.imdi.no/tall-og-statistikk/steder/F11/befolkning/befolkning_hovedgruppe, besøkt 12.07.2021.

⁷ Rogaland fylkeskommune: Regionale utviklingstrekk Rogaland 2021, Stavanger 2021, s. 16.

⁸ Gunnar Roalkvam, Oljebyen 1965-2010, Stavanger bys historie, bind IV, Stavanger 2012, s. 54.

sammen og kan regnes som ett tettsted. Med 198 000 innbyggere i 2010 var det Norges tredje største tettsted.⁹

Innflyttere i Rogaland kom fra andre norske fylker og fra utlandet. For innflytting fra andre fylker har hovedårsaken vært etterspørselen etter arbeidskraft. Fra 1970-tallet har behov for arbeidskraft knyttet til olje- og gassindustrien vært særs viktig. Gruppen av innflyttere fra andre land er sammensatt. Fram til 1970-tallet var innvandringen lav, og det kom stort sett arbeidsinnvandrere. På 1980- og 1990-tallet var størsteparten av innvandrere familiemedlemmer og asylsøkere. Etter utvidelsen av EU i 2004 har arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene dominert innvandringen.¹⁰ Per 01.01.2021 hadde 73 125 av fylkets innbyggere bakgrunn fra et annet land, det tilsvarer omtrent 15,2 %.¹¹

Innvandrere fra andre land dannet ofte egne foreninger. Den første var sannsynligvis *Den tyske klubb* i Stavanger som ble grunnlagt på 1880-tallet.¹² I dag finnes det organisasjoner for mennesker fra mange nasjonaliteter og religioner. På Sølvsbergets liste over internasjonale foreninger i byen står over 80 lag.¹³ Innvandrere preger næringslivet med butikker med mat fra sine herkomstregioner og internasjonale spisesteder. Noen oppretter moskeer og religiøse lag for å utøve sin religion.

Rogaland har hatt stor befolkningsvekst, til tross for at mange rogalendinger har utvandret til andre land i samme periode. Mellom 1825 og 1930 emigrerte ca. 75 000 mennesker fra fylket til Nord-Amerika. I starten reiste de fleste fra Ryfylke og Karmsund-bygdene, men etter hvert også fra Jæren og Dalane. Mange utvandrere holdt kontakten med hjemlandet og sendte brev til Norge. Amerikabrev er bevart i mange hjem og arkiver.

I 1986 ble Det norske utvandrersenteret stiftet i Stavanger. Senteret hadde som mål å hjelpe etterkommere av nordmenn i utlandet å finne sine røtter og å dokumentere utvandringen fra landet. Etter avviklingen av senteret i 2017 ble samlingen overført til Stavanger byarkiv.

Næringsliv i Rogaland

I løpet av de siste 120 årene har det funnet sted en sterk forskyvning av tyngdepunktet til næringslivet fra primærnæringer over til sekundærnæringer til tertiærnæringer. Dette er synlig både i andelen av verdiskapning, men ikke minst i andelen sysselsatte i de enkelte sektorene.

---

⁹ Roalkvam, s. 396.

¹⁰ <https://snl.no/innvandring>, besøkt 11.02.2021.

¹¹ https://www.imdi.no/tall-og-statistikk/steder/F11/befolkning/befolkning_hovedgruppe, besøkt 12.07.2021.

¹² Roalkvam, s. 279.

¹³ Sølvsberget bibliotek og kulturhus i Stavanger har en liste over byens foreninger på sin hjemmeside: <https://www.xn--slvberget-l8a.no/Laering/Ny-i-Norge/Int.-kulturnettverk/Internasjonale-organisjoner-oversikt>, besøkt 11.02.2021.

Utvikling i antall sysselsatte, i Rogaland, etter sektorer¹⁴:

	1960	1980	2001	2019
Samlet antall sysselsatte	86 562	109 174	192 008	243 448
Sysselsatte i primærnæringene	15 697	2 279 ¹⁵	9 024	5 664
Sysselsatte i sekundærnæringene	34 574	37 608	56 450	47 897
Sysselsatte i tertiærnæringene	36 291	61 674	130 565	167 525

Andelen industriarbeidere har siden 1990-tallet vært høyere i Rogaland enn i resten av landet. Grunnen til det er den sterke betydningen olje- og gassindustrien har hatt for fylket.

Organisasjonslivet er tett vevd sammen med næringslivet. Både bondelag, fagforeninger, handels- og næringsforeninger har fulgt næringslivet tett og påvirket dens utvikling i regionen. Forløperen til Næringsforeningen i Stavanger-regionen, Stavanger handelsforening, ble grunnlagt allerede i 1836.

Primærnæringer

Husdyrhold, bær og tomater – landbruk i Rogaland

Landskapet i Rogaland har gitt grunnlaget for jordbruket i fylket. Tradisjonelt var Rogaland preget av små gårder og mye husdyrhold. Utgangspunktet for jordbruket var ikke den beste. Langs fjordene og i dalene i Ryfylke og Dalane var det lite dyrkbart areal. På Jæren var landskapet preget av mye stein i jordene, myr og lynchhei. For å utnytte ressursene best mulig ble beitene i lengre avstand fra gårdene utnyttet. Drifting av sauene over lang avstand, så som fra Jæren til Sirdal eller Haugalandet mot Hardanger var vanlig.

Forandringene i landbruksnæringen startet tidlig på 1800-tallet, da grunnlaget for det moderne salgsorienterte landbruket ble lagt.¹⁶ Perioden etter 1900 var preget av tilpasning til markedet, strukturendringer i næringen, organisering av driften til gårdene, mekanisering og produksjonsvekst. I Rogaland ga moderniseringen størst utslag i slettelandskapet på Jæren. Her ble store områder ryddet, tørrlagt og gjort tilgjengelig for landbruket. Det førte til at Rogaland bel et av landets ledende landbruksfylker.

Ved siden av de tidligere nevnte utviklingstrekkene i landbruket var utviklingen fram til første verdenskrig preget av bedre kommunikasjon. Toglinjen Jærbanen og båtrutene i Haugalandet og Ryfylke gjorde det enklere for produsenter å selge sine produkter i byene og tettstedene. Bøndene begynte å organisere seg i innkjøpslag, felles forsikringsordninger, avslag, andelslag mm. Jåtun fellessalg ved Hinna var i 1915 Norges første salgslag for grønnsaker og rotfrukter.

På slutten av mellomkrigstiden var Rogaland ledende i flere bransjer i landbrukssektoren i Norge. Bøndene satset sterkt på husdyrhold, dvs. melkeproduksjonen, sauehold samt produksjon av egg og fjærkre. Utviklingen hadde sitt tyngdepunkt på Jæren og har fortsatt fram til i dag.

Etter andre verdenskrig økte hastigheten i mekaniseringen og strukturendringene i landbruket. På 1950-tallet ble traktorer et vanlig syn på de fleste gårder. Med disse kom andre redskaper til

¹⁴ Tallene for 1960 og 1970 fra Fylkesplan for Rogaland 1976, s. 257. Tallene for sysselsatte i alderen 15-74 år for årene 2010 og 2019 fra www.ssb.no, tabell 07984: Sysselsatte etter region, næring, kjønn, alder statistikkvariabel og år. Besøkt 12.02.2021.

Tall for 1980: Arbeidstakerstatistikk 1980. Interne notater SSB IN 81/8.

Tall for 2001: <https://www.ssb.no/a/kortnavn/fobsysut/arkiv/tab-2002-11-28-09.html>. Besøkt 22.10.2021.

¹⁵ Det antas at beregningsgrunnlag for sysselsatte i primærindustrien i 1980 var en annen enn i de andre årene. Men det kunne ikke finnes informasjon om det i kilden.

¹⁶ https://snl.no/Norges_historie, besøkt 12.02.2021.

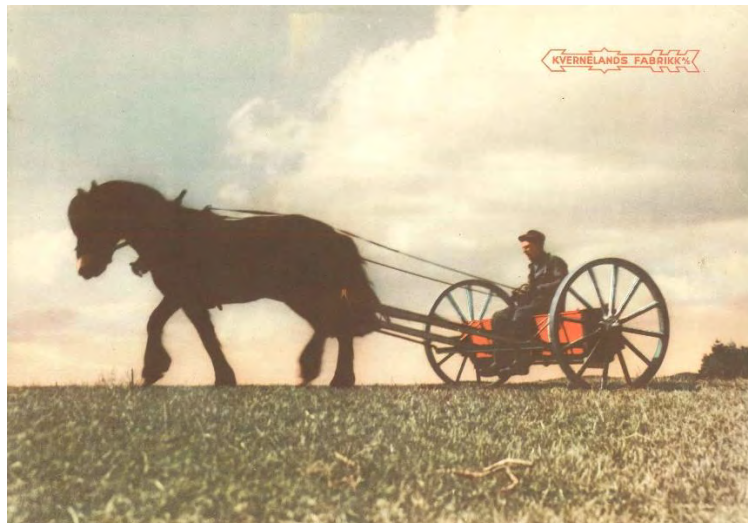

bearbeidelse av jorda og innhøsting i bruk. Produksjonen økte, samtidig som den på de enkelte gårdene ble mer spesialisert.

1960

	Familieid mel sept 60	Øi mel sept 60	Øi mel sept 60	Øi mel sept 60	Øi mel sept 60	Øi mel sept 60	Øi mel sept 60	Øi mel sept 60	Øi mel sept 60
Jørn	326 22 0	4 28 3	48	225 920	33	128 82	22	218 82	22
Tuler	394 05 20	4 43 4	63	287 26 8	83	108 78	20	222 420	26
Moss	707 72 7	4 28 6	65	570 15 7	83	241 143	41	487 0 8	32
Øst	118 25 00	4 0 74	58	557 9 42	58	41 0 31	35	610 9 02	63
Øst	123 88 83	4 11 7	58	249 0 74	44	46 2 24	67	6 72 0 74	27
Jørn	135 26 10	4 1 43	53	225 78 6	21	41 2 22	45	68 4 1 54	26
Jørn	134 52 24	4 0 9 6	53	675 0 61	31	41 2 0 1	15	65 3 8 60	16
Jørn	119 5 6 9 9	4 1 6 5	59	209 7 6 3	42	26 5 7 0	82	60 7 4 0 2	61
Jørn	942 19 5	4 2 1 3	64	622 2 4 3	46	3 9 8 8 7	67	5 0 0 3 8 3	39
Øst	749 8 0 5	4 8 2 3	88	541 0 9 9	24	25 7 3 0	42	5 7 5 8 2 1	22
Øst	570 1 2 4	4 7 6 4	68	326 3 1 6	60	18 5 7 9	43	3 5 8 3 3 3	17
Øst	28 7 5 6 3	4 2 7 6	69	23 7 6 2 0	27	44 1 0 2 8 4	67	2 4 3 2 2 3	49
Øst	10 3 1 4 9 8 6	4 2 3	61	10 5 7 1 0 6 9	48	46 4 1 0 2 8 3	89	4 1 9 7 6 6	15
Øst	23 3 1 8	4 2 3	61	10 5 7 1 0 6 9	48	46 4 1 0 2 8 3	89	4 1 9 7 6 6	15
Øst	16 4 1 8 3 0 4	4 2 3	61	10 5 7 1 0 6 9	48	46 4 1 0 2 8 3	89	4 1 9 7 6 6	15

4.26 839.487

Oversikt over levert melk til Nærbø meieri 1960. I: Jærmuseet, arkiv etter Nærbø meieri. Framside av produktkatalogen til Kvernlands Fabrikk AS 1950. I: Jærmuseet, arkiv etter Kvernlands Fabrikk.

Strukturmessig gikk utviklingen mot større driftsenheter. Den allsidige gårdsdriften forsvant mer og mer.¹⁷ Mellom 1999 og 2009 gikk antall landbruksforetak i fylket ned fra 5 883 til 4 709. Fra 1960-tallet av ble det etablert samdrifter av gårder. Denne utviklingen skjøt fart i Rogaland fra 2000 av. I 1999 fantes det 31 samdrifter i fylket, mens i 2009 var antallet allerede 330.

Ved siden av husdyrhold, som var mest utbredt i fylket, satset mange bønder på andre landbruksprodukter.

Pelsdyrproduksjon startet opp i Rogaland før første verdenskrig. I 1969 var det 1 128 pelsdyrgårder i fylket som i all hovedsak produserte mink.¹⁸ Tallet har gått ned til ca. 70 gårder i perioden 2016-2019.¹⁹ I 2014 var omtrent en fjerdedel av alle norske pelsdyrfarmer lokalisert i fylket.

I Ryfylke var det, fra mellomkrigstiden og fremover, mange bønder som spesialiserte seg på dyrking av frukt og bær. Bøndene på Ryfylkeøyene, særlig på Finnøy, spesialiserte seg på tomatdyrking. Det første veksthuset på øya ble tatt i bruk i 1931.²⁰ Veksthusnæringen utviklet seg fra en binæring for bøndene til hovednæringen hos enkelte, også på Jæren. Rogaland kan betegnes som Norges tomatfylke. 81 % av landets tomatprodusenter holder til i fylket. Flest produsenter var det i 2009 i daværende Finnøy kommune, men også der har antall gårder gått ned.

Siden 1980-tallet har det blitt etablert forskjellige festivaler som forbinder kulturtradisjonene til landbruket med turistnæringen. Som eksempler kan nevnes Bjerkreimsmarknaden (etablert 1986), Potetfestivalen på Bryne (1998), Tomatfestivalen på Finnøy (2003) og Sankefestivalen i Hjelmeland (2018).

¹⁷ Mellom 1959 og 1969 gikk antallet bruk ned med 16 %. Kilde: Fylkesplan for Rogaland, Stavanger 1976, s. 40.

¹⁸ Norges offisielle statistikk: Jordbruksteljinga 1969, hefte III, s. 64.

¹⁹ <https://www.statsforvalteren.no/nb/Rogaland/Landbruk-og-mat/Husdyr/pelsdyr--viktig-a-fa-til-gode-prosessar-saman-med-kvar-enkelt-farmar/> Besøkt 01.10.2021.

²⁰ Fra Vistehola til Ekofisk. Rogaland gjennom tidene, bind II, Stavanger 1987, s. 94.

Sildestimer og laks i merder – fiskerieringen i Rogaland

Tradisjonelt var fiskeri hovednæringen for mange mennesker i Rogaland. Samtidig var fiske en binæring for bønder om vinteren når det var mindre å gjøre på gårdene. På slutten av 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet var sildefisket fundamentet i fiskerieringen i fylket. Senere ble også brisling viktig. Tyngdepunktet for fiskerieringen var den nordlige delen av fylket, dvs. Karmøy, den ytre delen av Ryfylke, Bokn, Tysvær og Haugesund. Fiskerieringen hadde også sterk betydning i Dalane selv om den var mindre for fylket i helhet.

Næringen skilles mellom lokale fiskere som drev fangst nær kysten og store aktører som engasjerte seg i det kapitalkrevende industrielle fisket i Nord-Norge og ved Island. Disse hadde sin viktigste base i Haugesund. Gode år med fiskefangst på slutten av 1800-tallet ga grunnlag for hermetikkindustrien som skulle prege industrien særlig i Stavanger i lang tid. Haugesundsrederier engasjerte seg også sterkt i hvalfangst og bearbeidelse av hvalprodukter i begynnelsen av 1900-tallet.

Etter andre verdenskrig ble fiskerieringen mindre viktig som inntektgrunnlag for befolkningen. Innføring av ny teknologi krevde færre fiskere på båtene. I 2017 var 413 mennesker i Rogaland fisker av yrke. Det er fiskemottakene på Karmøy og Egersund som tar imot flest fiske i fylket i dag.²¹

Da fangst av fisk i havet møtte nedgangstider kom en annen næring på banen. På 1970-tallet startet fiskeoppdrett og de første oppdrettsanleggene kom til Rogalandskysten på samme tid. Fra den første spede begynnelsen som binæring og små bedrifter har oppdrettsnæringen utviklet seg til en milliardindustri. I januar 2021 ble konsesjonene til fiskeoppdrett i fylket eid av ti selskaper. Hovedvekten av konsesjonene i Rogaland ble gitt i Ryfylke. I denne regionen ligger også de fleste bedrifter innen slakteri og foredling av fisk i fylket. Ringvirkningene til oppdrettsnæringen er mange. Leverandørindustrien for akvakulturen holder til i Egersund, Dalane, på Jæren og Haugalandet. I Stavanger finnes det et miljø for forskning og utvikling, både ved universitetet, forskningsinstitutter og private bedrifter.

Ved siden av fiskeri- og oppdrettsnæringen har noen fiskere i fylket spesialisert seg på reke-, krabbe- og hummerfangst. Øya Kvitsøy er kjent for hummerfiske. Her har det blitt opprettet et eget klekkeri for å styrke bestanden. Ved kysten på Dalane og i Lysefjorden har noen selskaper prøvd seg på oppdrett av blåskjell.

Viktigheten av fiskerieringen i nasjonal målestokk har resultert i opprettelsen av Norsk sjømatarkiv som har et nasjonalt koordineringsansvar for privatarkiv inne sjømat- og fiskerieringen og er lokalisert ved Bergen byarkiv.²²

Skogbruksnæringen i Rogaland

Sammenlignet med de andre primærnæringene har skognæringen vært av mindre betydning i Rogaland. Med 1,4 millioner dekar produktivt areal i 2011 ligger kun 1,9 % av det produktive skogarealet i Norge i Rogaland. Kyststrøkene og Jæren er kjent for sine snaue fjell. Skogdrift ble først og fremst drevet i indre Ryfylke, på Haugalandet og i Dalane. I områder med tradisjonelt mye skog, har det ofte vært drevet skogbruk i forbindelse med gårdsdrift. Også i dag er det kommunene i Indre Ryfylke det produseres mest tre.

²¹ <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Tall-og-analyse/Fangst-og-kvoter/Fangst/Fangst-fordelt-paa-landingssted>. Besøkt 07.02.2022.

²² <https://www.bergenbyarkiv.no/sjomatarkiv/om/> Besøkt 24.03.2022.

I de mer skogfattige områdene ble det stiftet selskaper med formål om å plante tre som lebelte og for å drive skogsnæring. Det første var Jæderens skovplantingsselskap, Jæren skoglag A/S i dag, som ble stiftet i 1874. Fra 1980-tallet av ble juletreproduksjonen en del av skogbruksnæringen i fylket.

Sekundærnæringer

Fra hermetikk til olje – de lange linjene i industrien i Rogaland

Industrialiseringen i fylket kom i gang i andre halvdel av 1800-tallet og skjøt fart rundt århundreskiftet. De dominerende industriene var nært knyttet til fylkets geografi og råstoffene som naturen og landskapet i Rogaland hadde å tilby. Sentrale industrier i denne perioden var hermetikkindustrien, tekstilindustrien, metallindustrien og verftene. Mesteparten av den tidlige industrien var lokalisert i Stavanger.

Industrien vokste etter 1900 og det oppsto bedrifter over hele fylket. To kraftkrevende og store bedrifter etablerte seg i Jørpeland og Sauda. Her var det lett tilgang til energi på grunn av vannkraft. Disse bedriftene bidro til sterkt vekst i jern- og metallindustrien.

Mellomkrigstiden var vanskelig for eksportorienterte industrier og industrier som var tett knyttet til det internasjonale markedet, så som hermetikkindustrien og skipsbygging. I motsetning til disse opplevde industrier som produserte for det rogalandske og norske markedet, for eksempel næringsmiddel- og tekstilindustrien, gode tider. Denne utviklingen var iøynefallende særlig på Sandnes og Jæren. Utviklingen av industrien i mellomkrigstiden var preget av omstrukturering. Resultatet var en mer heterogen industristruktur i fylket, altså et næringsliv med flere bein å stå på.

Etter andre verdenskrig fortsatte veksten i industrien. Mangelår under krigen hadde skapt et behov for forbruksvarer, derfor var veksten særlig sterk i møbel- og innredningsindustrien, tekstil- og bekledningsindustri samt keramisk industri. Men også maskinindustrien opplevde et oppsving. På Jæren vokste produksjon av landbruksmaskiner og -redskaper betydelig. Det skjedde parallelt med mekaniseringen av landbruket.

Fra slutten av 1950-tallet endret strukturen i industrien seg. Etterkrigsbehovene var mettet, større utenlandsk konkurranse og den teknologiske utviklingen førte til at næringsmiddelindustrien og tekstilindustrien i regionen fikk mindre betydning. Andre industrier klarte å vokse fordi de satset på eksportmarkedet, så som redskapsindustrien på Jæren og sykkelproduksjonen til Jonas Øglænd Sandnes.

Leting etter olje og funnet av olje i Nordsjøen julen 1969 ble epokeskapende for fylket og hele Norge. Det fikk betydning både for næringslivet og hele det norske samfunnet. Olje- og gassindustrien ble til fyrstårnet i industrien i fylket og har vært det siden. I begynnelsen av 1970-tallet forsvant tradisjonelle bransjer, som hermetikk-, tekstil- og bekledningsindustri. Nedgangen i disse ble fanget opp av olje- og gassindustrien. En del tradisjonelle bedrifter klarte omstillingen til nye produkter. Både Rosenberg Mekaniske Verksted i Stavanger og Haugesund Mekaniske Verksted (HNV) begynte på bygging av plattformer. Etter hvert som det ble gjort flere og store funn på sokkelen på 1970- og 1980-tallet økte tilfanget av nye virksomheter og aktører innenfor bransjen. Leverandørindustrien har utviklet seg til å bli en av Norges største næringer, kun forbigått av produksjonen og salg av olje og gass. Hovedsetet for bedrifter innen disse næringene ligger i Rogaland.²³

Siden starten av industrialiseringen har størsteparten av industrien i Rogaland vært lokalisert langs kysten med sentrene på Nord-Jæren og rundt Haugesund. I Egersund har det vært noe mindre

---

²³ <https://www.norskpeteroleum.no/utbygging-og-drift/leverandorindustrien/> Besøkt 24.03.2022.

industri, men aller minst i Ryfylke. Likevel har forskjellene mellom regionene i Rogaland vært mindre enn i andre fylker.

Industrien Rogaland var i lang tid i lokale og regionale hender og dermed forankret i regionen. Denne eierstrukturen endret seg fra 1980-tallet av. En del bedrifter som ikke ble lagt ned, ble kjøpt opp av firmaer eller investorer fra andre steder. Denne utviklingen har hatt innflytelse på arkivene og arkivskapningsprosessen. Dokumentasjon av utviklingen i Rogaland har gått tapt eller står i fare for det. Med bedriftseiere utenfor fylket blir en del av dokumentasjon av det regionale næringslivet skapt og bevart i virksomheter andre steder.

Næringsliv i by og bygd, i dalene og langs kysten – eksempler på sentrale industrier i Rogaland

I dette delkapittelet fokuseres det på enkelte industrigrener. Det gjør det mulig å vise hva som hadde betydning i de enkelte regionene og stedene i fylket.

Bergindustri

I over hundre år har mineralforekomstene blitt utnyttet mange steder i fylket. For Haugalandet kan for eksempel det nevnes kobbergruvene i Visnes på Nord-Karmøy, for Ryfylke sandforekomstene i Årdal og for Dalane molybdengruvne på Gursli.

I dag er Rogaland landets største bergindustrifylke, målt i omsetning, tonn og eksportverdi. Puck- og grusindustrien som drives i Ryfylke, Sandnes og Dalane omfatter en rekke store virksomheter. Norsk Stein AS på Jelsa i Ryfylke som er i dag Europas største pukkverk. Også i Dalane-regionen har bergverksdrift vist seg å være veldig lønnsomt. Bedriften med lengst tradisjon er ilmenittprodusenten Titania AS på Tellnes i Sokndal, som har eksistert siden 1902.

I 2019 ble Norsk bergindustriarkiv, en tjeneste som har som formål å sikre arkiver fra denne næringssektoren, etablert. Arbeidet til Norsk bergindustriarkiv ledes fra Vestfoldarkivet.²⁴

Næringsmiddelindustri

Landbruket og fiske la grunnlaget for næringsmiddelindustrien, som var en av de tidlige industriene i Rogaland.

De første meieriene ble grunnlagt på 1800-tallet, og fram til 1920 hadde Rogaland blitt til Norges største meierifylke. I årenes løp har meieriene slått seg sammen til større bedrifter. I dag er samvirkekonsernet TINE SA Norges største produsent av melkeprodukter. Bedriften har to produksjonssteder og et sentrallager på Jæren. Konkurrenten Q-meieriene har et produksjonssted på Jæren. I tillegg til de store aktørene finnes det en del små ysterier og meierier, blant andre Voll ysteri på Klepp.

Kjøttproduksjonen i fylket har fulgt en liknende utvikling. Etter at omfanget av husdyrhold vokste og det ble stilt strengere krav til hygieniske forhold under slakting og oppbevaring av kjøtt oppsto slakterier på sentrale steder. I 2021 hadde Nortura, Norges største næringsmiddelkonsern organisert som samvirke, fire produksjonssteder i Rogaland: slakteriene i Egersund, i Sandeid og på Forus i Stavanger samt eggpakkeri på Nærbø. Med Fatland-konsernet har Norges største privateide slakteri sitt hovedsete i Ølen. Bedriften har også et slakteri samt et ullmottak på Hommersåk i Sandnes kommune.

Til tross for at kornproduksjon har vært mindre viktig for Rogaland, fantes det mange møller. Havregrynsmøllene gjorde seg særlig bemerket. Av 18 havregrynsmøller som fantes i Norge i 1945 lå

---

²⁴ <https://bergindustriarkivet.no/om-norsk-bergindustriarkiv/> Besøkt 10.01.2022.

hele 14 i Rogaland, og her særlig i Høyland og Sandnes.²⁵ Med Stangeland Mølle finnes det fremdeles en bedrift som fortsetter denne tradisjonen.

Hermetikkindustrien hadde lenge en sentral rolle i fylkets næringsmiddelindustri, og særlig i Stavanger, som fikk tilnavnet «hermetikkbyen». Industrien startet opp på 1870-tallet, og hadde etter århundreskiftet en eksplosiv vekst. Med utgangspunkt i Stavanger spredde den seg til Haugesund, Kopervik og i mindre grad til andre steder i fylket. Hermetikkindustrien hadde stor innflytelse for den generelle utviklingen av næringslivet og ringvirkninger i samfunnet ellers. Som eksempler kan det nevnes utbygging av fiskeflåten, vekst i sekundærindustrier til hermetikkindustrien, som verkstedindustrien, emballasjeindustrien og grafisk industri. Hermetikkindustrien åpnet muligheter for kvinner til å livnære seg utenfor tjenesteytende næringer. En av de viktigste aktørene i hermetikkindustrien var Chr. Bjelland & Co. fra Stavanger.

Utviklingen til hermetikkindustrien var avhengig av tilgangen til råstoff, økonomiske konjunkturer og internasjonal konkurranse. Etter andre verdenskrig sleit industrien i mange år. Den siste hermetikkfabrikken i Stavanger la ned virksomheten i 1983.²⁶

I dag finnes det et vidt spekter bedrifter innen næringsmiddelindustrien i Rogaland, som både fører lange tradisjoner videre eller har nettopp etablert seg. Bransjen har opplevd en oppblomstring de siste årene.²⁷ Grunnene for det er blant annet en målrettet satsning under merkenavnet *Matfylket Rogaland* samt en større etterspørsel etter kortreist mat hos forbrukerne.

Strømproduksjon

Rogaland er et kraftfylke. Utnyttelsen av vannkraft til strømproduksjon kom tidlig i gang etter 1900. Både private og kommunale aktører engasjerte seg i dette feltet. I Egersund bygget handelsmann og skipsreder Theodor Nordaas det første elektrisitetsverk i fylket som leverte strøm til private husholdninger i 1906.

Utbyggingen av kraftverk er tett knyttet til industriutbyggingen i fylket. Byggingen av stålverket på Jørpeland, smelteverket i Sauda og aluminiumsproduksjonen på Karmøy hadde ikke blitt til uten tilgang til store mengder elektrisk strøm.

I dag er Suldal Norges største kraftkommune med 43 kraftverk.²⁸ Energikonsernene Lyse Energi og Haugaland kraft står for mesteparten av strømproduksjonen og -overføringen til strømkunder i fylket. I tillegg er det mange småkraftverk som leverer strøm til enkelte husholdninger.

Siden år 2000 har det i tillegg blitt bygget 15 vindkraftverk i Rogaland.²⁹ Det første var Utsira vindpark i 2004.

Metallindustri

Produksjon av metall er energikrevende og oppstod ofte i nærheten av kraftanlegg. Det var en av grunnene for at The Electric Furnace Products Company Ltd. etablerte seg i Sauda, og Stavanger stålverk fikk tilholdssted på Jørpeland på 1920-tallet. I mellomkrigstiden stod de to bedriftene alene for 30 % av veksten i jern- og metallindustrien i fylket.

---

²⁵ Grimstvedt, Målfrid: Havregrynsmøller i Rogaland. I: Sjø Jæren 1999, s. 117-139, s. 123.

²⁶ Roalkvam, s. 100.

²⁷ Nettstedet lokalmat.no lister per 19.02.2021 opp 42 produsenter i Rogaland.

²⁸ Snl.no: <https://snl.no/Suldal>. Besøkt 24.06.2021. Vannkraftdatabasen på www.nve.no lister opp vannkraftverk i Suldal kommune. <https://www.nve.no/energi/energisystem/vannkraft/vannkraftdatabase/> Besøkt 27.08.2021.

²⁹ https://no.wikipedia.org/wiki/Liste_over_vindkraftverk_i_Norge. Besøkt 24.06.2021.

Norsk Hydro etablerte et aluminiumsverk på Karmøy i begynnelsen av 1960-tallet. Vannkraftanlegget Røldal-Suldal ble bygget for å forsyne verket med strøm.

Verksted-, redskaps- og maskinindustri

Bedrifter i verksted-, redskaps- og maskinindustri etablerer seg ofte i nærheten av virksomheter, de produserer utstyr til. Skipsverftene oppstod for å bygge eller reparere båter til skipsfarten og fiskefangsten. Fabrikker som produserte hermetikkmaskiner og blikkemballasje oppsto på grunn av behovene fra hermetikkindustrien. Redskapsprodusenter på Jæren leverte ploger og andre nødvendige redskaper og maskiner til landbruket. I dag er leverandørindustrien nødvendig for olje- og gassindustrien.

Selv om fiskeri og skipsfart hadde stor betydning i Rogaland, fikk ikke regionen en verftsindustri av stor omfang. De fleste båter og skip ble kjøpt brukt eller fra produsenter utenfor fylket. Likevel klarte noen bedrifter, særlig i Stavanger og Haugesund, å bygge seg opp i kjølvannet av fiskerinæringen og rederiene. De viktigste er Rosenberg Verft, som i dag eies av det australske selskapet WorleyParsons, og Haugesund Mekaniske Verksted (HMF), som i dag eies av Aibel-konsernet. Begge bedriftene klarte på 1970-tallet omstillingen fra skipsbygging til offshorevirksomheten.

Andre virksomheter som var tett knyttet til skipsfarten var opphogging av båter som forliste eller ble tatt ut av bruk. Brødrene Anda i Stavanger var et kjent båttopphuggeri. I de senere årene har det blitt etablert firmaer som tar seg av opphogging av plattformer fra offshorevirksomheten. Firmaet Westcon i Ølensvåg driver i denne bransjen og er en hjørnesteinsbedrift i kommunen.

Redskapsindustrien, altså produksjon av landbruksmaskiner, hadde sitt tyngdepunkt på Jæren. De første bedriftene utviklet seg fra gårdssmier. Kvernelands Fabrikk, grunnlagt i 1879, har utviklet seg til et storkonsern og produserer i dag i fabrikkene i Klepp. Andre viktige redskapsfabrikker på Jæren var for eksempel Kyllingstad Plogfabrikk og Underhaugs Fabrikk.

Leverandørindustrien, det vil si virksomheter som produserer maskiner og utstyr til olje- og gassindustrien, er i dag Norges nest største næring, målt i omsetning.³⁰ Stavanger og kommunene på Nord-Jæren er sentrum for denne sektoren.

Keramisk industri, potteri- og teglverk

Produksjon av potterivarer og teglverksprodukter var utbredt både på Karmøy, Jæren og Egersund. Men senteret for denne industrien lå på Sandnes. Sandnæs Teglverk var i 1784 den første fabrikkene av sitt slag i byen. Det siste teglverk i byen stengte i 2001.

Med Egersund Fajansefabrik (grunnlagt 1847), Figgjo Fajanse AS (grunnlagt 1941) og Stavangerflint AS (grunnlagt 1946) hadde tre av fire norske porselensprodusenter sin produksjon i fylket. Av de tre gjenstår Figgjo AS som den eneste gjenværende porselensprodusenten i Rogaland i dag.

Tekstilindustri

Saueull var grunnlaget til de første tekstilbedriftene i Rogaland på 1800-tallet. Industrien var godt integrert i regionen. De brukte lokale råstoffer, og satset på det lokale og nasjonale markedet for sine produkter. Det bidro til at industrien klarte seg bra i mellomkrigstiden. Fra 1960-tallet av begynte tekstilindustrien å merke den sterke konkurransen fra utlandet. Mange bedrifter måtte legges ned de følgende to tiårene.

---

³⁰ <https://www.regjeringen.no/no/tema/energi/olje-og-gass/leverandorindustrien/id2001283/> Besøkt 03.02.2022.

Spinnerier og ullvarefabrikker ble bygget flere steder i fylket. Men det var på Ålgård i Gjesdal de største bedriftene etablerte seg. I 1870 ble Aalgaard Uldvarefabrikk grunnlagt, i 1885 Figgen Co og i 1899 A/S Aalgaard Uldvarefabrikker. Samtlige ble senere en del av De forenede Ullvarefabrikker (DFU).

Etter hvert ble konfeksjonsfabrikkene også en del av denne næringssektoren. I Stavanger var firmaer som Grude og AS Strong viktig for byen. I Haugesund var det spesielt firmaet M. Rabinowitz. Konfeksjonsfabrikken til konsernet Jonas Øglænd startet opp i andre del av 1920-tallet. Som siste store konfeksjonsfabrikk i fylket, la Jonas Øglænd AS ned sin produksjon i 2001.

De siste årene har ullproduksjonen opplevd et oppsving. Norges største produsent er Sandnes Garn AS på Foss-Eikeland i Sandnes kommune. Bedriftene Viking garn og Gjestal garn, som er en del av konsernet House of Yarn, har sine hovedkontorer i Gjesdal, men produserer i utlandet.

Trevareindustri

Selv om skogbruk har mindre betydning for fylket, etablerte trevareindustri seg flere steder i Rogaland. Særlig i Lund og på Jæren var industrien viktig.

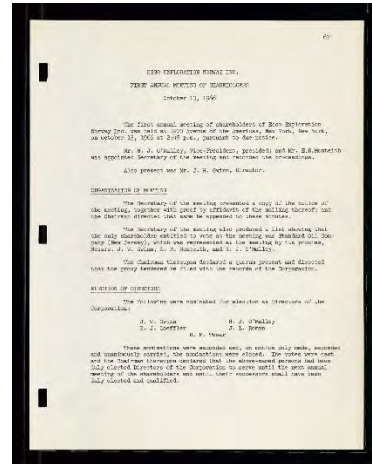
Produksjon av byggevarer og møbler samt bygging av hus har sine røtter i håndverkstradisjonen. De første industribedriftene oppstod fra håndverksbedrifter. Grunnleggeren av Lunds hjørnesteinsbedrift NorDan AS på Moi, var for eksempel byggmesteren Johannes Rasmussen fra Danmark.

Jæren var på 1900-tallet et sentrum for ferdighusindustrien. De første typehus fantes allerede rundt århundreskiftet, hvor «Sandneskassen» var en vanlig husform i byen ved Gandsfjorden. Etter 1945 oppsto det et stort behov for bygging av flere hus. Etablerte trelastfirmaer, som Block Watne, Brødrene Fjogstad og Brødrene Hetland begynte å produsere typehus i større omfang. I dag finnes det flere bedrifter, blant andre Hellvik Hus og Fjogstad Hus som driver med ferdighus i fylket.

Mens møbelbedriftene i Lund hadde god tilgang på treverk, fikk bedriftene på Jæren sine råstoffer levert fra andre steder. De første møbelprodusentene i regionen startet opp på slutten av 1800-tallet. Industrien hadde sine beste år fra 1920-tallet til årene etter andre verdenskrig. Sterk internasjonal konkurranse fra 1960-tallet av bidro til nedgangen i industrien. På tross av dette har enkelte bedrifter overlevd fram til dag, så som bedriften Aksel L. Hansson AS i Hjelmeland, som siden 1938 har produsert de tradisjonelle Jærstolene.

Oljeindustrien

Funnet av olje i Nordsjøen førte til endringer ikke bare i Rogaland og næringslivet, men hele resten av landet og innenfor de fleste felt i samfunnet. Ringvirkningene ble imidlertid størst i Rogaland og særlig på Nord-Jæren. Fra midten av 1960-tallet opprettet oljefirmaene kontorer i Stavanger. Først ute var Esso våren 1966. Stavanger ble Norges oljehovedstad i 1972, da Oljedirektoratet og Statoils hovedkvarter ble plassert i byen. Stadig flere oljeselskap og leverandørselskap etablerte seg raskt, og regionen ble sentrum for oljeindustrien i landet. En posisjon det har beholdt frem til i dag.

Bygging og sleping av plattformer i Gandsfjorden 1975, fotograf: Ommund Lunde. I: Stavanger byarkiv, Ommund Lundes lysbildesamling. Referat fra første generalforsamling i Esso Exploration Norway Inc. 13.10.1966. I: Statsarkivet i Stavanger, arkivet til Esso Exploration Norway Inc.

Men også kommuner utenfor Nord-Jæren har virksomheter innenfor sektoren. I Eigersund produserer verftet til Aker Solutions installasjoner til bruk i industrien. På Kårstø i Tysvær kommune driver Equinor et anlegg for ilandføring og prosessering av naturgass, for å nevne to viktige eksempler.

Ringvirkningene av olje- og gassindustrien strekker seg til mange felt i samfunnet. Industrien har på mange måter også bidratt til en endring av kulturen og mangfoldet i fylket. Med bedriftene kom mange utenlandske arbeidere til regionen, noen for kort tid, andre bosatte seg her. De hadde sine familier, sin egen kultur og vaner. De dannet egne foreninger, skoler og andre aktivitetstilbud. Den mest kjente foreningen er kanskje Petroleum Wives Club (PWC). Dette var opprinnelig en sosial forening for innflyttede «oljefruer» som hadde menn som jobbet i industrien. PWC organiserte blant annet en salgsmesse for brukskunst, utflukter omkring i regionen og språk og kulturinformasjon for sine medlemmer. Med hjelp av oljebedriftene ble flere internasjonale skoler opprettet i Stavanger. Disse skulle gi et skoletilbud til barn av oljearbeidere, som var i Norge kun for en kort periode. Innflyttere engasjerte seg også i lokalsamfunnene, og drev en utvikling som åpnet for mer internasjonal kulturpåvirkning og mangfold i samfunnet.

Olje- og gassindustrien dokumenteres gjennom offentlige og private arkiv. Arkiverket har gjennom pilotprosjektet Norsk olje- og gassarkiv samlet inn arkiver fra mange aktører innen sektoren. 2017 oppbevarte Norsk olje- og gassarkiv 5000 hm arkiv.³¹ I sin bevaringsplan for privatarkiv har Arkiverket tatt ansvar for bevaring av arkiver fra norsk olje- og gasshistorie.³² I tillegg til dette har Norsk Oljemuseum i samarbeid med Statsarkivet i Stavanger og Nasjonalbiblioteket gjennomført flere dokumentasjonsprosjekt. Resultatene er publisert på et eget nettsted.³³

Tertiærnæringer

Transport - Til sjøs, på land og i luften

Skipsfarten har alltid vært en viktig næring i Rogaland på grunn av fylkets beliggenhet og geografi. Det gjelder både på et internasjonalt plan til andre land og kontinenter så vel som til andre steder i Norge og innad i fylket.

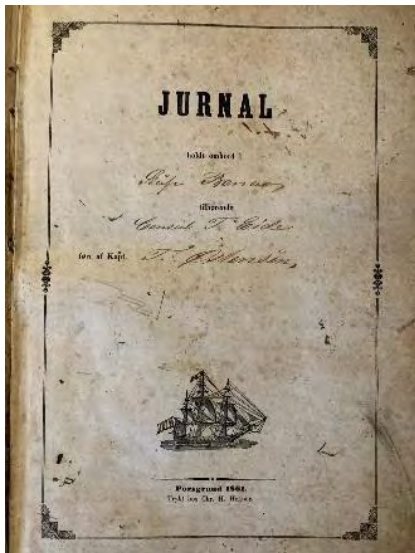
³¹ <https://www.arkiverket.no/om-oss/oljearkivet/om-norsk-olje-og-gassarkiv>, besøkt 18.01.2021.

³² Bevaringsplan for privatarkiv i Arkiverket, versjon 1.0, Oslo 2020, s. 14.

³³ www.industriminne.no

Rundt 1880 ble Rogaland et viktig område skipsfarten i Norge. Sentrene for denne næringen var Stavanger og Haugesund. Skudeneshavn og Egersund var mindre sentra fram til første verdenskrig. Fra starten av 1920 av opplevde skipsfarten og handelsflåten en krise før handelsvolumet vokste igjen i perioden før andre verdenskrig. I Stavanger satset man i den tiden på tankfart, mens Haugesund ble et sentrum for linjefart. Det var store rederier som dominerte sektoren. I Haugesund eide rederiene Knut Knutsen O.A.S., Christian Haaland og H. M. Wrangell mellom 70 og 80 % av byens skipstonnasje i mellomkrigstiden.³⁴ I Stavanger hadde rederiet Sigv. Bergesen d.y. & Co. en ledende rolle. Rogaland var ledende i landets skipsfart fram til begynnelsen av 1970-tallet, da Oslo-området overtok mer og mer av virksomheten.

Framsida til journalen til skipet Slupp Banco, eid av reder Tønnes Rolfsen Nerva Eide. I: Haugalandmuseet, arkiv etter Consul Tønnes Rolfsen Nerva Eide. Fotografi av båten Concordia Capo fra rederiet Christian Haaland AS. I: Haugalandmuseet, arkivet etter rederiet Christian Haaland AS.

I den tiden kom næringen i en langvarig krise som førte til at de tre store Haugesunds-rederier opphørte i sin daværende form. Nye virksomheter med fokus på oljeindustrien klarte å posisjonere seg i markedet, for eksempler Solstad rederi fra Skudenes på Karmøy. Etterfølgeren av det Knutsen-rederiet fra Haugesund klarte omstillingen og satset nå på bøyelastere.

Havnene har alltid vært viktige for infrastrukturen til skipsfarten. Tradisjonelt sett har disse vært lokalisert i bysentrene. Med økende trafikk, større båter samt nye behov for lossing og lagring ble mange havner etter hvert lokalisert utenfor bysentrene. Havneområdet i Stavanger sentrum er nå overtatt av Cruise-turismen, turistbåtene og fritidsbåter, og ble dermed viktig for reiselivsnæringen i fylket.

Person- og varetransporten var lenge todelt innad i fylket. Haugalandet og Ryfylke var, på grunn av sin geografi, lenge avhengig av trafikken gjennom rutebåtene. I Dalane og særlig Jæren kom veibygging og dermed rutetransport gjennom bil og buss tidligere i gang. I tillegg transporterte jernbanen personer og gods i den delen av fylket.

Jærbanen, togstrekningen mellom Egersund og Stavanger, åpnet i 1878. Toglinjen gjorde særlig transporten av landbruksvarer til Stavanger lettere. Det bidro til veksten i tettstedene langs

³⁴ Morten Hammerborg, Byen som gikk i land: Haugesund bys historie etter 1950, 2017, s. 644.

strekningen. I 1944 åpnet strekningen mellom Kristiansand og Egersund. Ålgårdbanen fra Ganddal til Ålgård var i drift mellom 1924 og 1988.³⁵

I Ryfylke startet første skipsrute med hjuldampere «Ryfylke» allerede i 1855. Ruten ble drevet av selskapet Det Stavangerske Dampskipsselskap AS (DSD), som eksisterer fremdeles. I årenes løp ble rutetilbudet utvidet. Flere selskaper ble grunnlagt og tilbød nye ruter. Jøsenfjord Rutelag betjente ruter i østre Ryfylke. Høgsfjord Rutelag betjente bygdene rundt Høgsfjorden. Disse to var de mest suksessrike av rutebåtselskapene utenom DSD. I tillegg var Rogaland knyttet sammen med andre steder i Norge via overregionale skipsruter. Den mest kjente var Nattrutten fra Sandnes og Stavanger via Haugesund til Bergen.

Etter andre verdenskrig ble veinettet i enda større grad utbygd. Det skjedde stort sett på Jæren, Dalane og på Haugalandet. Blant annet fikk Karmøy bruforbindelse til Haugesund i 1955. Busser og biler, som hadde vært i bruk allerede fra 1920-tallet av, fikk en stadig større rolle for person- og varetransporten. Disse ga mange muligheten å gjøre ærender i byer og tettsteder. I 1976 var det 41 selvstendige rutebilselskaper i Rogaland.³⁶ Lastebiler overtok varetransporten fra båt og tog der det var mulig.

Veiutbygging var mindre framtredd i Ryfylke hvor befolkningen i lengre tid var avhengig av båttransport. Men båter ble raskere og veiene ble også her utbygd. Etter hvert ble kombinasjonen av bil og båt gjennom bilferjer måten å komme seg fram til og i Ryfylke. Store tunnelprosjekter har forandret trafikkbildet i regionen de siste tretti årene. Øyene Mosterøy, Åmøy og Rennesøy fikk forbindelse med Stavanger og Jæren gjennom tunneler i 1992. I slutten av 2019 ble Ryfast, tunnelen fra Stavanger til Strand i Ryfylke, åpnet. De store tunnelprosjektene førte til bortfall av ferjeruter og økning av transport på veiene.

Fly ble et vanlig transportmiddel fra 1960-årene av. Velstandsutviklingen, muligheten til å reise til sydlige strøk og ikke minst behovet fra oljeindustrien, som var internasjonalt orientert, var noen av årsakene til det. Den første sivile lufthavnen i Norge åpnet på Sola utenfor Stavanger allerede i 1937. Selv om det tok noen år før rutetrafikken kom i gang, var direkterutene til utlandet et av argumentene for plasseringen av oljevirksomhetene i byen på 1960-tallet. I denne tiden skjedde også en forandring i reisemønsteret da flesteparten av tilreisende fra utlandet til regionen begynte å velge luftveien istedenfor sjøveien.³⁷ Den kjente båten *D/S Stavangerfjord* fra Den norske Amerikalinje gikk til USA fram til 1963, da den ble solgt til opphugging.³⁸ Beslutningen om å legge Braathens vedlikeholdsverksted til Sola, styrket regionens posisjon innenfor lufttransporten. Regionens andre flyplass, Haugesund lufthavn Karmøy, åpnet i 1975. Flyplassen har siden 2019 blitt drevet av selskapet Lufthavndrift AS på tjenestekonsesjon fra Avinor.

Bankvirksomheten

Sparebankens historie i Rogaland starter i 1839 med opprettelsen av Egersund Sparebank. Sparebankene hadde i begynnelsen av 1900-tallet en viktig rolle som bankinstitusjon for vanlig folk flest og for kommuner, som fikk lån til utbygging av energiforsyningen. Forretningsbankene bidro til oppbyggingen av industrien ved å gi kreditt til bedriftsgründere og investorer. Men på 1920-tallet

³⁵ Mellom 1924 og 1955 transporterte Ålgårdbanen personer og gods. Etter 1955 fram til nedleggelsen i 1988 var strekningen forbeholdt godstransport.

³⁶ Fylkesplan for Rogaland 1976, s. 111. Av de 41 rutebilselskapene drev 13 stort sett med skoleskyss.

³⁷ Roalkvam, s. 324.

³⁸ https://snl.no/D/S_Stavangerfjord. Besøkt 27.01.2022.

opplevde hele bankvesenet i fylket en krise. Flere banker ble satt under administrasjon, andre gikk konkurs.

I 1976 slo 22 lokale sparebanker seg sammen til *Sparebanken Rogaland*. Denne opprettet på midten av 1980-tallet en egen Bankhistorisk samling, som etter hvert ble overført til Statsarkivet i Stavanger.

Fra landhandel til kjøpesenter – varehandel

Befolkningsveksten og forandringer i transportsektoren var viktige for utviklingen av varehandelen. Den økonomiske betydningen av handelsnæringen har hele tiden vært størst på Nord-Jæren med byene Stavanger og Sandnes i sentrum. Haugesund fungert som handelssentrum for Haugalandet og Sunnhordaland, mens Egersund hadde samme rolle for Dalane.

På begynnelsen av 1900-tallet hadde hver bygd egen landhandel og kolonialbutikker fantes på mange gatehjørner i byene. Etter hvert ble det etablert mange spesialbutikker. Denne utviklingen skjedde tidligere og i større grad i byene enn i bygdene. Det var vanlig at folk fra regionen reiste til byen for å handle varer som gikk utover de daglige behovene. Enkelte butikker har hatt stor betydning for identiteten til bygden eller bydelen. Også mange år etter nedleggelsen er disse i bevisstheten til befolkningen, så som butikken til Emelankton Aadnesen på Nærbø eller Sannerud på Ganddal på Sandnes. Etter hvert ble mange enkeltbutikker erstattet av kjedebutikker. De store byene som Stavanger og Sandnes hadde tidlig varemagasiner, hvor en kunne kjøpe mange forskjellige varer under ett tak. Haugesund fikk med varehuset til H. Krohn Brekke, sitt første varemagasin i 1955.

I takt med en økning av privatbilismen trakk store butikker seg ut av bysentrene til kjøpesentra som oppstod utenfor byene. Disse lå gjerne i nedlagte industribygninger, for eksempel kjøpesenteret Kvadrat på Forus i Sandnes som var Norges største kjøpesenter, da det åpnet i 1984. For å beholde handelen i bysentrene ble det også bygget kjøpesentre der, så som AMFI i Vågen i Sandnes sentrum, Markedet i Haugesund eller Arkaden Torgterrassen i Stavanger.

Trender som har gjort seg gjeldende de siste årene er blant annet åpning av nisjebutikker, enkeltbutikker med et spesialisert varesortiment, ofte eid av lokale aktører og etablering av innvandrerboutikker, det vil si butikker hvor en kan kjøpe matvarer fra ulike land.

En viktig del av handelen i fylket var handelslag/samvirkelag for forbrukerne og innkjøpslag/salgslag for bøndene. På mange steder ble butikker drevet som handelslag. Byen Stavanger hadde i mellomkrigstiden det største kooperasjonsmiljøet utenfor Oslo.³⁹ I 1940 var 60 % av byens innbyggere medlem av et samvirkelag.⁴⁰ Økonom, grunnlagt i 1900, og Bikuben, grunnlagt i 1904, var de samvirkelagene som preget denne delen av handelsnæringen mest. I 1911 slå flere av lagene seg sammen til Produksjonslaget Samhold, som startet med produksjon av margarin, før de utvidet med blant annet kaffebrenneri og bakeri. I 1928 ble møllen Samvirkeselskapet Nordkronen stiftet i samme ånd.

Rogaland Felleskjøp, innkjøpslaget for primærnæringene, ble stiftet i 1889. Laget slå seg sammen med Agder Kjøpelag til Felleskjøp Rogaland Agder (FKRA) i 1970. I etterfølgende tiår stod FKRA for to tredjedeler av omsetningen av kraftfôr og kunstgjødsel og en tredjedel av omsetningen av landbruksmaskiner i fylket. Bøndene slo seg også sammen til salgslag for å samkjøre salg av egne produkter. Rogaland Eggslag, bøndenes sammenslutning for salg av egg og slakt av fjørfe, omsatte på 1970-tallet 30 % av eggene i hele Norge.⁴¹

³⁹ Anders Haaland, *Industribyen 1890-1965, Stavanger bys historie*, bind III, Stavanger 2012, s. 146.

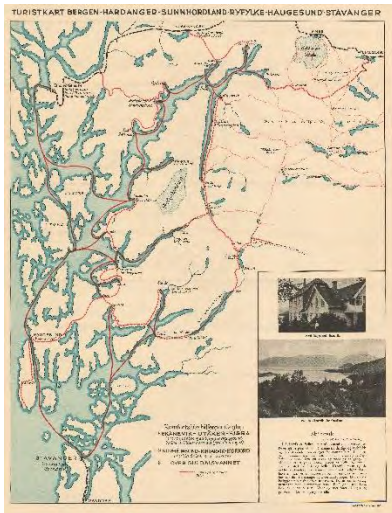
⁴⁰ Haaland, s. 310.

⁴¹ Fra *Vistehola*, bind II, s. 151.

Reiseliv

De siste 120 årene har folks reisevaner endret seg betraktelig. Fra i hovedsak holde seg i eget nærområdet ble det mer vanlig og lettere til å kunne reise til hele verden. Både utviklingen i transportsektoren og velstandsutviklingen i befolkningen har bidratt til at Rogalendinger har reist mer både i fylket og til andre land, så vel som at flere utlendinger har kommet på besøk.

Turistutstillingen i Bjergsted-parken i Stavanger i 1890, som ble arrangert av Stavanger Turistforening, kan regnes som startskudd for turismen i fylket. Reiseliv og turisme i Rogaland har eksistert i lang tid, men spilte en liten rolle i fylkets næringer. Allerede i begynnelsen av 1900-tallet oppdaget engelskmenn fjord og fjell i Ryfylke, særlig i Suldal. Hoteller og gjestgiverier etablerte seg. Stavanger hadde i 1901 35 hoteller, 20 pensjonater og herberger, 30 kafeer og restauranter.

Turistkart over Bergen – Hardanger – Sunnhordland – Ryfylke – Haugesund – Stavanger. I: Statsarkivet i Stavanger, Stavanger turistforening. Påsketurister går om bord båten «Hjelmelandsfjord» i 1954, ukjent fotograf I: Stavanger byarkiv, arkiv etter Rogalands Avis.

Fra 1960-tallet opplevde turismen framgang. Flere fikk bil og flytilbudet ble utvidet. Flere hoteller og campingplasser åpnet. De siste årene har bransjen eksplodert i fylket. Fjellformasjonen Preikestolen i Strand kommune har blitt en av de mest kjente turistattraksjoner i Norge med over 300 000 besøkende i 2019.⁴² Havnene i Stavanger og Haugesund har, etter målrettet virksomhet fra fylkeskommunen, kommunene og næringslivet blitt populære stoppesteder for Cruise-trafikken.⁴³

Nordmenn og Rogalendinger har fått mer fritid og mer penger å rutte med. De bruker både turisttilbud og hverdagslige fritidstilbud som restauranter og kafeer. I 1994 var Stavanger den byen i Norge med flest utesteder som serverte alkohol i forhold til folketall.⁴⁴ Etter hvert har kulturtilbudet blitt større og fått bredere variasjon. En av de største familieattraksjonene i fylket er Kongeparken, som åpnet i 1986. Norges største russtreff, Landstreffet i Stavanger, er avholdt årlig siden 1987 i denne fornøyelsesparken.

Ved siden av tilbudene som henvender seg til hele befolkningen, har en del av fritiden også blitt mer privat. Flere og flere kjøper seg hytter og båt. Her legges det infrastruktur til rette for både hyttefelt og båthavner.

⁴² <https://www.nrk.no/rogaland/ny-besoksrekord-til-preikestolen-1.14723086>. Besøkt 03.02.2022.

⁴³ Stavanger hadde i 2019 235 anløp av cruiseskip med ca. 445.000 passasjerer. Haugesund hadde samme året 49 anløp. Kilder: Stavanger Aftenblad, 29.08.2019 og Haugesunds Avis 28.08.2019.

⁴⁴ Roalkvam, s. 126.

I alle år har private næringsdrivende og kommuner slått seg sammen for å fremme turismen i regionen. Reisemål Ryfylke AS ble opprettet i 1995, Region Stavanger i 2004 og Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS i 2006.

Media

Mange regionale og lokale aviser har blitt utgitt i Rogaland. Avisenes artikler og bilder er viktige historiske kilder. De gjenspeiler både utviklingen i regionen, men ikke minst meninger i samfunnet. Nasjonalbiblioteket har gjennom pliktavleveringsloven et nasjonalt ansvar for innsamling og tilgjengeliggjøring av alle landets trykksaker, deriblant aviser.

Ny teknologi har gradvis også gjort sitt inntog i medieeverden. I 1982 etablerte de første lokale radiostasjonene seg i fylket, Radio Vest og Siddis Radio. Senere ble også tv-stasjoner som TV Tjensvoll og Nærbo TV etablert. TV Vest ble opprettet i 1989, og er siden 2010 av eid av de ansatte.

Utdanning og forskning

Ved siden av offentlige skoler og forskningsinstitusjoner har det i lang tid eksistert private institusjoner om side med disse. Barnehagene oppsto ofte som ett sosialtiltak for arbeidervinner.

De første barnehagene ble drevet av veldedige foreninger eller menigheter. Stavanger Asyl/St. Petri asyl og Domkirkens asyl/daghjem i Stavanger åpnet allerede på midten av 1800-tallet. Husmorlag, Røde kors og andre foreninger etablerte barnehager noe senere, med viktigste periode rundt 1950. Fra 1970-tallet av tok kommunene mer og mer ansvar for behovet av pass og oppfølging av mindre barn utenfor hjemmet. I dag er barnehagefeltet delt mellom kommunale og private aktører.

Kristne privatskoler har lang tradisjon i Rogaland. Gamleveien skole i Egersund fra 1901 og Tryggheim skole på Nærbo fra 1919, er eksempler på dette. De fleste private skoler er og har vært på Nord-Jæren, hvor elevgrunnet er størst. Men skoler med kristen profil har også etablert seg i Strand og i Haugesund.

I forbindelse med etableringen av oljevirkosomheten kom den amerikanske, britiske og franske skolen til Stavanger. Den franske skolen avsluttet sin virksomhet i 2019. I tillegg har skoler som tilbyr alternative opplæringskonsepter, som Steiner-skolen i Stavanger og to Montessori-skoler, etablert seg i fylket.⁴⁵ De siste årene har det kommet til skoler eid av WANG Toppidrett AS for elever som ønsker å satse på idrett.

I tillegg til skolene som følger det vanlige utdanningsløpet har det vært seks folkehøgskoler i fylket – Ryfylke, Solborg, Jæren, Tryggheim, Lundheim og Utgarden på Karmøy. Ryfylke folkehøgskole ble lagt ned i 2001. Tryggheim folkehøgskole ble videregående skole i 1983. I dag gjenstår de fire resterende folkehøgskolene i fylket.⁴⁶

Høyere utdanning har i stor grad vært tilpasset Rogalands næringsliv. Fra 1952 eksisterte Hermetikkfagskolen i Stavanger som utdanningstilbud for næringsmiddel-, særlig hermetikkindustrien. Historien til videreutdanning i landbruket går tilbake til Stavanger Amts landbruksskole på Austrått. Fra 1911 var det vinterlandbruksskole på Jæren og fra 1979 i Ryfylke med røtter i skolen på Jæren.

Også på forskningsfeltet er nærheten til fylkets viktigste næringer et kjennetegn for institusjonene. Hermetikklaboratoriet som ble opprettet i 1931 og NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi) sin forskningsstasjon på Særheim i Klepp kan stå som eksempler her.

---

⁴⁵ I Stavanger og i Kvalavåg på Karmøy.

⁴⁶ <https://www.folkehogskole.no/skoler>, besøkt 01.07.2021.

Helse og omsorg

Omsorg for og pleie av barn, eldre, syke, funksjonshemmede eller fattige utenfor familien har gjennom tidene både blitt gitt av det offentlige og private. Det var tradisjonelt ofte kirken eller religiøse organisasjoner som så behovene og satte i gang tiltak. Senere oppsto det foreninger på humanistisk grunnlag, så som sanitetsforeninger og helselag som drev frivillig arbeid innen helse- og sosialsektoren. Mange av oppgavene som disse tok seg av ble senere en del av det offentlige hjelpeapparatet.

Foreldreløse og andre pleietrengende barn ble i tidligere tider som regel overlatt til pleiefamilier. Noen steder ble det opprettet egne barnehjem. I Stavanger er barnehjemmene til Josephine- og Bethaniastiftelsen de mest kjente. Begge ble etablert allerede før 1900, og *Josephine Stiftelse barnehjem* eksisterer den dag i dag.

Eldre som ikke lenger klarte seg selv, ble i eldre tider oftest ivaretatt av familie og slekt. Etter hvert begynte frivillige organisasjoner og menigheter til å opprette tilbud, så som gamlehjem, for eldre. I Stavanger ble aldershjemmet «Alders Hvile» etablert av Stavanger Haandværkerstiftelse i 1859. I 1939 fantes i samme by kun et kommunalt gamlehjem, men sju private institusjoner.⁴⁷

Mye av helsearbeidet i samfunnet ble drevet fram av lokale foreninger. Her stod helselagene, sanitetsforeninger og sykepleieforeninger i spissen. På begynnelsen av 1900-tallet var tuberkulose et stort problem i befolkningen, og både sanitetsforeningen i Stavanger og i Haugesund engasjerte seg i bekjempelsen av sykdommen og lindring av dens følger. Det ble bygget sanatorier i både Ramsvik og på Førde, og ferieleirer for tuberkulosestruede barn, blant annet på Lindum.

Ved siden de kommunale og statlige sykehusene ble det også drevet private sykehus. Et eksempel var det katolske St. Antonius, senere St. Fransiskus-sykehus, i Stavanger. I 1957 åpnet Haugesund Sanitetsforenings Revmatismesykehus, som i dag er et privat aksjeselskap med ideelt formål.

De siste årene har det vokst fram flere private behandlingstilbud innen helse, ved siden av det offentlige tilbudet. Noen virksomheter driver helt eller delvis på vegne av det offentlige, andre er helt private.

Både i undervisningssektoren og innen helse og omsorg er det private institusjoner som drives på vegne av det offentlige. Men per i dag finnes det ingen lov eller forskrift som pålegger dem å langtidsbevare dokumentasjonen de produserer, noe også arkivutredningen fra 2019 påpeker.

Organisasjonsliv

Organisasjoner er viktige byggesteiner i samfunnet. Mennesker samler seg i lag, foreninger, klubber, partier og i nyere tid også i aksjonsgrupper blant annet for å være sosiale, dyrke interesser, få gjennomslag for saker og å gi uttrykk for felles politiske meninger. Organisasjonskulturen begynte å vokse fram fra midten av 1800-tallet da tradisjonelle strukturer begynte å løse seg opp.⁴⁸ I dag er mengden og mangfoldet av organisasjoner et kjennetegn ved det norske samfunnet og blir sett som en styrke for demokratiet.

---

⁴⁷ Stavanger Bystyres Forhandlinger 1939, sak 69. Etter: Georges Midré: Omsorg på vilkår. Historien om Stavanger Arbeids- og Aldershjem, Tromsø 1994, s. 24.

⁴⁸ En historisk oversikt over utviklingen til organisasjonslivet finnes hos Johan Raaum: De frivillige organisasjonenes framvekst og utvikling i Norge. I: NOU 1988, 17: Frivillige Organisasjoner, Oslo. 1988. Den nyere utviklingen er undersøkt i: Daniel Andersen, Karl Henrik Sivesind og Trygve Gulbrandsen: Fra medlemsbaserte organisasjoner til koordinert frivillighet? Det norske organisasjonssamfunnet fra 1980 til 2013. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Bergen/Oslo 2016.

I 2020 var 7 549 lag og foreninger i Rogaland registrert i Brønnøysundregisteret.⁴⁹ Både historisk sett og i dag er de fleste organisasjoner lokalisert i byer og tettsteder, i Rogaland særlig i Stavanger og på Nord-Jæren. Det skyldes i hovedsak befolkningsmengden. Regionale organisasjoner har som regel valgt fylkeshovedstaden som kontorsted.

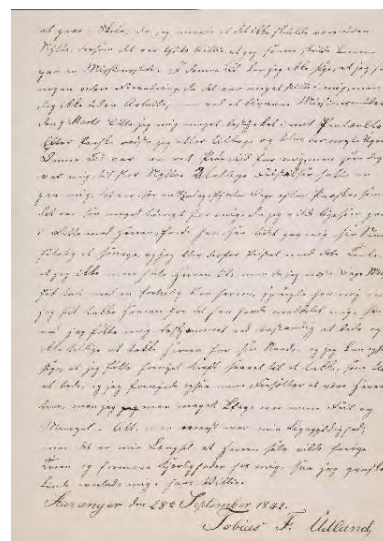
Interesseorganisasjoner og politikk

Religion og misjon

Rogaland er et av de fylkene i Norge hvor den lutherske pregete kristendommen har stått sterkest gjennom tidene. Det gjelder både for statskirken, lekmannsbevegelsen og frikirken. Fylket blir ofte sett som en del av det som kalles bibelbeltet, altså områder hvor forkynnelse av den kristne tro har stått sterkt over tid.

På slutten av 1800-tallet og etter 1900 var en stor andel av befolkningen medlem av kristne lag og foreninger. Disse var blant de første organisasjoner i samfunnet. De hadde sterkt medlemsvekst i årene etter 1900. Den fortsatte i mindre tempo i mellomkrigstiden. Etter 1945 gikk antall kristne foreninger ned og bestående organisasjoner mistet gradvis medlemmer.

Kristne foreninger hadde forskjellige formål, f.eks. som støtteforeninger til menigheter innen statskirken, foreninger innen lekmannsbevegelsen eller som misjonsforeninger. Etter hvert ble møtstedene i stuene for liten og egne forsamlingshus, bedehus, ble bygd. Norges første bedehus ble bygd i Hjelmelandsvågen i Rogaland. Et av de største norske misjonsforeninger, Det Norske Misjonsselskap (NMS), ble grunnlagt i Stavanger i 1842. Lokale misjonsforeninger sluttet seg oftest til et av de store misjonsselskapene, som NMS, Det norske lutherske Indremisjonsselskap eller Kinamisjonen.

Medlemmene i Zuluforeningen i Stavanger, ca. 1903. I: Misjons- og diakoniarkivet, arkiv etter Det Norske Misjonsselskap, hovedadministrasjonen. Søknad fra Tobias Udland til Misjonsskolen, 1842. I: Misjons- og diakoniarkivet, arkiv etter Det Norske Misjonsselskap, Misjonshøgskolen.

Ved siden av å forkynne sin tro, drev kristne foreninger ofte sosialt arbeid. De gjennomførte basarer, hjelpearbeid for fattige og syke, eide barneasyl og barnekrybber samt søndagsskoler og aldershjem. Dette kan sees på som grunnlaget for omsorgstjenester i dag. Mange foreninger og frikirker organiserte også et fritidstilbud for barn og unge. Her kan det nevnes TenSing-kor, idrettstilbud til for eksempel Ynglingen i Stavanger, ungdomsklubber eller deler av speiderbevegelsen.

⁴⁹ <https://w2.brreg.no/enhet/sok/index.jsp> Søket foretatt 13.11.2020.

Lutherske menigheter og organisasjoner har lenge dominert det religiøse livet i fylket. Etter hvert etablerte det seg også foreninger og organisasjoner knyttet til andre religioner. Den katolske St. Svithun menigheten begynte sin virksomhet i Stavanger i 1898. Menigheten har de siste tiårene hatt stor vekst på grunn av innvandringen fra Vietnam og Polen. Innflyttere med bakgrunn fra muslimske land opprettet fra 1970-tallet av muslimske foreninger og moskeer. Andre religioner, som Bahai, buddhisme og hinduisme har også etablert seg i fylket med mindre grupper.

Misjons- og diakoniarkivet ved VID vitenskapelige høgskole har etter avtale med Arkiverket et nasjonalt ansvar for koordinering av privatarkivarbeid knyttet til historiske arkiv innen misjons- og diakoni-bevegelsen i Norge. Misjons- og diakoniarkivet utarbeidet en egen bevaringsplan for denne samfunnssektoren i 2020.⁵⁰ Høsten 2020 ble ansvaret til Misjons- og diakoniarkivet utvidet til å gjelde også historiske arkiv etter kristne kirker og organisasjoner.

Avholdsbevegelse

Ifølge Stavanger bys historie var «Avholdsbevegelsen [...] landets sterkeste folkebevegelse i perioden 1890-1920 og dens nasjonale tyngdepunkt lå i Stavanger.»⁵¹ Bevegelsen hadde også en sterk innflytelse andre steder i Rogaland. «Haugesund var lenge kjent som landets tørreste by...»⁵², hvor det fra 1918 til etter andre verdenskrig ikke fantes et eneste lovlig utsalgssted for alkohol. Både her og i Egersund ble det stiftet avholdspartier, som fikk stor politisk innflytelse.

Stavanger Totalavholdsforening, Norges første avholdsforening, ble stiftet i 1859. Fram til slutten av mellomkrigstiden ble mange avholdslag grunnlagt. De fleste var organisert enten i Det norske Totalavholdsselskap (DNT), grunnlagt i 1875, eller I.O.G.T. (International Order of Good Templars). Det oppsto egne avholdslag som henvendte seg til arbeiderne, kvinner og ungdommer. Lagsmedlemmene ble invitert til møter og involvert i kampanjer. Organisert arbeid i lagene var ofte kombinert med fritidsaktiviteter. Etter 1945 ble det dannet få nye lag. På samme måte som i de kristne foreningene avtok aktiviteten i avholdsorganisasjonene etter andre verdenskrig.

Avholdsbevegelsen drev også næringsvirksomhet for å fremme sine formål. Ulike foreninger hadde forlag og drev hoteller og kafeer. Eksempler på slike i Stavanger var Promenadenkafeen og Totalen, og i Haugesund kafe Grupå.

Avholdsforeningene var blant de første som hadde et sosialt tilbud for alkoholmisbrukere i landet. Denne oppgaven ble senere overtatt av offentlige virksomheter. Noen avholdsorganisasjoner skiftet retning og kjempet mot annen rusbruk fra 1970-tallet av.

Arbeiderbevegelse, fagforeninger og yrkessammenslutninger

Industrialiseringen førte til at en fikk en stor gruppe mennesker som jobbet på nokså like vilkår i fabrikkene. Dette var grunnlaget for dannelsen av arbeidersammenslutningene eller fagforeningene. Mange var og er fremdeles knyttet til enkelte bedrifter eller næringssektorer. De første fagforeningene i Rogaland ble etablert på 1880-tallet. Ofte hadde disse en nokså kort levetid. Fagforeninger var et fenomen som i starten holdt seg i byene og de tettstedene hvor det utviklet seg industri, det vil si Stavanger og Sauda. Litt senere også i Haugesund og Egersund. Tradisjonelt var fagforeningene tett knyttet sammen med den politisk aktive arbeiderbevegelsen og partiene på venstre side politisk.

---

⁵⁰ <https://vid.brage.unit.no/vid-xmlui/handle/11250/2673326>. Besøkt 22.07.2021.

⁵¹ Haaland, s. 158.

⁵² Hammervold, s. 433.

Også andre yrker organiserte seg i egne foreninger, så som lærere, kontorarbeidere, leger og så videre. Etter hvert slo lokale lag seg sammen til fylkeslag eller sluttet seg til nasjonale organisasjoner. I 1914 sluttet 35 fagforeninger sammen i De samvirkende fag- og arbeiderforeninger i Stavanger. I dag finnes det flere hovedorganisasjoner som samler fag- og yrkesforeninger fra enkelte næringssektorer. LO (Landsorganisasjonen i Norge) ble grunnlagt i 1899 og er Norges største. Andre er Unio, stiftet i 2001, eller Akademikene, stiftet i 1997. Hovedorganisasjonene eller foreningene disse forener har lokal- eller regionallag i Rogaland.

Rundt fagforeningene og arbeiderbevegelsen ble det skapt et miljø som også rommet andre interesser enn de rent politiske. Det fantes idrettslag, så som A.I.L. og Frisinn i Stavanger, eller sangkor for arbeidere. Det fantes også egne kvinneforeninger og avholdslag knyttet til fagforeningene.

Kooperasjonsbevegelsen har sine røtter i arbeiderbevegelsen og har blitt belyst i kapittelet om handel i Rogaland.

Politiske partier og bevegelser

Dannelsen av politiske partier fra 1880-tallet kan spores til framveksten av foreninger, lag og organisasjoner 40 år tidligere. Sterke interessegrupper, særlig i avholdsbevegelsen og kristne miljøer, og framveksten av en arbeiderklasse preget partilandskapet i 1900-tallets første 20 år.

Rundt 1900 var Rogaland dominert av partiet Moderate Venstre. Dette var spesielt for Rogaland i forhold til resten av landet. Fram til 1920-tallet tapte partiet imidlertid terreng til fordel for Venstre, som også stod sterk i fylket. Rundt 1900 oppsto sosialistiske organisasjoner og senere også partier i byene og industristedene. På borgerlig side sto Samlingspartiet sterk, og klarte en god stund å fortrenge Høyre og andre konservative krefter. Men etter hvert klarte Høyre å bygge opp partiet igjen, og ble en sterk kraft i byene. Både Høyre og Arbeiderpartiet var byfenomener, med lite gjennomslagskraft på landsbygda.

Ved siden av de store generelle linjene i politikken i fylket, var det lokale variasjoner og initiativ. Det gjaldt for eksempel dannelsen av partiet Frisinnede Venstre i Haugesund og den sterke innflytelsen avholdsbevegelsen hadde i Egersund.

Partilandskapet i Rogaland forandret seg i mellomkrigstiden. Interessegrupper, så som misjons- og avholdsbevegelsen, som hadde dominert ordskiftet tidligere, mistet tilslutning og dermed påvirkningskraft. Økonomiske spørsmål ble viktigere i kampen om tilslutning til de forskjellige retningene.

Bondepartiet ble stiftet i 1920 og det ble jobbet hardt for å bygge en partiorganisasjon i fylket. Partiet fikk stor tilslutning i områder som var dominert av landbruk, som indre Haugesunds-halvøya, midtre Ryfylke, ytre Jæren og deler av Dalane. Det skjedde på bekostning av Venstre. I mellomkrigstiden sleit Høyre med å etablere en partiorganisasjon utenfor de store byene, men klarte å vinne fotfeste i noen bygder utpå 1930-tallet.

Oppslutningen om Arbeiderpartiet stoppet opp på 1920-tallet. Den var svakere i Rogaland enn i resten av landet, men sterkere enn i resten av fylkene på Vestlandet. Arbeiderforeninger og partier på sosialistisk side var et fenomen i byer og tettsteder, hvor det fantes industriarbeidere. Bevegelsen viste seg å ha forskjellige sjatteringer i fylket. Mens det Sosialdemokratiske Partiet dominerte på Sandnes, var sosialistene mer radikale i Stavanger. Sauda hadde en sterk kommunistisk bastion.

I mellomkrigstiden oppsto nye partier, som Kristelig Folkeparti (KrF), Nasjonal Samling (NS) og Samfunnspartiet. Partiene forble små, men NS oppnådde en sterk posisjon i Stavanger på 1930-tallet.

Fra 1945 dominerte sentrumspartiene i nærmere 30 år i Rogaland. Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre hadde samlet bortimot 50 % av valgopplutningen i alle disse årene. Sentrumspartiene var sterkest i Ryfylke og Dalane, venstresiden stod sterkest på Jæren (inkl. Stavanger). Høyre sto relativt svakt i hele fylket, men hadde en viss tyngde på Haugalandet. Den stabile sentrumsorienterte perioden i fylkespolitikken ble til slutt avløst da velgerne beveget seg mer over mot høyresiden. I partilandskapet var høyrepartiene klart sterkest i fylket fra 1981. Den fordelingen av partistemmene har festet seg fram til de første to tiårene i det 21. århundre.

På 1960- og 1970-tallet ble det også dannet nye partier på begge sider av det politiske spekteret: Sosialistisk Folkeparti på venstresiden, og Anders Langes Parti, på høyresiden. Begge klarte å befeste sin posisjon og består i dag som henholdsvis Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet.

Et innslag som har eksistert lenge i Rogalands politiske landskap er lokale lister eller bygdelister. Ved valget i 2017 ble Hå-lista og Karmøy-lista valgt inn i kommunestyrene.

En annen utvikling som har gått parallelt med partipolitikken er opprettelsen av bevegelser og grupperinger som samler folk under paraplyen av en tidsaktuell sak. Noen av lagene får mer organiserte former og blir til foreninger. De mest framtrepende sakene var kampen for og imot alkohol, kampen mot medlemskap i EU samt natur- og miljøvern. Naturvernforbundet ble grunnlagt allerede i 1928. Viktige saker miljøvernorganisasjoner har brukt krefter til er kampen mot utslippene til Titania AS i Jøssingfjorden, vern av vassdrag og i nyere tid bygging av vindmøller på land.

Arbeidernes Historielag i Rogaland har i samarbeid med Arbeiderbevegelsens bibliotek og arkiv systematisk jobbet med innsamling av arkiv fra arbeiderbevegelsen og den politiske venstresiden i fylket. Arkivene er etter avtale deponert i Statsarkivet i Stavanger.

Fritid

Med mindre arbeidstid og økende velstand ble fritiden en større del av livet til rogalendingene. Mer tid ble tilbrakt i den private sfæren, hjemme i familien og sammen med venner. Dokumentasjon på dette kan finnes i samlinger fra personer og familier. Noen aktiviteter fører mennesker sammen i foreninger og lag, så som idrett, friluftsliv, sang og musikk. Men også i hagelag, husflidsforeninger og båtforeninger samles folk i fritiden for felles glede og felles mål. Mens idrettslag og friluftslivsforeninger blir omtalt i dette avsnittet, blir foreninger innen kunst omtalt i neste kapittel.

Idrettsbevegelse

Mange rogalendinger har et forhold til idrettsklubber. I oktober 2021 hadde idrettskretsen 155 062 medlemmer i sine idrettslag.⁵³ På listen over lag i Norges Idrettsforbund står 572 foreninger med Rogaland som base.⁵⁴

Så som i andre deler av Norge utviklet idretten i Rogaland seg fra å være en beskjeftigelse for velstående menn til bli en aktivitet for alle grupper i samfunnet. De første idrettslagene ble stiftet i byene. I dag finnes det idrettsforeninger i alle kommuner og i de fleste bygder. Til å begynne med samlet man seg rundt noen enkelte idretter, som skyting, ski, turn og skøyter. Senere ble lagidretter, som fotball og håndball, populære. I dag kan man drive organisert idrett i mange forskjellige idrettsgrener. I Rogaland Idrettskrets er det 143 idrettsgrener representert.⁵⁵

⁵³ E-post fra Rogaland Idrettskrets, datert 28.10.2021.

⁵⁴ <https://www.idrettsforbundet.no/om-nif/sok/sok-etter-klubb-per-kommune/> Besøkt 08.07.2021.

⁵⁵ <https://www.idrettsforbundet.no/idrettskrets/rogaland/om-oss/sarkrets-regioner/> Besøkt 08.07.2021.

Idrettslag er viktige for å skape identitet i by, bydel og bygd. Å heie på sitt lag har vært og er viktig. Eksempler på det er Viking Fotballklubb i Stavanger, Staal på Jørpeland, FK Haugesund eller Bryne FK. Store klubber, som gjør seg bemerket utover sin by har ofte egne supporterklubber, så som Vikinghordene til Viking FK.

Diplom fra Norgesmesterskap for klubber i 1938. I: Stavanger byarkiv, arkiv etter Stavanger Sjakklubb. Framsiden av første forhandlingsprotokoll til Stavanger Idrettsforening. I: Stavanger byarkiv, arkiv fra Stavanger Idrettsforening. Framside av Vikingen, klubbavisen for Idrettslaget Viking fra 1952. I: Stavanger byarkiv, arkiv fra Idrettslaget Viking.

Idrettslagene og kommunene er vevet tett sammen. Mange kommuner bidrar gjennom kulturbudsjettene til klubbene og bygging av idrettsanlegg. Eksempler for dette er folkehallene på Nord-Jæren og Motorcenter Norway i Sokndal. God tilrettelegging trekker mer folk til idrettsklubbene. Disse bidrar på sin side til kommunene ved å tilby idrett til funksjonshemmede eller å gi ferie- eller ettermiddagstilbud for barn og unge i form av idrettsskoler eller fritidsordninger.

Friluftsliv

Rogalendinger var tidlig ute med å ta i bruk fylkets natur. Stavanger Turistforening ble grunnlagt i 1887, Haugesund Turistforening i 1925. I årenes løp har formålene til foreningen blitt utvidet, fra å være en pionerer innen turismen til å være en pådriver av arbeidet med miljøvern. I dag er en av hovedmålsetningene til foreningene å tilrettelegge for et inkluderende turliv for de som ønsker det.

Andre foreninger knyttet til natur- og friluftsliv er jeger- og fiskerforeninger og speiderne.

Kunst og kultur

Det som kalles det sektororienterte kulturbegrepet, definerer kulturfeltet som den delen av samfunnet «hvor visse uttrykksformer gis en grad av artistisk bearbeidelse»⁵⁶. Det kan for eksempel være bildende kunst, teater, musikk, litteratur og film. Aktørene i feltet kan være profesjonelle kunstnere, musikere, forfattere osv., men også amatører. Ved siden av utøvende aktører omfatter sektoren også institusjoner og foreninger som gjør de forskjellige kulturuttrykkene tilgjengelig, som museer og gallerier, teatre og konserthus.

Bildende kunst

Kulturfeltet er ofte tett knyttet til den private sfæren og kunstnere som enkeltpersoner. Det profesjonelle kunstnermiljøet har sin opprinnelse i private sammenkomster og såkalte kunstsirkler på midten av 1800-tallet. Her spilte Jærmalere en sentral rolle. Siden den tid har det alltid vært folk som

⁵⁶ <https://snl.no/kultur> Besøkt 05.07.2021.

livnærer seg som kunstnere i vårt fylke. Fylkets kunstnere slo seg sammen til Bildende Kunstneres Forening Rogaland (BKFR) i 1932.

I starten foregikk formidling av kunst gjennom kunstforeninger. Stavanger kunstforening ble stiftet i 1863. Foreningen organiserte til å begynne med kun utstillinger for medlemmer. Kunstforeningen i Haugesund startet opp i 1913. En ny bølge kunstforeninger så dagens lys etter andre verdenskrig. Det ble startet foreninger i Egersund (1945), Sandnes (1955) og på Bryne (1965). På 1970-tallet ble det startet kunstlag også i mindre sentrale strøk, i Hå, Gjesdal og Ryfylke.

Kunstfeltet opplevde et oppsving i takt med velstandsøkningen i fylket og kulturpåvirkning utenfra. Det ble populært å ha kunst i eget hjem. Mange bedrifter og institusjoner opprettet egne kunstforeninger hvor regional og lokal kunst ble loddet ut til medlemmene. I tillegg til kunstinstitusjonene presenterer mange private gallerier i dag kunst fra både regionale, nasjonale og internasjonale kunstnere til publikum i Rogaland.

Teater

Det profesjonelle teateret sine røtter i Rogaland, kan trekkes tilbake til 1883. Da hadde Olaus Olsens teaterselskap den første premieren i Stavanger. Fram til Rogaland Teater ble etablert i 1947 var det imidlertid kun sporadisk teater i byen. En viktig gren av Rogaland Teater er barne- og ungdomsteateret som ble opprettet i 1957.

Haugesund har hatt et fast teater siden 1986, da Haugesund Teater ble etablert som det første offentlig støttede prosjektteater i Norge. I Haugesund har også arbeidet for å fremme teaterinteressen blant barn og unge stått sterkt. I over 50 år har Haugesund barne- og ungdomsteater vært en egen forening.

Amatørteater har en lang tradisjon i fylket. Teatergruppen Iduns Julekomedie på Stavanger Katedralskole ble stiftet i 1886. Revyer, som tar opp lokalmiljøet og aktuelle hendelser, er populære. Den første revyen på Karmøy ble satt opp i 1907 og Kopervik-revyen var populær mellomkrigstiden. I dag finnes det revygrupper flere steder i fylket. I 2019 var 27 teater- og revygrupper organisert i Rogaland Teateråd.⁵⁷

Musikk

Musikk er et viktig samlingspunkt for mennesker. Kor, korps, amatørorkestre og band finnes i alle kommuner i fylket. En undersøkelse i 1988 kunne telle 791 ensembler som drev med musikk på fritiden.⁵⁸ I mange av lagene er det ildsjeler som driver disse.

Det organiserte musikklivet i fylket startet i midten av 1800-tallet. Dagens Stavanger Symfoniorkester ble etablert i 1938. Rundt symfoniorkesteret har det etablert seg et levende miljø i Bjergstedparken i Stavanger med Fakultetet for utøvende kunsthøgskole ved Universitetet i Stavanger, Stavanger kulturskole, Norsk Lydinstitutt og Rogaland musikkråd i spissen.⁵⁹

Et viktig innslag i musikklivet er festivaler. Den første som ble arrangert i Rogaland var Vise- og lyrikkfestivalen i Haugesund, som eksisterte mellom 1970 og 1972. I dag finnes det festivaler for mange sjangere: Sildajazz i Haugesund (fra 1987), Maijazz i Stavanger (fra 1988), den Internasjonale

---

⁵⁷ <http://www.rogaland-teaterad.no/medlemsinformasjon/> Besøkt 05.07.2021.

⁵⁸ Dagfinn Bach: Musikklivet i Rogaland. Delrapport fra prosjektet «Kartlegging av musikklivet i Norge», Sogndal 1989, s. 12.

⁵⁹ En mer fullstendig liste over institusjoner og foreninger på Bjergsted ligger på <https://www.bjergsted.no/kulturaktorene/> Besøkt 24.03.2022.

Kammermusikkfestivalen i Stavanger (fra 1991), Vikedal Roots Music Festival (fra 1999) og Egersund Bluesfestival (fra 2003).

På nettsiden rogalyd.no, drevet av Sølvberget bibliotek og kulturhus, er det listet opp hundrevis av regionale utøvere fra alle sjangere, noe som viser bredden av det skapende og utøvende musikklivet i fylket.

Litteratur

I mange år har forfattere satt Rogaland på det norske litterære kartet. De gir et annet innblikk i samfunnet enn historiske dokumenter. To forfattere, Alexander Kielland fra Stavanger og Arne Garborg med røtter fra Jæren, har fått egne litterære sentre i henholdsvis Stavanger og på Bryne.

Litteratur er noe de fleste mennesker nyter for seg selv, men litteraturfestivaler har i flere år også invitert bokinteresserte til felles lesninger. Litteratur- og visefestivalen i Haugesund startet opp i 1971. I 1983 startet Terje Vallestad litteraturuken i Cafe Sting på Valberget i Stavanger. Kapittel, Stavanger internasjonale festival for litteratur og ytringsfrihet, har blitt arrangert av Sølvberget siden 1995.

Film

Filmen «Toya» fra 1956 blir ofte trukket fram som den første spillefilmen som ble spilt inn i Rogaland. På 1970- og 1980-tallet virket produsentene Skjalg Omdal og Finn Skoglund i Stavanger. Rundt 1980 etablerte det seg selskaper som satset på produksjon av filmer for foreninger og næringslivet. Etter at filmen «Mongoland» kom i 2001, oppsto det et miljø av unge filmskaperne rundt regissørene Pål Jackman og Arild Østin Osmundsen.

Det offentlige stimulerer filmmiljøet gjennom Filmkraft Rogaland, en institusjon som arbeider for å «utvikle og styrke profesjonell audiovisuell produksjon i regionen»⁶⁰.

Formidling av film skjer hovedsakelig på kino. I kommunene i Rogaland har det vært forskjellige modeller for hvordan kinodriften ble organisert, både på privat og offentlig basis. I Hå kommune drev Avholdslosjen Jardar, fra 1918 fram til 1970-tallet, kino i forsamlingshuset sitt, Jadarheim. I tillegg etablerte det seg flere steder filmklubber for filmer med et smalere publikumssegment.

Etter å ha gjennomført Den norske filmfestivalen for første gang i 1979, ble Haugesund fast arrangør for festivalen i 1987. Festivalen deler ut Amandaprisen, en norsk filmpris som ble stiftet for å øke kvaliteten på og fremme interesse for norsk film.

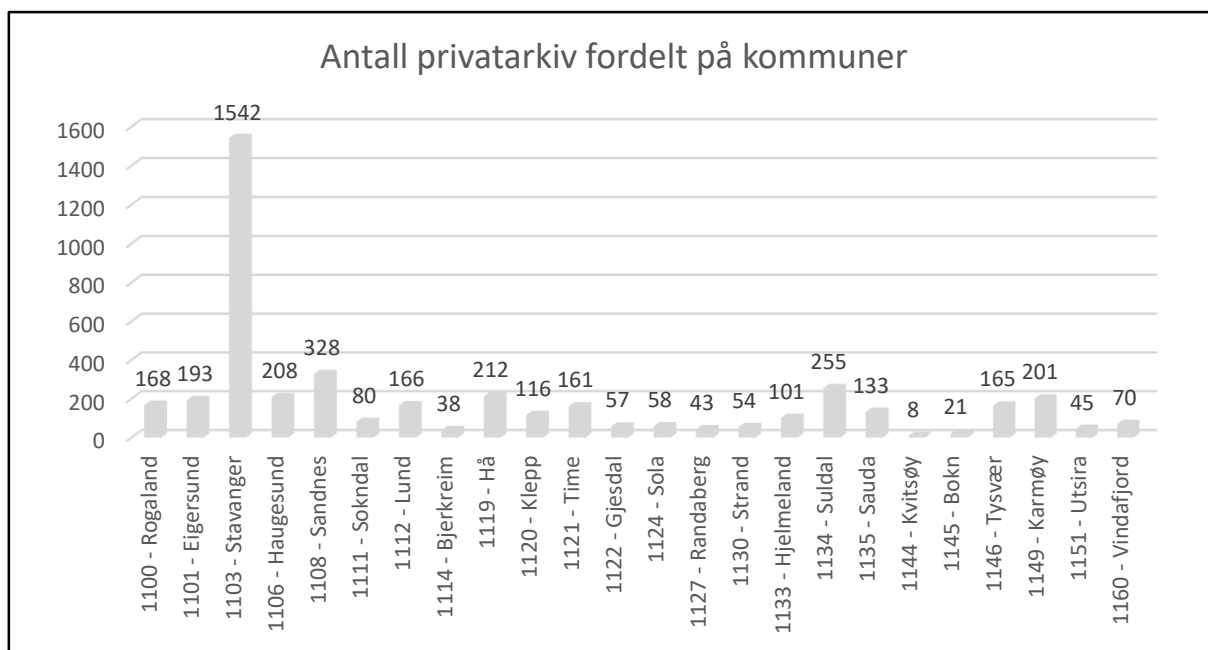
---

⁶⁰ <https://filmkraft.no/om-oss/> Besøkt 24.03.2022.

3. Bestandsanalyse

I institusjonene, som har deltatt i arbeidet med bevarings- og samhandlingsplanen, er det bevart 4 423 privatarkiv på 8 958 hm fra fylket.⁶¹ Bestandsanalysen baserer seg i hovedsak på data som er registrert i kartleggings skjemaene, oversendt fra institusjonene.⁶² Privatarkivbestanden i fylket analyseres i henhold til den geografiske fordelingen, tidsepokene og aktørtypene. I tillegg analyseres bestanden av privatarkiv fra organisasjons- og næringslivet mer nøyaktig i forhold til organisasjons- og næringskategorier. Dette gjøres på overordnet nivå. En fullstendig oversikt over privatarkivene i de forskjellige kategoriene per region er vedlagt planen.

Geografisk fordeling av privatarkiv

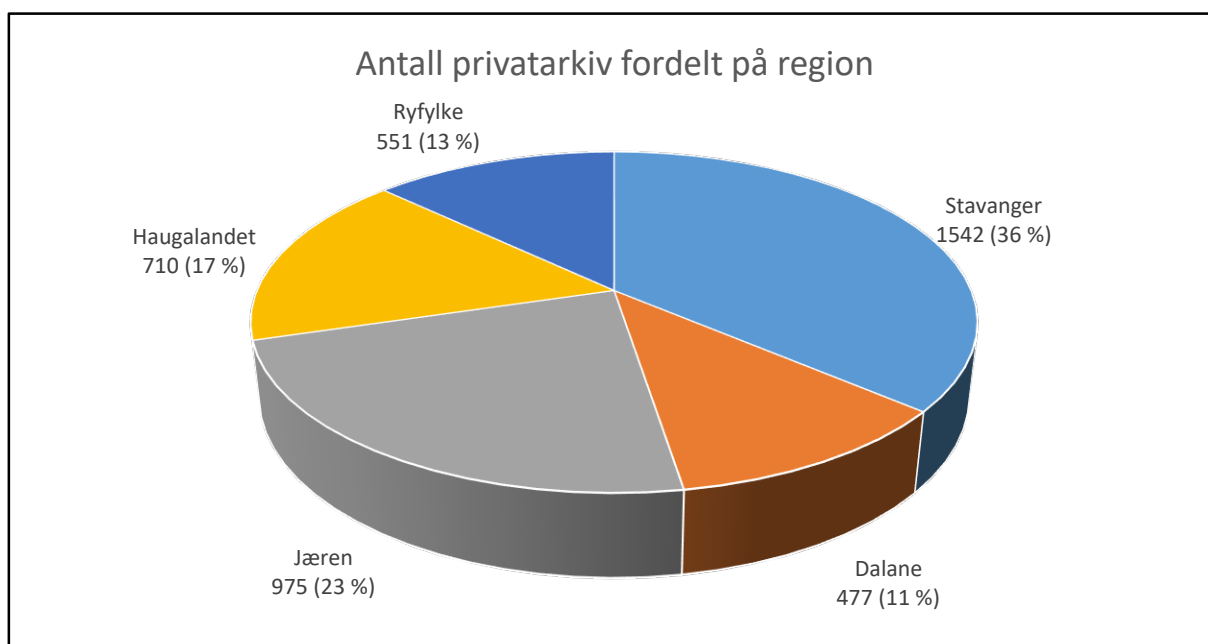

Det er stor forskjell i antall privatarkiv per kommune. Over en tredjedel av privatarkivene kommer fra Stavanger. Her spiller både størrelsen og betydningen av byen en viktig rolle. Mange bedrifter etablerte seg sentralt i fylket, der flest folk bodde. Organisasjoner trenger et visst befolkningsgrunnlag for å etablere seg. I byen Stavanger var og er dette tilfellet. Her etableres også lag og foreninger i bydelene, så som for eksempel idrettslag og avholdsforeninger i sin tid. I tillegg har både Statsarkivet i Stavanger og Stavanger byarkiv i mange år hatt en aktiv tilnærming til innsamling og bevaring av privatarkiv. Begge institusjonene er fremdeles aktive i dette arbeidet.

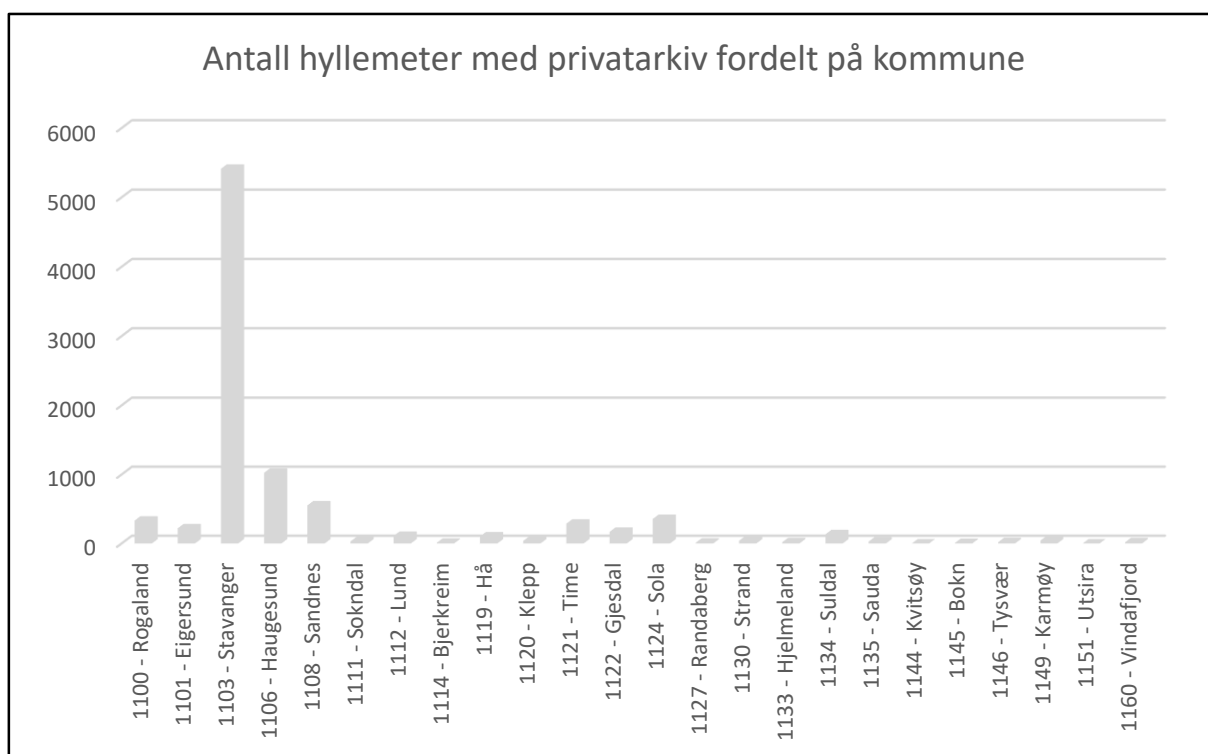
For de andre kommunene er tendensen at det er flest privatarkiv bevart i de kommunene med flest innbyggere, altså Sandnes, Karmøy og Haugesund. Unntaket er Suldal kommune, med et uvanlig høyt antall bevarte privatarkiv til tross for et nokså lavt innbyggertall.

⁶¹ I institusjonene og foreningene som deltok i prosjektet er det registrert 5 140 privatarkiv. Disse har et omfang på 12 473 hm. For de fleste institusjonene er kartleggings skjemaet grunnlaget for tallmaterialet. Etter avtale med prosjektleder leverte Misjons- og diakoniarkivet (MDA) kun data for arkiv fra Rogaland som befinner seg i deres samlinger. For hele omfanget nyttes tall som er levert til arkivstatistikken i 2020. Også Museum Stavanger ba om å bruke tallene fra arkivstatistikken om omfang av sine arkiver, siden de ikke hadde anledning til å kvalitetssikre omfanget av arkivene i forbindelse med utfylling av kartleggings skjemaet.

⁶² En kommune oversendte katalog over privatarkiv i sin samling. En annen kommune leverte ingen skjema, men ved IKA Rogaland var det registrert arkiver i kommunens eie. I begge tilfellene ble det valgt å lage kartleggings skjema ut ifra de tilgjengelige data for å gjøre framstillingen av hele bestanden mer fullstendig.

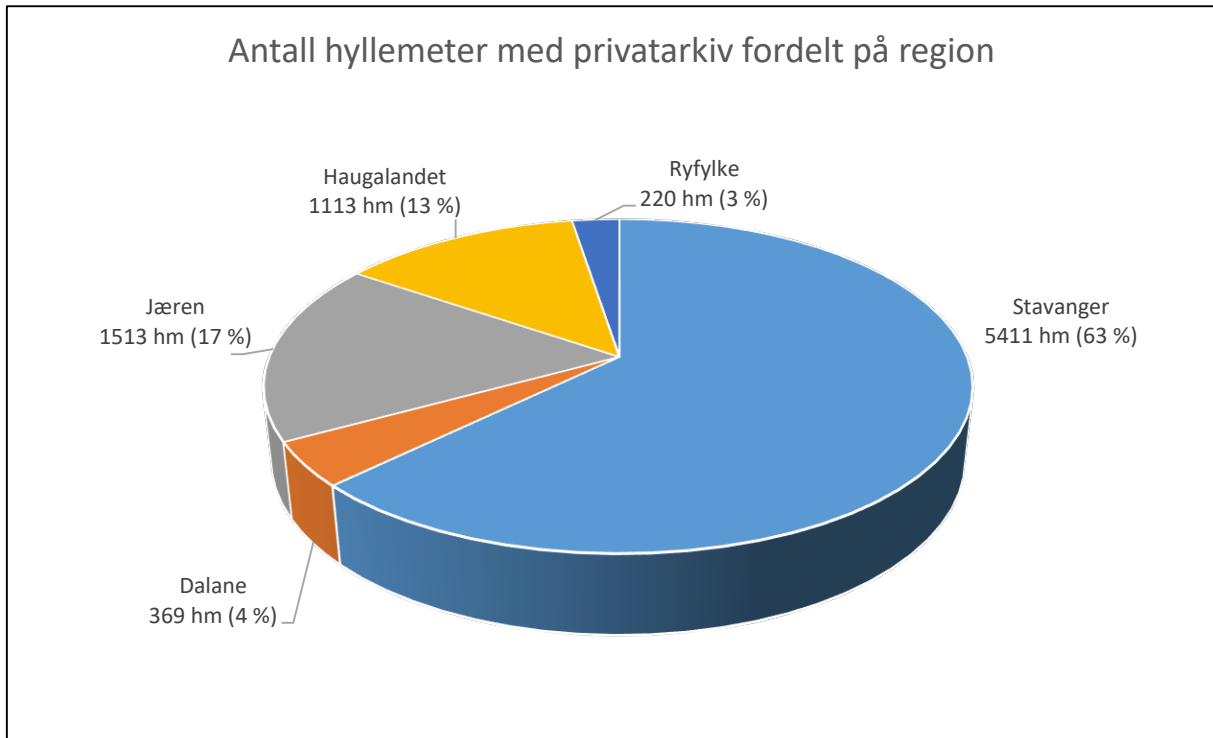

Fordelingen av antall privatarkiv er mer jevnt mellom regionene og Stavanger. Også her er det tydelig at det er flest arkiver bevart, der det bor flest mennesker. På den andre siden er det tatt vare på forholdsvis mange arkiver også i regioner hvor det bor færre mennesker. Andelen privatarkiv fra regionene Dalane og Ryfylke er høyere enn deres andel av befolkningen i Rogaland.

Forskjellen i omfanget av privatarkiv per kommune er større enn forskjellen i antallet. Fra Stavanger kommune er det alene bevart to tredjedeler av privatarkivomfanget i fylket. Årsaken er igjen størrelsen og betydningen av byen. I tillegg er mange av de bevarte arkivene fra olje- og

gassindustrien svært omfangsrike. De fleste av bedriftene i denne næringen har sitt hovedsete i Stavanger. Nærmere 2 500 hm av bevarte 5 144 hm fra Stavanger kommune kommer fra denne industrien. Haugesund er den andre kommunen som har tatt vare på forholdsvis omfangsrikt privatarkivmateriale. Her kommer hoveddelen fra byens rederier.

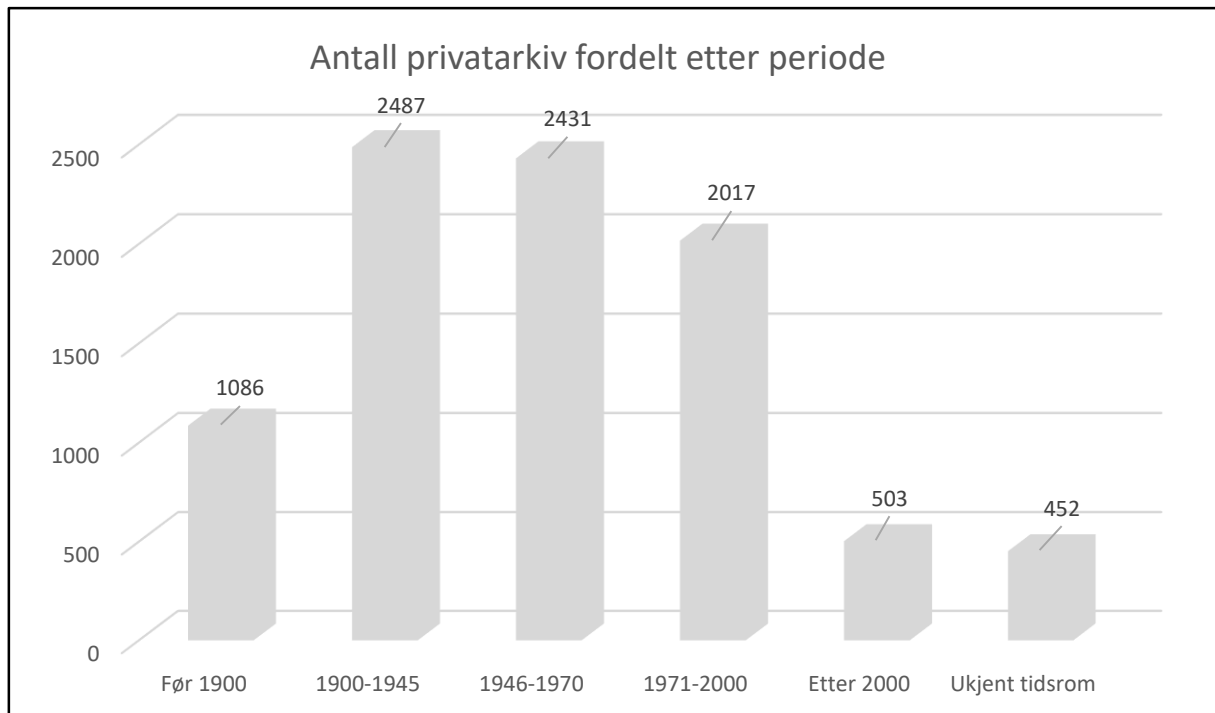

Forskjellen i omfanget av bevarte privatarkiv er like stor om man ser på regionene. Den store andelen av arkiver fra Stavangerbaserte bedrifter innen olje- og gassindustrien gjør seg gjeldende også her.

Fra regionene Dalane og Ryfylke er det kun veldig få privatarkiver av et visst omfang bevart. Derfor er andelen i omfanget av privatarkiv i de regionene relativt liten.

Kronologisk fordeling av privatarkiv etter tidsperioder

Det er flest arkiver bevart fra begynnelsen av 1900-tallet til ca. 1970.⁶³ Etter dette går antallet privatarkiv ned. Fra tiden etter år 2000 er det forholdsvis få privatarkiv bevart. Av de bevarte privatarkivene fra etter år 2000 inneholder 13 digitalt skapt materiale.⁶⁴

Årsakene til denne fordelingen er flere. Tradisjonelt sett havner arkiver i bevaringsinstitusjoner en stund etter at de har vært i aktiv bruk. Andre arkiver blir funnet under opprydding, tilbudt bevaringsinstitusjonene og avlevert. For nyere arkiver har denne karenstiden ikke gått. I tillegg til dette hadde noen bevaringsinstitusjoner med Statsarkivet i Stavanger og IKA Rogaland i spissen en aktiv innsamlingspolitikk i forhold til privatarkiv på 1980- og 1990-tallet. Dette førte til et større inntak av privatarkiv som ble skapt fram til den perioden.

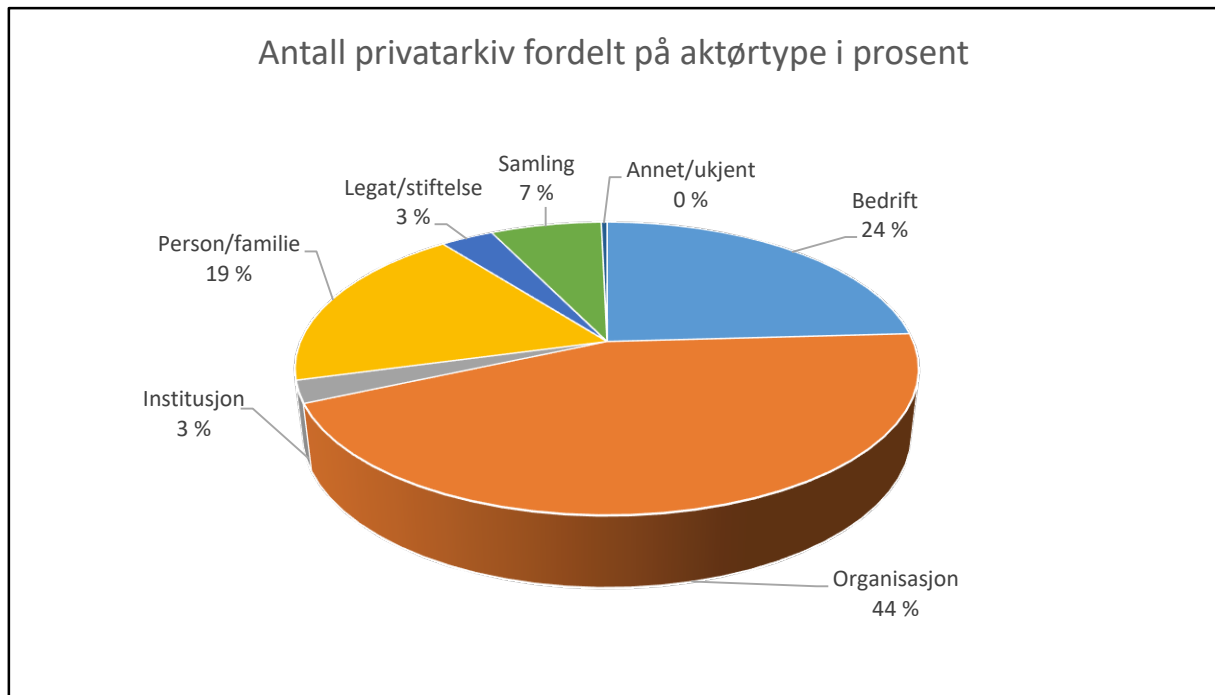
At det er lite bevart materiale fra tiden etter år 2000 henger også sammen med en ny måte å kommunisere og skape dokumentasjon i virksomheter, foreninger og hos privatpersoner. Dokumenter blir skapt og lagret digitalt, og ikke lenger analogt, som i tidligere tider. Digitalt materiale blir i mindre grad oppfattet som arkiv. Samtidig er det mer forgjengelig fordi lagringsmediene er mindre holdbare enn papir.

Selv om diagrammet kun viser den periodevise fordelingen for alle arkiver, viser analysen av de enkelte aktørtyperne, det vil si bedrifts-, organisasjonsarkiv og så videre, den samme tendensen.

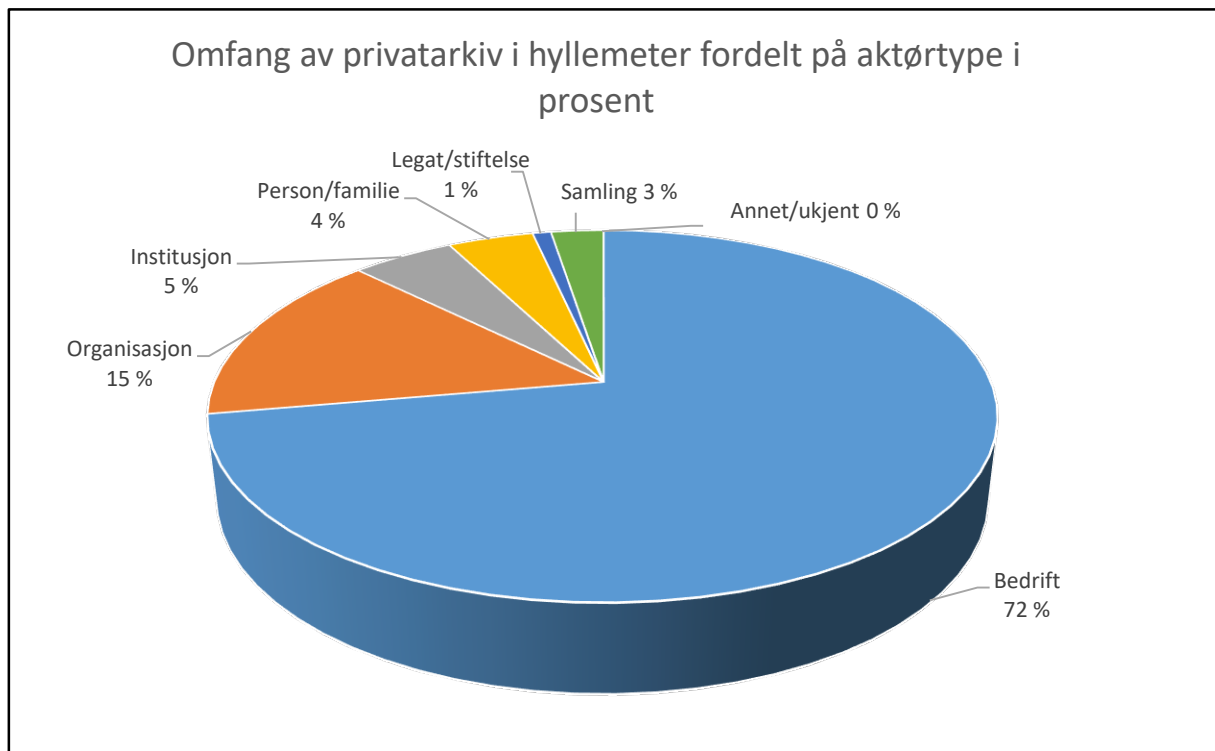
⁶³ Summen av antall privatarkiv i diagrammet er høyere enn det reelle antall. Grunnen til det er at mange privatarkiv er representert i flere tidsepoker. Noen privatarkiv strekker seg fra slutten av 1800-tallet til i dag.

⁶⁴ Av de 503 privatarkiver som dekker tidsrommet etter 2000 er det kun 13 som er digitalt skapte. Arkivverket bevarer tre digitalt skapte arkiv fra Rogaland, Stavanger byarkiv seks, Haugalandmuseet tre og Jærmuseet ett. Tallene fra Arkivverket har blitt etterspurt på e-post. Tallene fra de andre institusjonene er hentet fra arkivstatistikken i 2020.

Fordeling av privatarkiv mellom typer aktører

De fleste privatarkiv kommer fra organisasjonslivet. 1 957 av de bevarte privatarkiv ble skapt i lag og foreninger. Disse utgjør litt mindre enn halvparten av alle bevarte privatarkiv. En fjerdedel, 1 066 privatarkiv, kommer fra næringslivet. Nærmere en femtedel er person- og familiearkiv. Resten fordeler seg på aktørkategoriene samling, legat/stiftelse, institusjoner eller det er ukjent hvilken kategori arkivskaperen tilhører.

En annen fordeling viser seg når en undersøker forholdet mellom omfanget av privatarkiv fra forskjellige aktørtyper. Bedriftsarkiver er ofte store i omfang i forhold til arkiver fra andre aktørtyper. Det er grunnen for at nesten tre fjerdedeler av omfanget av det bevarte privatarkivmateriale kommer fra næringslivet. Blant bedriftsarkivene står olje- og gassindustrien for brorparten med omtrent halvparten av hele omfanget alene. Andelen i antall privatarkiv fra denne industrien er omtrent 1 %.

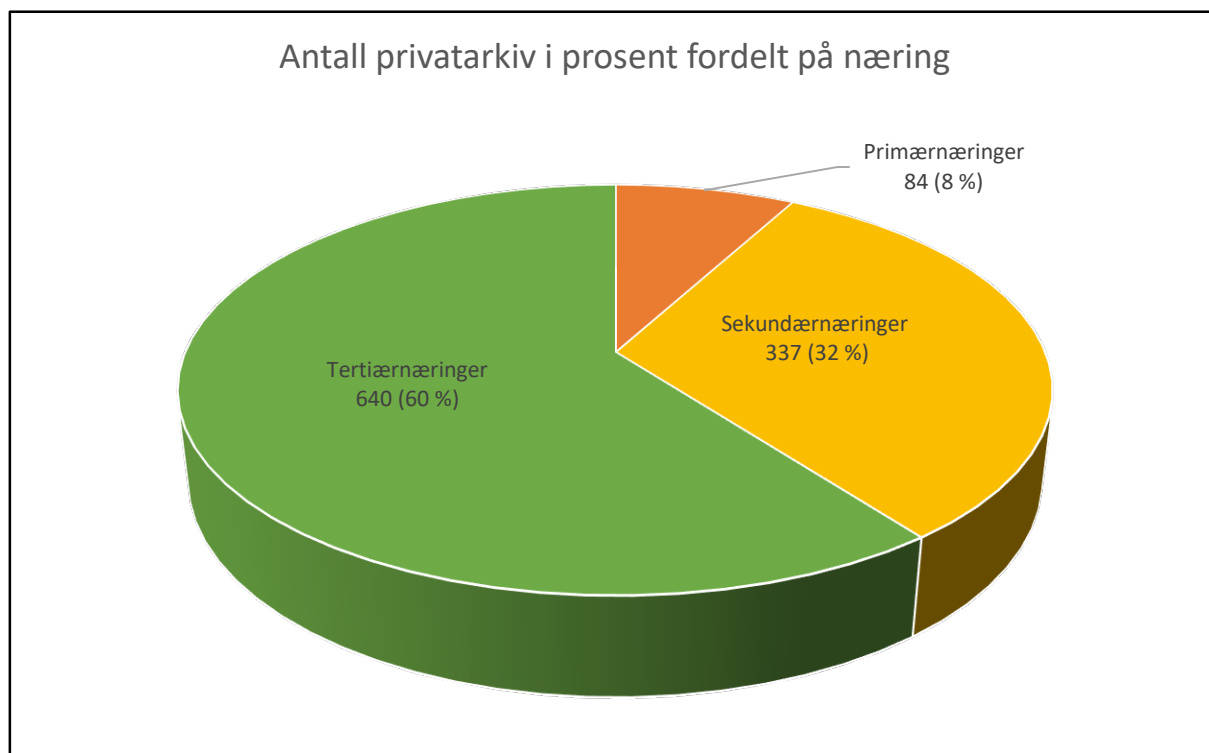
Det resterende omfanget av privatarkiv fordeler seg på omtrent halvparten på arkiver fra organisasjonslivet og halvparten på alle andre aktørtyper samlet.

Den store andelen av næringslivsarkiver målt i omfang i hyllemeter vises også når en ser på det gjennomsnittlige omfanget av privatarkiv. Har et næringslivsarkiv gjennomsnittlig et omfang på 6,5 hm, så har et organisasjonsarkiv et gjennomsnittlig omfang på 0,74 hm, altså omtrent ni ganger mindre.

Aktørtype	Antall privatarkiv	Samlet omfang i hm	Gjennomsnittlig omfang per privatarkiv i hm
Bedrift	1 066	6 927,35	6,50
Organisasjon	1 957	1 449,81	0,74
Institusjon	108	478,40	4,43
Person/familie	826	400,10	0,48
Legat/stiftelse	145	86,03	0,59
Samling	304	244,62	0,80
Annet/ukjent	16	1,41	0,09

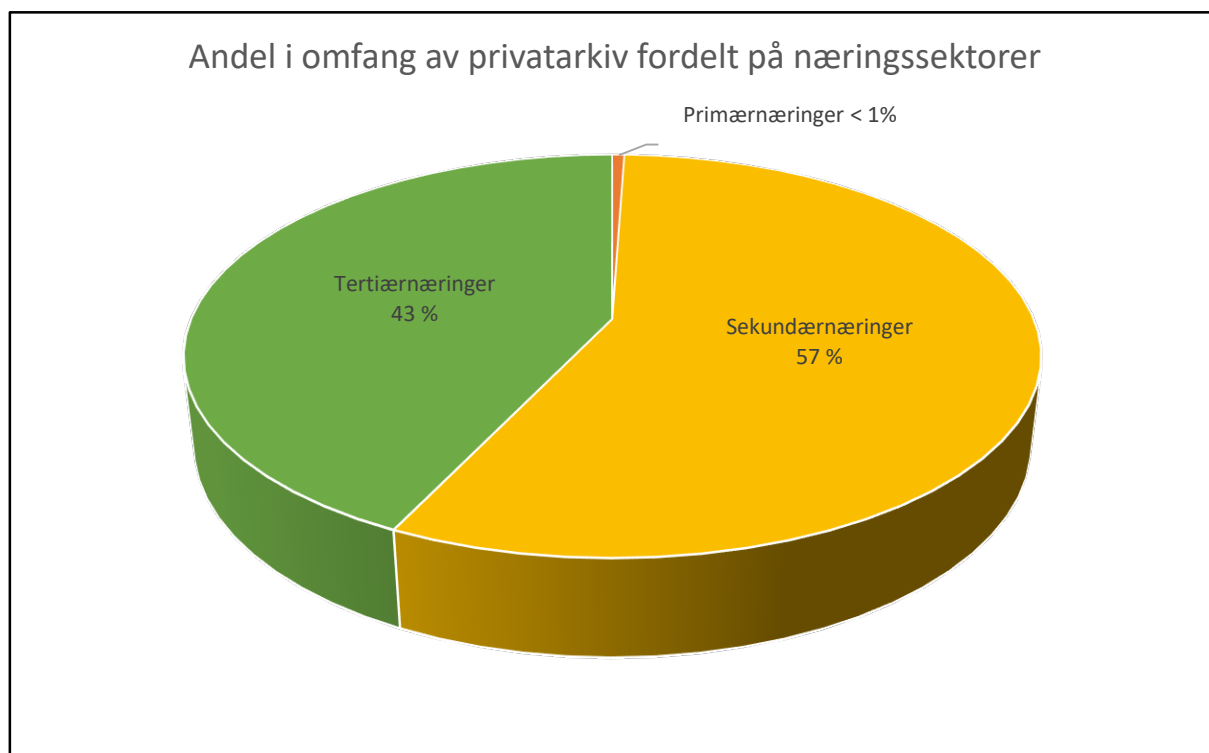
Privatarkiv fra næringslivet

Det er bevart 1 066 arkiver fra bedrifter i Rogaland. Disse har et omfang på 6 927,35 hm.

Den største andelen av bevarte næringslivsarkiv kommer fra bedrifter innenfor tertiærnæringene. Her er 640 privatarkiv bevart. Over halvparten av disse privatarkivene kommer fra detaljhandel, banker og sjøfart. Resterende fordeler seg på de andre tjenesteytende næringene.

337 privatarkiv, altså rundt en tredjedel av privatarkivene, kommer fra bedrifter innenfor sekundærnæringene. I denne sektoren er det flest arkiver fra industribedrifter. Blant disse er det næringsmiddelbedrifter som avleverte flest privatarkiv med litt under en tredjedel av de bevarte arkivene fra den sekundærnæringen. Også fra tekstilindustrien og elektrisitetsforsyningen er det en del arkiver bevart. Resten av privatarkivene fordeler seg på de andre gruppene blant sekundærnæringene.

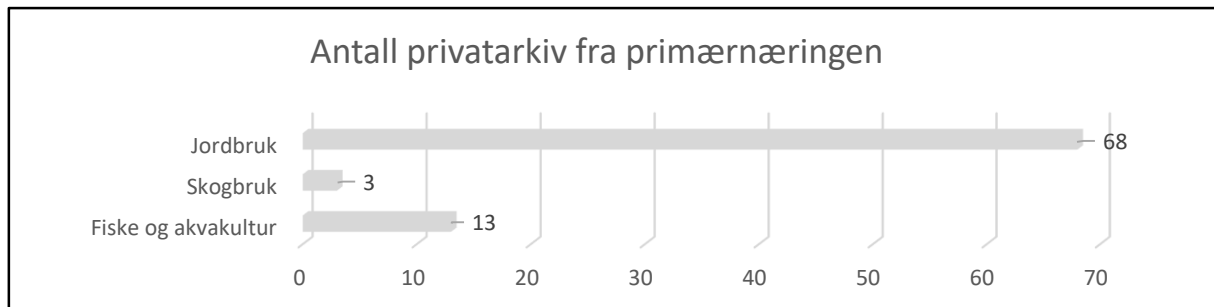

Forholdet i omfanget av privatarkiv er forskjellig fra forholdet på antallet privatarkiv fordelt på sektorer når det gjelder privatarkiv fra næringslivet.

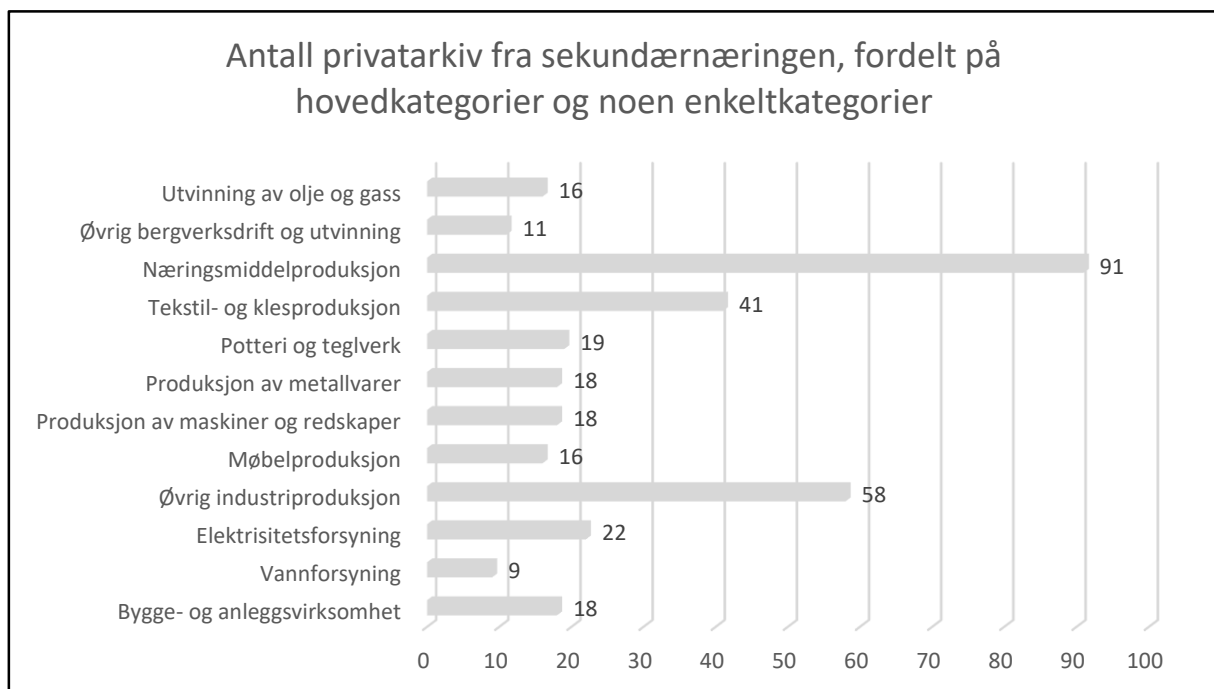
Arkiver fra primærnæringene er liten i omfang slik at deres samlede omfang er mindre enn en prosent. Omfanget av privatarkivene fra sekundærnæringene er stort. Det utgjør over halvparten av det bevarte arkivmaterialet, mens antallet privatarkiv er en tredjedel. Brorparten av det bevarte materiale kommer fra olje- og gassindustrien, og utgjør alene allerede over halvparten av privatarkivmateriale fra den sekundære sektoren.

For tertiærnæringene er bildet omvendt. Mens antallet bevarte privatarkiv utgjør nærmest to tredjedeler av alle næringsarkiver, så er andelen i omfanget under halvparten. Det er sjøfartsnæringen, med rederiene i spissen, som utgjør mesteparten av det bevarte materiale fra den tertiære sektoren i omfang.

I de neste avsnittene sees det på næringskategoriene til primær-, sekundær- og tertiærnæringene. Hovedgrupperingene deles opp i enkeltkategorier, dersom antall privatarkiv i disse er av betydelig omfang.

Det er bevart 84 privatarkiv fra primærnæringene. De fleste av disse kommer fra landbruksbedrifter. Det er kun et fåtall arkiver fra skogbruk eller fiskeri og akvakultur som er avlevert. De fleste jordbruksarkiver kommer fra Jæren og Ryfylke. Brorparten av disse arkivene inneholder kun dokumenter fra tiden før 1945. Det er kun enkelte arkiver som dokumenterer landbruket i nyere tid. Dette gjelder for alle regioner i fylket. De fleste fiskeriarkivene kommer fra Haugalandet. Også blant disse er tiden før 1945 tydelig overrepresentert.

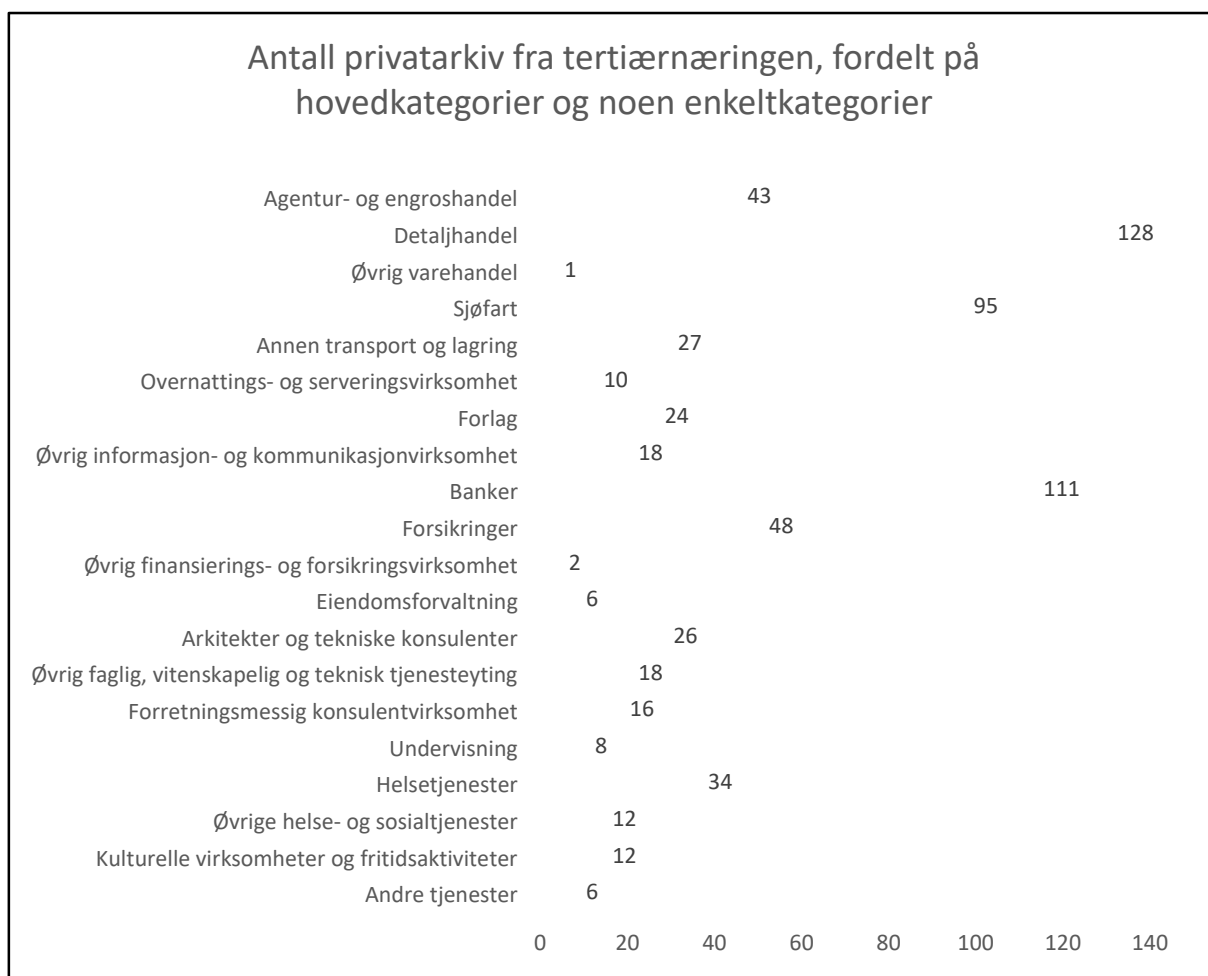

Det er 337 privatarkiv bevart fra bedrifter innen sekundærnæringene. Av disse kommer nærmere to tredjedeler fra noen få industrier: næringsmiddelproduksjon, tekstil- og klesproduksjon, potteri og teglverk, produksjon av metallvarer, maskin- og redskapsproduksjon samt møbelindustri. Arkivene fra olje- og gassindustrien er ikke så tallrike, men omfangsrike. Samtidig er flere aktører til stede i fylket, men har hovedkontor et annet sted. Disse er dermed ikke en del av bestandsanalysen.

Næringsmiddelindustrien fordeler seg i hovedsak på tre industrier: fiskeforedlingen, meierier og møller. Det er bevart 41 privatarkiv fra fiskeforedlingen, det vil si hermetikk- og sildeoljefabrikken. 24 av arkivskaperne kommer fra Stavanger, 12 fra Haugalandet. I tillegg er det bevart 20 arkiver fra meierier og 13 arkiver fra mølleindustrien.

Den regionale fordelingen av arkiver fra enkeltindustrier er veldig tydelig noe tabellen nedenfor viser.

Næring	Regioner med flest bevarte arkiv
Olje- og gassindustri	Stavanger
Næringsmiddelindustri	Stavanger, Haugalandet
Tekstilindustri	Jæren
Klesindustri	Stavanger
Potteri og teglverk	Jæren
Produksjon av metallvarer	Stavanger, Jæren
Produksjon av maskiner og redskaper	Jæren
Møbelindustri	Dalane, Jæren
Elektrisitetsforsyning	Dalane, Ryfylke

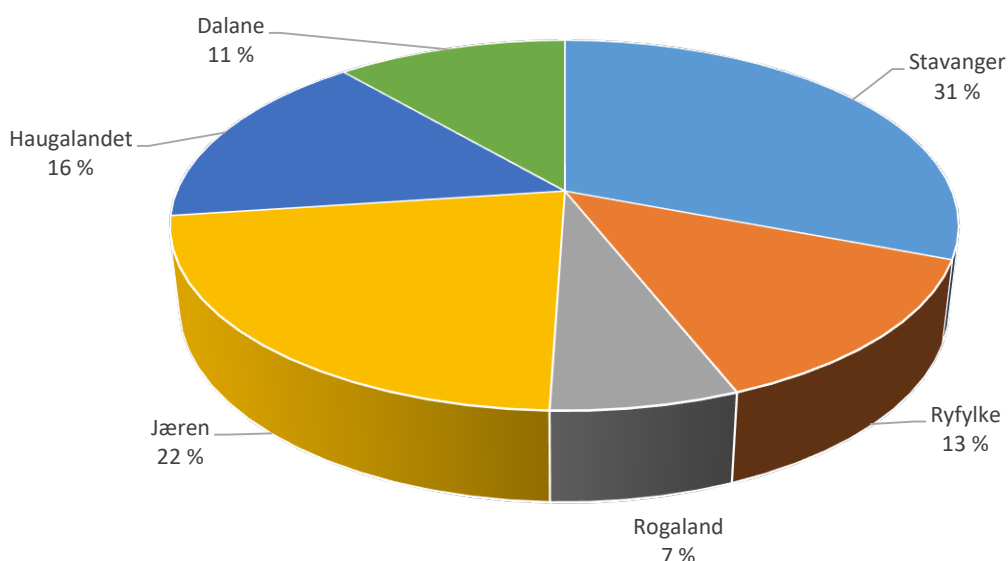

Det er 640 arkiv bevart fra bedrifter innen tertiærnæringene. Også i denne sektoren utgjør enkelte bransjer brorparten av de bevarte privatarkivene. Det er detaljhandelen, bankvirksomheten og sjøfarten. Dekningen av arkivene fra handelsnæringen og bankene strekker seg over hele fylket. De bevarte arkivene fra sjøfartsnæringen har en tyngde på Haugalandet og i Stavanger med henholdsvis 44 og 24 bevarte arkiver.

Privatarkiv fra organisasjonslivet

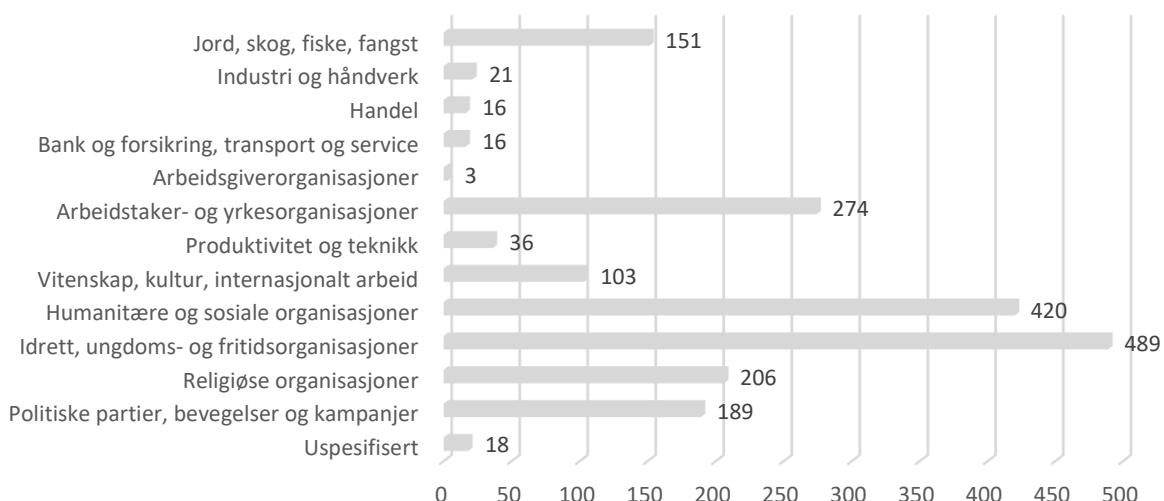
Det er bevart 1 942 privatarkiv fra organisasjoner, lag og foreninger i Rogaland. Disse har et omfang på 1 452,1 hm.

Antall organisasjonsarkiv i prosent fordelt på region

Den geografiske fordelingen av privatarkiv fra organisasjonslivet er nokså jevnt. Det er bevart flest privatarkiv fra Stavanger. Fra alle andre regioner er det bevart andelsmessig mer privatarkiv enn deres andel av befolkningen. Grunnen til det er at det ble dannet organisasjoner med samme formål mange plasser. Det fantes misjonsforeninger, idrettslag, korps, sanitets- og sykepleieforeninger i nesten alle kommuner og flere steder i enkelte kommuner.

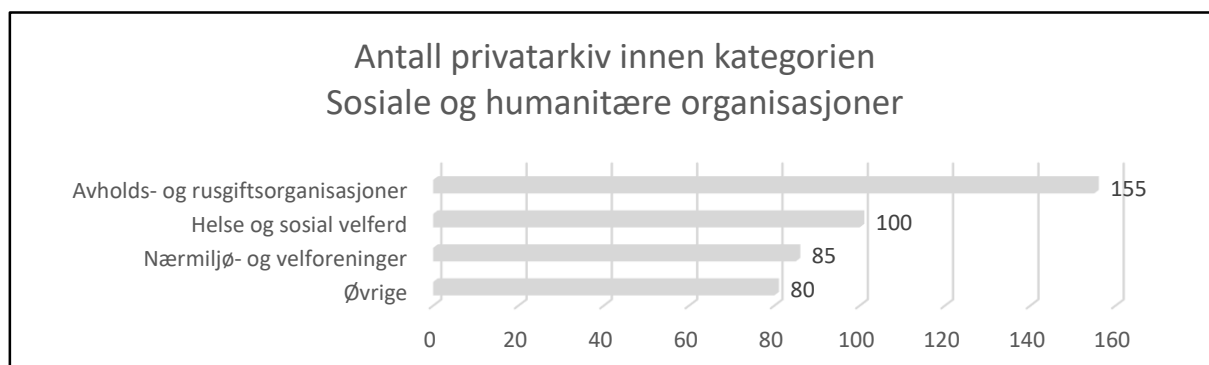
Antall privatarkiv fra organisasjonslivet, fordelt på hovedkategorier

Det er bevart flest privatarkiv innen hovedkategoriene idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner, Humanitære og sosiale organisasjoner og Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner.

Arkivene fra arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner kommer stort sett fra fagbevegelsen og lærerlag.

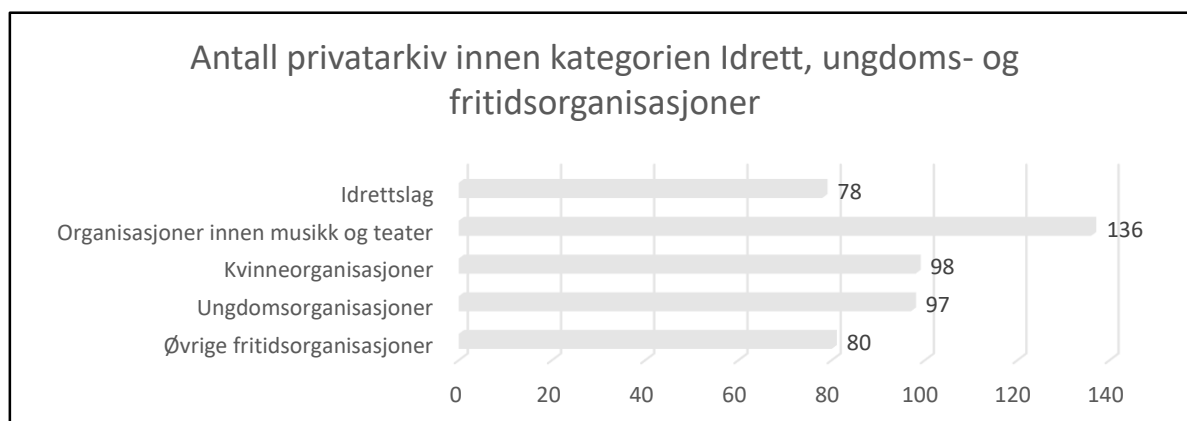
Hovedkategoriene humanitære og sosiale organisasjoner, idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner, religiøse organisasjoner og politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer rommer et vidt spekter av kategorier. Samtidig er det mange arkiv registrert i disse. Dette er årsaken til at disse hovedkategoriene blir presentert med underkategorier.

Det er bevart 420 arkiver fra sosiale og humanitære organisasjoner. 155 av disse kommer fra avholdsbevegelsen. Arkivene kommer fra alle regioner i fylket, men de fleste kommer fra Stavanger. Det er både arkiver fra lokalforeninger i Den norske Totalavholdsforeningen (DNT) og I.O.G.T. bevart. Det høye antallet arkiver skyldes også at arkivene fra avholdsforeninger for kvinner og barn telles inn her. Ser man på de forskjellige tidsepokene, er det tydelig at antallet bevarte arkiv minker for tiden etter 1945.

Arkiver fra underkategorien helse og sosial velferd representerer et stort spekter av forskjellige foreninger. Sanitetsforeninger og helselag har avlevert sine arkiver i alle regioner. Frivillig fattigpleie og tuberkuloseforeninger er også veldig godt representert blant arkivene. For Stavanger er diversiteten blant de bevarte arkivene større enn for regionene.

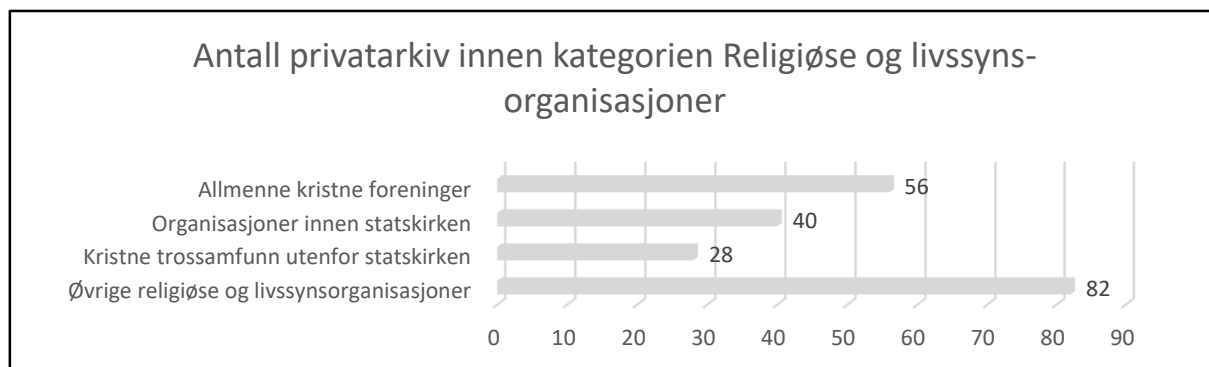
Også i underkategorien nærmiljø- og velforeninger finnes det en stor diversitet. Disse foreningene representerer gjerne det som er viktig for lokalsamfunnet. Regionalt bredt representert i denne underkategorien er foreldrelag, båtforeninger og 17. mai-komiteer.

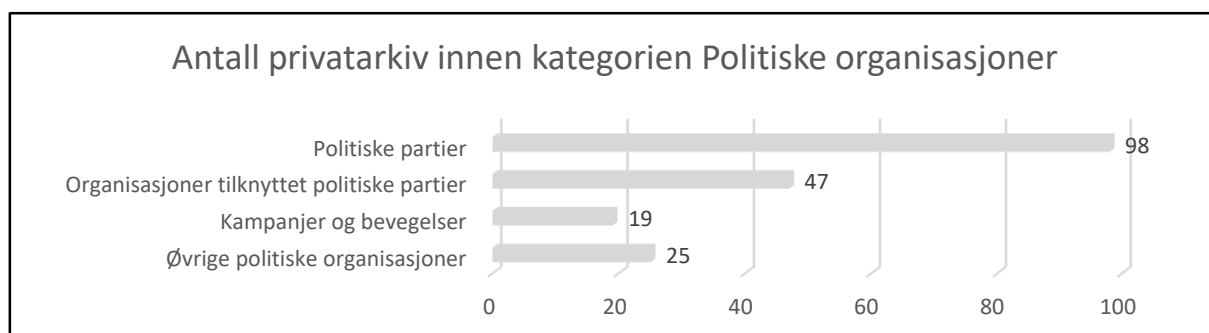
Det er bevart 489 arkiver i kategorien idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner. De fleste arkiver kommer fra organisasjoner innen musikk og teater. Arkivene fra musikklag, kvinne- og ungdomsorganisasjoner er fordelt over hele fylket. Når det gjelder idrettslag finnes det en tyngde på de bevarte arkivene i Stavanger og på Jæren. Fra Dalane og Ryfylke er det bevart forholdsmessig få privatarkiv fra idrettsklubber.

Hovedkategorien religiøse og livssynsorganisasjoner viste seg å være den vanskeligste kategorien å plassere lag og foreninger i underkategorier. Det viser seg blant annet ved at mange organisasjoner er plassert i underkategoriene allmenne kristne foreninger og Øvrige religiøse og livssynsorganisasjoner.⁶⁵ Det var ikke alltid mulig å kvalitetssikre riktig kategorisering ut i fra navnet til foreningen. Her kreves det tilgang til arkivene. Men tallene i analysen gir allikevel en pekepinn på forholdene.

Det er bevart 206 arkiver fra kategorien religiøse og livssynsorganisasjoner. Blant disse er det kun to arkiver fra ikke-kristne organisasjoner eller trossamfunn. I tillegg er arkivet fra Human-Etisk Forbund i Stavanger bevart. De fleste arkiver kommer fra allmenne kristne foreninger og organisasjoner innen statskirken.⁶⁶

Det er bevart 189 privatarkiv innen kategorien politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer. Halvparten av arkivene kommer fra politiske partier. En fjerdedel kommer fra organisasjoner som er tilknyttet de politiske partiene, i hovedsak fra kvinneforeninger og partiene sine ungdomslag. Det er bevart 19 arkiver fra bevegelser og kampanjer. Disse er nokså jevnt fordelt over alle regioner i fylket samt fylkesorganisasjoner.

⁶⁵ I ASTA blir betegnelsene Religiøse organisasjoner og Religiøse organisasjoner. Annet brukt.

⁶⁶ I teksten brukes begrepet statskirken fordi arkivene som er bevart dekker tiden Den evangeliske-lutherske kirken var statskirken i landet, dvs. tiden før 2012.

4. Bevaringsplanene

Avslutningsvis skal samfunnsbeskrivelsen og bestandssanalysen sees i sammenheng for å avdekke dekningsgraden av privatarkiv for forskjellige næringer og organisasjonstyper. Disse presenteres først regionsvis for Dalane, Jæren, Haugalandet og Ryfylke, samt Stavanger. I siste delkapittel sees på Rogaland fylke under ett. Hver del avsluttes med noen korte anbefalinger for det videre bevaringsarbeid. Utgangspunkt for anbefalingene er formålet om en helhetlig dokumentasjon av samfunnet gjennom privatarkiv.

Som en liten påminnelse fra innledningen gjentas det betydningen av de forskjellige fargene i tabellene:

	God dekning. Dekningsgraden med privatarkiv samsvarer med betydningen av næringsgrupperingen/organisasjonstypen hadde i samfunnet.
	Svak dekning. Næringsgrupperingen/organisasjonstypen er dokumentert med privatarkiv, men dekningsgraden er for liten i forhold til betydningen i samfunnet.
	Dårlig dekning/ingen dekning. Næringsgrupperingen/organisasjonstypen er ikke dokumentert med privatarkiv eller dokumentert med så få privatarkiv at det ikke samsvarer med betydningen den har hatt i samfunnet.
	Ikke grunnlag for analyse. Næringsgrupperingen/organisasjonstypen var ikke aktuelt i den analyserte tidsepoken eller hadde mindre betydning i samfunnet.

4.1 Bevaringsplan for Dalane

I regionen Dalane er det bevart 477 privatarkiv på til sammen 369 hm. Det er i gjennomsnitt 0,8 hm per arkiv. Det er bevart 128 privatarkiv fra næringslivet på 234 hm og 220 arkiv fra organisasjonslivet på 53 hm.

Næringslivsarkiver fra Dalane

Primærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Jordbruk og tjenester tilknyttet til jordbruk	1	1	0
Skog og tjenester knyttet til skogbruk	0	0	0
Fiske, fangst og akvakultur	0	0	0

Arkiver fra primærnæringene på Dalane er nærmest fraværende. Det finnes åtte gårdsarkiver fra perioden før 1900. Arkivet fra landbruksbedriften fra tiden etter 1900 er med kun 0,03 hm liten i omfang. Det er ikke bevart fiskeriarkiver fra Dalane selv om næringen er viktig for regionen. Heller ikke fra skognæringen er det bevart arkiver. Dette kan eventuelt dekkes av gårdsarkiv siden skogsdrift delvis var en binæring til landbruket.

Sekundærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Utvinning av råolje og naturgass og tjenester knyttet til bergverksdrift	0	0	0
Bryting av metallholdig malm	2	1	0 ⁶⁷
Bryting og bergverksdrift ellers	0	0	0
Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	5	4	1
Produksjon av drikkevarer	0	0	0
Produksjon av tekstiler	4	1	0
Produksjon av lær og lærvarer	2	1	2
Produksjon av trelast og varer av tre og lignende			
Produksjon av møbler	8	8	4
Produksjon av papir og papirvarer	1	0	0
Produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter	2	2	2
Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	2	1	0
Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter	0	1	0
Elektrisitets-, gass, damp- og varmtvannsforsyning	3	5	3
Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	3	3	1
Oppføring av bygninger			
Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	1	3	3

Det er bevart arkiver fra flere forskjellige sekundærnæringer i Dalane. Spesielt godt dekket er næringene keramisk industri samt trevare- og møbelindustri, hvor arkivene til flere sentrale

⁶⁷ Etter at kartleggingsskjemaet ble innsamlet har Statsarkivet meldt at arkivet fra Titania AS er avlevert. Arkivet omfatter 22,2 hm fra tiden 1908 til 2000. Siden bedriften er den viktigste bedriften innen bergverksdrift i regionen ble det valgt å anse dekning av næringskategorien som svakt istedenfor dårlig for Dalane.

virksomheter er bevart. Alle de bevarte arkivene fra møbelindustrien, bortsett fra ett, kommer fra Lund, noe som gjenspeiler den viktige betydningen industrien hadde i denne kommunen. Fra næringsmiddelindustrien er det bevart arkiver fra både møller, meierier og fiskebearbeidende industri, men kun ett arkiv fra perioden etter 1970. Det er imidlertid ikke bevart arkiver fra steinbrudd og drikkevareproduksjon, to industrier som har satt sitt preg på regionen.

Tertiærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner			
Detaljhandel, unntatt med motorvogner	8	6	5
Landtransport og rørtransport	1	0	0
Sjøfart	3	2	1
Overnattingsvirksomhet	2	2	0
Serveringsvirksomhet	0	0	0
Film-, video- og fjernsynsprogramproduksjon, utgivelse av musikk- og lydopptak	0	2	1
Telekommunikasjon	2	0	0
Finansieringsvirksomhet	13	13	13
Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser	4	2	0
Omsetning og drift av fast eiendom	0	0	1
Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	1	0	0

Fra tertiærnæringen i Dalane er det bevart svært få arkiver. Det samsvarer ikke med betydningen sektoren hadde for regionen. Særlig svak er dekningen etter 1970. Unntaket er arkiv etter finansieringsvirksomheten som er veldig godt bevart på grunn av innsatsen til Bankhistorisk arkiv på 1990-tallet.

Innen sjøfarten kan bildet forandre seg når fire arkiver som ikke er registrert med ytterår blir registrert mer nøyaktig.

Organisasjonsarkiver fra Dalane

Organisasjoner innen primærnæringene

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Organisasjoner innen landbruket	5	9	7
Organisasjoner innen fiske og fangst	1	2	2
Andre organisasjoner innen jordbruk, skogsbruk, fiske og fangst	3	3	1

Organisasjoner innen primærnæringene er godt dekket i Dalane, både tematisk og innad i regionen. Det er bevart privatarkiv fra alle fire kommunene i Dalane. Disse er både fra allmenne bondeorganisasjoner og fra spesialorganisasjoner for enkelte dyr, som sau og geit eller hester. Det er også bevart arkiver fra organisasjoner innen fiskeri og skogbruksnæringen. Organisasjoner innen fiskerinæringen stikker seg særlig ut fordi det er bevart både arkiver innen kystfiske og innlands-/elfefiskeri. Den gode dekningen av organisasjonslivet innen primærnæringene står i motsetning til den dårlige dekningen for bedriftene i denne næringen.

Organisasjoner innen sekundær- og tertiærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Industri-, håndverks- og handelsorganisasjoner	0	0	0

Det er ikke bevart noen arkiver fra organisasjoner innen sekundær- og tertiærnæringene i Dalane. Dermed er bakgrunnen for det strategiske arbeidet fra organisasjonenes side ikke dokumentert.

Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	12	12	7

Utviklingen av arbeidslivet fra arbeidstakernes side er godt dekket i regionen. Fem av de bevarte organisasjonsarkivene er fra lærerlag. Resten dokumenterer et vidt spekter av forskjellige grupper i arbeidslivet. De fleste kommer fra Eigersund, men også bevart arkiver fra alle andre kommunene. Det er tatt vare på materiale fra fagforeningene innen to viktige industrier i regionen: treindustrien i Lund og keramikkindustrien i Eigersund.

Humanitære og sosiale organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	18	11	7
Organisasjoner innen helse og sosial velferd	8	8	4
Nærmiljø- og velforeninger	2	3	2

Dekningsgraden for arkiver fra humanitære og sosiale organisasjoner er veldig god i regionen. Utviklingen av avholds- og rusorganisasjoner i samfunnet er godt dokumentert. Det finnes arkiver fra alle kommuner, men de fleste er fra Eigersund. Innen kategorien helse og velferd er et vidt spekter av forskjellige type organisasjoner bevart. Det er kun for kategorien nærmiljø- og velforeninger bevaringsgraden er liten i forhold til det som hadde vært naturlig å bevare. Fra Bjerkreim kommune er det bevart veldig lite i kategoriene helse og sosial velferd samt nærmiljø- og velforeninger.

Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Idrettslag	4	3	5
Skytterbevegelsen	3	2	2
Sang- og musikk, amatørteater	4	9	9
Kvinneorganisasjoner	5	7	7
Ungdoms- og barneorganisasjoner	11	7	3

Innen fritidssektoren er det bevart mange forskjellige arkiver. Idrettsarkiver gjenspeiler store klubber og enkelte, mer spesielle idrettsgrener. Det er ikke bevart arkiv fra idrettslag i Sokndal. Arkiver etter andre typer organisasjoner innen hovedkategorien idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner er over det hele godt bevart i regionen.

Religiøse organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Kristne organisasjoner og foreninger	19	12	9
Kristne trossamfunn utenfor Den norske kirke	0	0	0
Ytre misjon	0	0	0
Ikke-kristne trossamfunn	0	0	0
Livssynsorganisasjoner	0	0	0

Bevaringsgraden til kristne organisasjoner og foreninger samsvarer med den betydningen som religionen hadde i regionen. Det er imidlertid ikke bevart arkiver etter kristne trossamfunn utenfor statskirken, ikke-kristne trossamfunn eller livssynsorganisasjoner i Dalane.

Det er ikke mulig å analysere tall fra misjonsforeninger på grunn av forskjellig praksis for registrering av arkiver i bevaringsinstitusjonene. Misjons- og diakoniarkivet registrerer for eksempel ikke arkiver fra lokale misjonsforeninger underlagt Stavanger krets av Det Norske Misjonsselskap (NMS) som særskilte arkiv.

Politiske organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Politiske partier og tilknyttede organisasjoner	10	9	9
Kampanjer og bevegelser	0	0	1

Den politiske sfæren i Dalane er ikke tilfredsstillende dokumentert med privatarkiv. Det er bevart arkiver etter partilag eller foreninger tilknyttet flere av de største partiene: Venstre (4), Arbeiderparti (4), Kristelig folkeparti (3), Sosialistisk Venstreparti (2) og Høyre (1). Det er imidlertid ikke bevart arkiver fra Bondepartiet/Senterpartiet. De fleste arkiver fra det politiske liv er fra Eigersund, men det finnes også arkiver fra alle de andre kommuner i regionen.

Partipolitikken er ofte tett knyttet til kommunepolitikken, derfor vil det ofte være partipolitisk materiale også i kommunearkivene.

Anbefalinger for det videre arbeid med privatarkiv i Dalane

Med utgangspunkt i gjennomgangen over, og for å komme nærmere en helhetlig dokumentasjon av samfunnet i regionen anbefales følgende

- Innsamling av arkiver fra primærnæringene med særlig fokus på fiskerinæringen
- Innsamling av arkiver fra kristne trossamfunn utenfor Den norske kirke.

4.2 Bevaringsplan for Jæren

Fra Jæren er det bevart 975 privatarkiv som til sammen utgjør 1 513 hm. Det er i gjennomsnitt 1,6 hm per arkiv. Det er bevart 257 privatarkiv fra næringslivet på 1 228 hm og 436 arkiv fra organisasjonslivet på 116 hm.

Næringslivarkiver fra Jæren

Primærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Jordbruk og tjenester tilknyttet til jordbruk	9	10	8
Skog og tjenester knyttet til skogbruk	0	0	0
Fiske, fangst og akvakultur	2	0	0

Selv om det er bevart flere arkiver fra landbruksnæringen, er det lite i forhold til betydningen næringen har hatt i regionen og med hensyn til heterogeniteten i næringen. Ti av de bevarte arkiver fra landbruksbedrifter inneholder kun materiale fra før 1900. De fleste arkivene er små i omfang. Ut ifra navnene på arkivskaperene er det vanskelig å se om gårdene hadde spesialisert seg og eventuelt hva de har spesialisert seg på. Unntak til dette er et arkiv etter et gartneri og et etter en pelsdyrgård.

Det er ikke bevart arkiv fra skogbruket. Fra fiskerinæringen er det kun bevart to arkiver fra henholdsvis innlandsfiske og tangproduksjon. Begge er fra tiden før 1945. Fangst av fisk har hatt en viss betydning både i nord rundt Tananger og i sør rundt Sirevåg. Dette er imidlertid ikke dokumentert med privatarkiv.

Sekundærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Utvinning av råolje og naturgass og tjenester knyttet til bergverksdrift	1	2	3
Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	10	7	4
Produksjon av tekstiler	12	10	7
Produksjon av klær	3	4	3
Produksjon av lær og lærvarer	3	3	1
Produksjon av trelast og varer av tre o.l.	1	2	1
Produksjon av papir og papirvarer	1	0	0
Produksjon av kull- og raffinerte petroleumsprodukter	0	1	1
Produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter	8	5	6
Produksjon av metaller	1	1	2
Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	3	4	5
Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	9	10	10
Produksjon av møbler	5	3	2
Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	1	1	1
Elektrisitets-, gass, damp- og varmtvannsforsyning	4	4	2
Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	0	1	0
Oppføring av bygninger Anleggsvirksomhet Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	2	4	3

Det er bevart et mangfold av arkiver fra sekundærnæringene i regionen, men det er store forskjeller mellom næringene. Tre kategorier – produksjon av tekstiler, keramikk- og teglsteinsindustrien samt redskapsfabrikkene – skiller seg ut, og er veldig godt dokumentert med privatarkiv. Bakgrunnen for dette er aktiv innsamling av arkiver i samband med dokumentasjons- og utstillingsprosjekter ved tidligere Sandnesmuseet og Jærmuseet.

Det er positivt at det er bevart arkiver fra forskjellige industrigrener, noe som viser mangfoldet. Men selv om en del arkiver er bevart, gjenspeiler dette ikke næringslivet i regionen. Her må særlig næringsmiddelindustrien trekkes fram. Denne har vært viktig i landbruksregionen Jæren, men dette er i liten grad dokumentert. Det samme gjelder møbel- og trelastindustrien som var spesielt sentral i regionen.

Tertiærnæringer

	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	3	3	2
Detaljhandel, unntatt med motorvogner	8	11	11
Landtransport og rørtransport	2	2	1
Sjøfart	5	3	3
Lufttransport	0	1	1
Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	0	2	3
Overnattingsvirksomhet	2	2	2
Serveringsvirksomhet	0	0	0
Forlagsvirksomhet	1	1	0
Radio- og fjernsynskringkasting	0	0	2
Telekommunikasjon	3	1	0
Tjenester knyttet informasjonsteknologi	0	0	1
Finansieringsvirksomhet	18	19	19
Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser	18	14	1
Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	0	0	1
Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	1	3	3
Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet	0	0	2
Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	0	0	1
Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	0	0	1
Annen personlig tjenesteyting	1	0	0

Innenfor tertiærnæringene er det bevart arkiver fra flere næringskategorier, men det finnes et stort språk i dekningsgraden. Finansieringsvirksomheten, dvs. bankene, er godt bevart på grunn av innsatsen til Bankhistorisk arkiv på 1990-tallet. Det er også bevart mange forsikringsarkiver fra alle kommunene med unntak av Randaberg. For de andre næringene er dekningsgraden mindre godt. Spesielt gjelder dette for serverings- og overnattingsvirksomheten samt arkitekter. Dette er næringer som har hatt stor utbredelse i regionen fra tidlig på 1900-tallet.

Organisasjonsarkiver fra Jæren

Organisasjoner innen primærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Organisasjoner innen landbruket	19	31	27
Organisasjoner innen fiske og fangst	3	3	2
Andre organisasjoner innen primærnæringene	1	1	2

I motsetning til selve næringen er organisasjonslivet til landbruket veldig godt dokumentert med privatarkiv. Det er bevart arkiver fra landbruksorganisasjoner i alle kommunene. I tillegg til disse er det også bevart arkiv for mange enkeltinteresser, for eksempel svineavlslag, birøkterlag, treskelag. Dette gjenspeiler den viktige rollen og diversiteten landbruket hadde og fremdeles har på Jæren.

Mindre god er dekningsgraden for organisasjonene til de andre primærnæringene. Både nord rundt Tananger og sør rundt Sirevåg står fiskerinæringen sterk uten at det vises blant de bevarte arkivene.

Organisasjoner innen sekundær- og tertiærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Industriorganisasjoner	1	5	6
Håndverksorganisasjoner	0	0	0
Handelsorganisasjoner	0	0	0

Industriorganisasjoner er veldig godt dokumentert for tidsrommet fra midten til slutten av 1900-tallet. Det var vanlig for bedrifter i regionen å danne formelle samarbeidsorganisasjoner. Arkiver etter flere av disse er bevart. Imidlertid er det ikke bevart arkiver etter organisasjoner innen håndverk eller handel. Det kan delvis skyldes at disse inngikk i allmenne næringsorganisasjoner eller at de var en del av organisasjonene for hele fylket. Dette må undersøkes nærmere.

Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	25	35	28

Dekningsgraden for arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner er veldig god på Jæren. Grunnen til dette er først og fremst innsatsen til Arbeidernes Historielag i Rogaland. Samtidig var spesielt lærerne bevisste på å ta vare på egne arkiver. Ti av i alt 43 bevarte arkiver etter arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner er fra lærerlagene.

Humanitære og sosiale organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	33	21	8
Organisasjoner innen helse og sosial velferd	22	24	17
Nærmiljø- og velforeninger	2	12	14

Det er et vidt spekter av arkiver fra humanitære og sosiale organisasjoner bevart i regionen. De bevarte arkivene gjenspeiler samfunnsutviklingen, for eksempel vises at avholdsorganisasjonene mister betydning etter andre verdenskrig. Noen typer organisasjoner er bevart i nesten alle kommuner, for eksempel frivillig fattigpleie og sanitetsforeninger. Blant nærmiljø- og velforeninger finnes en stor bredde av bevarte organisasjonsarkiv: foreldrelag, 17. mai-komiteer, pensjonistlag og bygdelag for å nevne noen.

Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid - Generelt	0	0	3
Språk	8	7	4
Skapende og utøvende kunst	0	0	4
Etniske minoriteter	0	0	0

Under denne kategorien er diversiteten av de bevarte arkivene liten. Det finnes arkiver fra mål- og historielag samt kunstforeninger. Årsaken til dette kan være at det var lite medlemsgrunnlag for andre typer foreninger i mindre tettbygde strøk. Det er bevart arkiver fra mållag fra nesten alle kommunene.

Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Idrettslag	6	8	24 ⁶⁸
Skytterbevegelsen	5	6	1
Sang- og musikk, amatørteater	9	16	17
Kvinneorganisasjoner	16	20	23
Ungdoms- og barneorganisasjoner	21	16	9

Fritidsorganisasjoner er stort sett godt dokumentert med privatarkiv i regionen, men i noen tidsepoker kunne dekning ha vært litt bedre i enkelte av organisasjonskategoriene.

Religiøse organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Kristne organisasjoner og foreninger	19	18	14
Kristne trossamfunn utenfor statskirken/Den norske kirke	3	2	2
Ikke-kristne trossamfunn	0	0	0
Livssynsorganisasjoner	0	0	0

Når det gjelder religiøse organisasjoner og livssynsorganisasjoner gjenspeiles samfunnet i kun delvis gjennom de bevarte arkivene. Den kristne religionen var og er fortsatt den mest utbredte religionen i Norge og Jæren, og arkiver etter kristne foreninger er godt bevart i regionen. Det er imidlertid ikke bevart arkiver etter ikke-kristne trossamfunn eller livssynsorganisasjoner.

Når det gjelder misjonsforeninger finnes det sannsynligvis materiale fra flere enkeltforeninger i regionen i arkivet til Stavanger Krets av Det Norske Misjonsselskap som er bevart av Misjons- og diakoniarkivet i Stavanger.

Politiske partier og organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Politiske partier og tilknyttede organisasjoner	26	27	26
Kampanjer og bevegelser	0	0	2

Den partipolitiske sfæren er godt og bredt dokumentert gjennom privatarkiv på Jæren. Arkivene til de største partiene samt tilknyttede organisasjoner er bevart. Fordelingen er som følger:

⁶⁸ Klepp kommune har en samlet inn årsmeldinger fra idrettslagene i kommunen og registrert disse som privatarkiv. Her må det sees på innholdet for å kunne nøyaktig vurdere hvor godt idrettslagene på Jæren er dokumentert gjennom privatarkiv.

Arbeiderpartiet (18), Kristelig Folkeparti (9), Venstre (6), Senterpartiet (6), Høyre (4) og Sosialistisk Venstreparti (2). I tillegg er det bevart arkiv fra Liberale folkeparti, Avholdspartiet og Nye folkepartiet.

Det er derimot ikke bevart arkiver fra kampanjer og bevegelser i regionen. Det er heller ikke arkiver etter uavhengige lister som stilte til valg i kommunene.

Anbefalinger for det videre arbeidet privatarkiv på Jæren

Etter gjennomgang av privatarkivene fra nærings- og organisasjonslivet på Jæren anbefales følgende for å komme nærmere en helhetlig dokumentasjon av samfunnet i regionen med privatarkiv:

- Innsamling av arkiver fra forskjellige typer virksomheter innen landbruket
- Innsamling av arkiver fra møbel- og trevareindustrien
- Innsamling av et bredere spektrum av arkiver fra tertiærnæringen

4.3 Bevaringsplan for Stavanger

Stavanger er den delen av Rogaland hvor det bevart er mest privatarkiv. Det er bevart 1 542 arkiv på til sammen 5 412 hm. Det er i gjennomsnitt 3,5 hm per arkiv. Det er bevart 354 privatarkiv fra næringslivet på 3 765 hm og 599 privatarkiv fra organisasjonslivet på 861 hm.

Næringslivsarkiver fra Stavanger

Primærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Jordbruk og tjenester tilknyttet til jordbruk	7	3	2
Skog og tjenester knyttet til skogbruk	1	1	1
Fiske, fangst og akvakultur	0	0	1

Utviklingen i primærnæringerne er dårlig dokumentert med privatarkiv for Stavanger. Arkivene fra jordbruket er små i omfang og fra eldre tider. De to arkivene fra perioden 1971-2000 er fra gartnerier. Det er ikke bevart arkiv fra tomatproduksjonen, som er særs viktig på Finnøy. Skognæringen er perifer i Stavanger, men det arkivet etter A/S Skog, et selskap som er opprettet av Stavanger Amts Skogselskap med formål å kjøpe eiendommer egnet til skogsbruk, er bevart. Til tross for den viktige stillingen akvakultur og fiskeri har og har hatt på Rennesøy, Finnøy og byøyene er det kun ett arkiv fra denne næringen bevart.

Sekundærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Utvinning av råolje og naturgass og tjenester knyttet til bergverksdrift	0	6	16
Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	33	24	16
Produksjon av drikkevarer	1	1	1
Produksjon av tekstiler	1	1	0
Produksjon av klær	4	2	1
Produksjon av lær og lærvarer	2	2	1
Produksjon av trelast og varer av tre o.l.	3	1	0
Trykking og produksjon av innspilte opptak	1	1	1
Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkt.	1	2	1
Produksjon av gummi- og plastprodukter	0	1	0
Produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter	1	1	2
Produksjon av metaller	1	1	1
Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	7	6	4
Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	2	2	2
Produksjon av andre transportmidler	3	4	3
Produksjon av møbler	1	1	0
Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	0	1	0
Elektrisitet-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	1	1
Oppføring av bygninger Anleggsvirksomhet Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	4	5	3

En gjennomgang av arkivene etter sekundærnæringer i Stavanger viser at flere arkiver fra forskjellige industrigrener er bevart. Det gjenspeiler en heterogen industristruktur i Stavanger. Flere av arkivene som er bevart er store i omfang.

Oversikten viser også at dekningsgraden er størst i de to industriene som Stavanger er mest kjent for: oljeindustrien og hermetikkindustrien. Bakgrunnen for dette er en systematisk innsamling foretatt av Norsk olje- og gassarkiv/Statsarkivet i Stavanger og Norsk hermetikkmuseum. I tillegg er privatarkiver fra bedrifter i jern- og metallindustrien, som var og er støtteindustri til hermetikkindustrien og oljeindustrien, godt bevart.

På den andre siden var det forventet at arkiver fra andre støtteindustrier til hermetikkindustrien, som for eksempel maskinindustrien og trykkerier, skulle være bevart i større grad. Her samsvarer altså ikke dekningsgraden med betydningen industriene hadde i samfunnet. Det samme gjelder for produksjon av lærvarer, varer av tre og tekstilindustrien.

Tertiærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	16	6	3
Detaljhandel, unntatt med motorvogner	35	25	15
Landtransport og rørtransport	3	2	1
Sjøfart	12	8	7
Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	4	5	3
Overnattingsvirksomhet	0	0	0
Serveringsvirksomhet	3	2	3
Forlagsvirksomhet	10	9	11
Film, video- og fjernsynsprogramproduksjon	0	0	0
Radio- og fjernsynskringkastning	0	0	0
Telekommunikasjon	1	1	1
Finansieringsvirksomhet	13	12	11
Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser	10	7	4
Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	1	0	0
Omsetning og drift av fast eiendom	2	3	4
Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	3	1	0
Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet	8	12	10
Forsknings- og utviklingsarbeid	1	2	3
Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	1	1	0
Anne faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	2	1	1
Utleie og leasingvirksomhet	0	1	1
Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet o.l.	1	1	2
Annen forretningsmessig tjenesteyting	1	0	2
Undervisning	0	0	1
Helsetjenester	2	12	17
Sosiale omsorgstjenester uten botilbud	1	0	0
Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	4	2	1
Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	0	0	3
Annen personlig tjenesteyting	1	0	0

Oversikten over bevarte arkiver fra tertiærnæringene viser stor variasjon. Det er bevart mye materiale fra engros- og detaljhandelen, bankene og forlagene, men nesten ingen ting fra overnattings- og serveringsvirksomheter. Det er også tydelig at dekningsgraden i hele den tertiære næringssektoren blir svakere fra 1970-tallet.

Den gode dekningsgraden for arkiver fra finansvirksomheten, det vil si bankene, har sin årsak i innsamlingsarbeid gjort av SR-bank på 1990-tallet. Arkivene ble senere avlevert til Statsarkivet i Stavanger og utgjør størsteparten av bankarkivene som er bevart i regionen.

Organisasjonsarkiver fra Stavanger

Organisasjoner til primærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Organisasjoner innen landbruk	18	19	9
Organisasjoner innen fiske og fangst	1	1	0
Andre organisasjoner innen primærnæringene	2	2	2

Arkiver etter organisasjoner i landbruket er veldig godt bevart. Herunder finnes det 13 bondelag eller landbruksforeninger, to trygdslag og tre avslag. Det er imidlertid bare bevart et arkiv etter en fiskerforeninger. I tillegg er det bevart to arkiv etter frivillige skipsassuranselag som senere ble drevet som næringsvirksomhet.

Organisasjoner innen sekundærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Industriorganisasjoner	2	0	1
Håndverksorganisasjoner	3	5	5

Det er bevart arkiver fra de viktigste industriorganisasjoner og felles håndverks- og industriorganisasjoner fra eldre og nyere tid, med unntak av tidsrommet 1946-1970. I tillegg til dette er seks arkiver etter håndverksorganisasjoner avlevert. Blant disse tre arkiv fra frisørslag.

Organisasjoner innen tertiærnæringene

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Handelsorganisasjoner	9	7	6
Organisasjoner innen tertiærsektoren unntatt handelsorganisasjoner	5	6	1

Fra organisasjoner innen tertiærnæringene er det bevart mange arkiver, både fra hovedorganisasjonene innen handel og organisasjoner, og innen enkelte grupper av kjøp- og handelsmenn, som for eksempel kolonialkjøpmenn og agenter. I tillegg er det bevart noen enkelte arkiver etter andre organisasjoner innen tertiærnæringene.

Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	79	75	68

Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner har en god dekningsgrad i Stavanger. For organisasjoner som er tilknyttet arbeiderbevegelsen har Arbeidernes Historielag i Rogaland vært en innsamlingspådriver. Fagforeningsarkiver fra oljeindustrien har blitt samlet inn av Norsk olje- og gassarkiv v/Statsarkivet i Stavanger. Lærerne er en yrkesgruppe som er spesielt godt dekket: hele 13 arkiver etter yrkesorganisasjoner er fra lærer- og lærerinnelag.

Humanitære og sosiale organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	46	34	8
Helse og sosial velferd	29	36	34
Nærmiljø- og velforeninger	3	21	26

Den store betydningen som avholdsbevegelsen hadde i byen gjenspeiles i mengden med bevarte arkiv. Det er også bevart et vidt spekter av arkiver fra foreninger innen helse og sosial velferd. De siste tiårene har det blitt dannet flere foreninger for berørte av forskjellige tilstander eller sykdommer. Disse har ikke kommet i arkivene ennå. Her kan det hende at avlevering blir stoppet av bekymringen at taushetsplikten ikke blir godt nok ivaretatt. Arkiver etter nærmiljø- og velforeninger er overført til bevaringsinstitusjoner i relativ stor grad. Blant disse er det en sterk overvekt av arkiver etter båtforeninger og foreldrevalg på skoler. Arkiver etter velforeninger fra nabolag er nesten fraværende.

Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid generelt	6	5	4
Språk	3	3	3
Skapende og utøvende kunst	1	3	3
Fred og internasjonalt arbeid	2	3	3
Historie og samfunnsvitenskap	1	3	4
Media	2	1	2
Etniske minoriteter	0	0	0

Kategorien vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid er godt dekket for Stavanger. Arkiv til alle de store foreningene innen kategoriene skapende og utøvende kunst samt historie og samfunnsvitenskap er bevart. Arkiver fra etniske minoriteter og innvandrere er nærmest fraværende. Det er derimot registrert en religiøs, en kunstnerisk og en sosial forening dannet av innvandrere innenfor andre organisasjonskategorier.

Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Idrettsorganisasjoner	15	13	18
Skytterbevegelsen	1	2	2
Sang, musikk og amatørteater	25	33	21
Kvinneorganisasjoner	10	13	15
Barne- og ungdomsorganisasjoner	15	8	4

De vide spekteret av idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner er godt representert med privatarkiv. På idrettssiden er mye av breddeidretten bevart. Arkiver etter enkeltidretter, særlig idretter som først i nyere tid har blitt populære, er det mindre av.

Arkiver etter foreninger innen sang, musikk og amatørteater dekker et også et vidt spekter av interessene. Her finner vi både utøvende amatører samt musikk- og teaterinteresserte, blant annet korps, folkedanslag, amatørteatre og -orkestre. Her finnes også arkivet til Rogaland Asian Culture & Art Society, et arkiv til en forening dannet av mennesker som har kommet til Norge fra andre land.

Det er bevart arkiv fra flere kvinneorganisasjoner. Her kan det noen ganger være vanskelig å skille mellom rene fritidsorganisasjoner og kvinneorganisasjoner innen kategoriene helse, politikk eller næring. Det er også til dels overlappinger i interessefeltene til de ulike organisasjonene.

I kategorien barne- og ungdomsorganisasjoner er det kun tatt med allmenne foreninger. Religiøse foreninger og musikklag for barn er registrert som kristen forening eller under kategorien sang, musikk og amatørteater. Nedgangen i dekningsgraden i senere tid kan skyldes at barn i større grad har blitt medlemmer av foreninger for spesialinteresser som idrettslag, korps eller kor for å nevne noe.

Religiøse foreninger og livssynsorganisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Kristne organisasjoner og foreninger	31	31	31
Kristne trossamfunn utenfor statskirken	3	3	3
Ikke-kristne trossamfunn	0	1	2
Livssynsorganisasjoner	0	0	1

Arkiver etter kristne organisasjoner og foreninger er godt representert. Det gjelder både for allmenne kristne foreninger, misjonsforeninger, og kvinne-, ungdoms- og barneforeninger. Blant foreningene det 11 arkiver fra bedehus, hvorav ni er fra Rennesøy og Finnøy.

Det reelle antallet av privatarkiv fra kristne organisasjoner og foreninger er sannsynligvis enda høyere på grunn av forskjellig praksis for registrering av arkiver ved bevaringsinstitusjonene. For eksempel har Misjons- og diakoniarkivet valgt å registrere arkiver fra lokale misjonsforeninger under Stavanger Krets av Det Norske Misjonsselskap (NMS).

Arkiver fra andre kristne trossamfunn eller andre religioner gjenspeiler ikke omfanget disse har hatt og har i Stavanger.

Politiske organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Politiske partier og tilknyttede organisasjoner	21	32	23
Kampanjer og bevegelser	0	1	2

Politiske partier og tilknyttede organisasjoner er bredt dokumentert. Det er bevart 12 arkiver fra Arbeiderpartiet og tilknyttede organisasjoner. Men også arkiver fra partiene Høyre (8), Venstre (9), Senterpartiet (7) og Kristelig Folkeparti (5) er representert blant det bevarte materiale. Videre finnes det ett arkiv fra Sosialistisk Venstreparti og et fra Avholdspartiet i bevaringsinstitusjonene.

Arkiver fra kampanjer og bevegelser er kun i liten grad bevart, noe som ikke tilsvarer den reelle betydningen i samfunnet. Kampanjer er ofte av kortvarig karakter og har flyktige organisasjonsformer. Ønsker en å bevare disse, kreves tidsnær innsamling og tilstedeværelse.

Anbefalinger for det videre arbeid med privatarkiv i Stavanger

Etter gjennomgang av privatarkivene fra nærings- og organisasjonslivet fra Stavanger anbefales følgende for å komme nærmere en helhetlig dokumentasjon av samfunnet i kommunen med privatarkiv:

- Innsamling av arkiver fra tertiærnæringene.
- Innsamling av arkiver fra innvanderforeninger. I Stavanger er det lokalisert flest foreninger for innvandrere i fylket.

4.4 Bevaringsplan for Haugalandet

Fra Haugalandet er det bevart 710 privatarkiv på til sammen 1 113 hm. Det er i gjennomsnitt 1,6 hm per arkiv. Det er bevart 202 privatarkiv fra næringslivet på 965 hm og 308 arkiv fra organisasjonslivet på 77 hm.

Med omtrent en fjerdedel av arkiver som er registrert uten ytterår er Haugalandet den regionen i fylket med flest arkiver hvor informasjonen om tidsepoken mangler. Siden vurderingene i bevaringsplanen krever innordningen i tidsepoker er disse arkivene kun notert i bestandsanalysen, men ikke tatt med i bevaringsplanen for regionen.

Næringslivsarkiver fra Haugalandet

Primærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Jordbruk og tjenester tilknyttet til jordbruk	2	1	0
Skog og tjenester knyttet til skogbruk	0	0	0
Fiske, fangst og akvakultur	3	2	1

Det er bevart få arkiver fra primærnæringene til tross for at denne sektoren, og særlig fiske, har hatt stor betydning for regionen. De fleste jordbruksarkiver som er bevart er fra Vindafjord og fra tiden før 1900. Det yngste arkivet er fra Karmøy og har sine nyeste dokumenter fra 1950-årene.

Med tanke på den betydningen som fiskerinæringen hadde på Haugalandet er det for få arkiver bevart. De bevarte arkivene kommer fra Karmøy og Utsira, hvor fiskeri stod sterkest. Et arkiv kommer fra et hvalfangstselskap slik at også denne delen av fiskerinæringen er dokumentert.

Sekundærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Utvinning av råolje og naturgass og tjenester knyttet til bergverksdrift	0	0	0
Bryting av metallholdig malm	1	1	1
Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	12	3	2
Produksjon av klær	1	1	0
Produksjon av lær og lærvarer	1	0	0
Produksjon av trelast og varer av tre o.l.	0	1	0
Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	2	0	0
Produksjon av andre transportmidler	1	1	0
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	1	1	0
Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	1	1	1
Oppføring av bygninger	1	2	1

Selv om Haugalandet ikke er en utpreget industriregion, er det alt for få arkiver fra sekundærnæringene bevart i fra denne delen av fylket.

Tyngden av de bevarte arkivene er fra næringsmiddelindustrien. Her er det bevart arkiver både fra meierier, møller og fiskeforarbeidende bedrifter. Sistnevnte dominerer, noe som understreker viktigheten av denne industrien i regionen. Innenfor andre industrigrener er det kun bevart enkelte spredte arkiver som ikke i tilstrekkelig grad dekker utviklingen av den sekundære næringssektoren i regionen.

De fleste arkivene er fra tiden før andre verdenskrig. De bevarte arkivene er i hovedsak fra Haugesund, Karmøy og Vindafjord. Fra Utsira og Tysvær er det kun bevart henholdsvis et og to arkiver fra sekundærnæringene. Det er ingen arkiv fra Bokn. De bevarte arkivene viser tydelig hvor tyngden av sekundærnæringene ligger i Haugalandet, men dokumenterer ikke at det også var bedrifter i de kommunene som er dårlig dekket.

Tertiærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	1	0	0
Detaljhandel, unntatt med motorvogner	9	5	6
Landtransport og rørtransport	1	2	1
Sjøfart	26	18	13
Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	1	2	1
Overnattingsvirksomhet	0	1	0
Serveringsvirksomhet	0	0	0
Forlagsvirksomhet	2	1	2
Radio- og fjernsynskringkastning	0	0	0
Telekommunikasjon	2	1	0
Finansieringsvirksomhet	13	13	16
Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser	7	7	3
Omsetning og drift av fast eiendom	0	1	1
Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet	1	1	0
Forskning og utviklingsarbeid	1	1	1
Utleie og leasingvirksomhet	1	1	1
Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	0	1	1

Sammenlignet med sekundærnæringene er det bevart flere arkiver fra den tertiære næringssektoren. Det gjenspeiler viktigheten av Haugalandet som serviceregion. Flest arkiver er bevart fra sjøfarten, det vil si fra rederiene. Dermed er den mest betydningsfulle næringen for regionen og byen Haugesund godt dokumentert. De siste årene har to av regionens institusjoner fått utviklingsmidler fra Arkiverket til å ordne og formidle rederi- og sjøfartsarkiver. I 2016 fikk Haugesund kommune v/Haugesund bibliotek midler til bevaring av arkivet etter rederiet Knut Knutsen OAS. Dette resulterte i nettsiden www.rederiarkivene.no hvor bibliotek formidler sine rederiarkiver. I 2020/2021 fikk Haugalandmuseet midler til prosjektet «Skipsarkiver i krig og fred», hvor formålet er å katalogisere museets skipsarkiver og formidle disse på Digitalarkivet.

Detaljhandel og bankvirksomhet er andre kategorier innen tertiærsektoren som er godt dekket i regionen. Det fleste bevarte bankarkivene ble samlet inn på 1990-tallet av SR-Bank og senere overført til Statsarkivet i Stavanger.

Arkitektvirksomhet samt overnattings- og serveringsbransjen må særlig trekkes fram som kategorier med lav dekningsgrad i regionen.

Privatarkivene innen tertiærnæringene fra Haugalandet representerer i hovedsak Karmøy og Haugesund, regionens mest folkerike kommuner, men det er også bevart privatarkiver fra den tertiære sektoren i de andre kommunene.

Organisasjonsarkiver fra Haugalandet

Organisasjoner innen primærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Organisasjoner innen landbruk	15	18	10
Organisasjoner innen fiske og fangst	2	3	1
Andre organisasjoner innen jord, skog, fiske og fangst	2	2	0

Det er stor forskjell på dekningsgraden mellom jordbruks- og fiskeriorganisasjoner. Det er bevart mange arkiver fra landbruksorganisasjoner. Arkivene kommer fra alle kommuner i Haugalandet og representerer alle tidsepoker. Fra fiskeriorganisasjoner er det imidlertid kun bevart noen få arkiver. Siden fiskeri stod sterk på Haugalandet burde flere arkiver vært bevart for å gjenspeile viktigheten av sektoren i regionen.

Innen kategorien skog og fangst er det bevart både arkiv fra skognæringen og et av svært få arkiver relatert til jakt.

Organisasjoner innen sekundær- og tertiærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Industri- og håndverksorganisasjoner	0	0	0
Handelsorganisasjoner	2	1	0

Det er ikke bevart arkiver fra industri- og håndverksforeninger fra Haugalandet. Dermed er det vanskelig å dokumentere arbeidet disse organisasjonene har gjort i samfunnet. Det er imidlertid bevart fire arkiver etter handelsforeninger fra både Karmøy og Haugesund, noe som illustrerer hvor sterk handelsnæringen stod i disse kommuner på Haugalandet.

Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	23	24	15

Det er bevart flere arkiver fra arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner på Haugalandet. De fleste arkivene etter arbeidstakerorganisasjoner er fra Haugesund. På samme måte som i andre regioner er det bevart mye arkiv etter lærerlag og da fra alle kommuner i regionen.

Humanitære og sosiale organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	14	8	0
Organisasjoner innen helse og sosial velferd	16	15	10
Nærmiljø- og velforeninger	3	6	9

Innen kategorien humanitære og sosiale organisasjoner er det bevart et mangfold av arkiver fra alle kommunene i regionen. Dekningen viser viktigheten av organisasjonene og utviklingen i samfunnet. Fram til 1970 er det bevart mange arkiver fra avholdsorganisasjoner. Etterpå er ingen ting bevart fra den typen organisasjoner. Innenfor helse og sosial velferd finner vi blant annet arkiver etter helselag, sanitetslag, fattigpleien, pensjonistlag og foreninger for krigsskadde. Det er også et mangfold av arkiver fra nærmiljø- og velforeninger bevart, men her er det lite fra Karmøy og Haugesund.

Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Språk/Mållag	2	2	2
Etniske minoriteter	0	0	0

Innenfor vitenskap, kultur og internasjonalt arbeid er få arkiver bevart. Det kan se ut om organisasjonene i denne kategorien trenger et visst befolkningsgrunnlag og at det følgelig finnes mer av dem i sentrale strøk.

I regionen er det bevart flere arkiver etter mållag. Selv om det finnes flere innvandrereforeninger i regionen, er det ikke bevart arkiv fra disse.

Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Idrettslag	2	7	3
Skytterbevegelsen	1	1	1
Friluft- og fritidsorganisasjoner	1	1	1
Sang og musikk, amatørteater	6	12	17
Kvinneorganisasjoner	6	16	16
Ungdoms- og barneorganisasjoner	12	8	7

Med tanke på den rollen som idretten har hatt og har i samfunnet er det bevart for få arkiver fra Haugalandet. På den andre siden er det bevart idrettslagsarkiver fra samtlige kommuner i regionen.

I alle kommunene er det også bevart arkiver fra kvinne-, ungdoms- og barneorganisasjoner. Noe som viser utbredelsen av disse foreninger i samfunnet i regionen.

Et mangfoldig musikkliv er godt representert i arkivene som er bevart fra Haugalandet. Bortsett fra Bokn finnes arkiver innen sang og musikk i alle kommuner. Det er imidlertid ingen arkiver fra amatørteatergrupper eller revyer bevart i regionen.

Religiøse organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Kristne organisasjoner	28	22	13
Kristne trossamfunn utenfor statskirken	0	2	1
Ytre misjon	2	3	3
Ikke-kristne trossamfunn	0	0	0
Livssynsorganisasjoner	0	0	0

Oversikten over de bevarte arkivene gjenspeiler den betydningen som kristendommen hadde i samfunnet. Det er bevart mange arkiver fra kristne organisasjoner. Antallet bevarte arkiv går ned i nyere tidsepoker etter hvert som religionen fikk mindre betydning i samfunnet.

Selv om flere andre kristne trossamfunn har hatt og fortsatt har en viss utbredelse i Haugalandet er det få arkiver bevart. Det er heller ikke bevart arkiver fra ytre misjonen i særlig grad, når man tar i betraktning disse foreningenes tidligere betydning i samfunnet. Noe av dette kan imidlertid forklares med ulike måter å registrere arkivene på i forskjellige bevaringsinstitusjoner. Misjons- og diakoniarkivet registrer arkivmateriale fra enkeltforeninger under Stavanger krets av Det Norske Misjonsselskap.

Ikke-kristne trossamfunn eller livssynsorganisasjoner har først fått betydning i nyere tid. Det er ikke bevart arkiver fra disse i regionen.

Politiske organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Politiske partier og tilknyttede organisasjoner	11	14	3
Kampanjer og bevegelser	1	1	2

De bevarte arkivene fra politiske partier på Haugalandet dokumenterer et bredt spekter av politiske ytringer, men deknningen viser ikke den politiske utviklingen av samfunnet. Arkiver fra politiske partier i nyere tid er bevart i mindre grad. Det er bevart arkiver fra følgende partier: Venstre (7), Arbeiderpartiet (6), Kristelig Folkeparti (4), Senterpartiet (2) og Nasjonal Samling (1). Fra ungdomsforeningen til partiet Høyre er det to arkiver bevart.

De bevarte arkivene fra politiske partier og tilknyttede foreninger kommer hovedsakelig fra Haugesund og Karmøy. Fra Bokn er det ikke bevart arkiv etter noen politisk parti.

Anbefalinger for det videre arbeid med privatarkiver i Haugalandet

På Haugalandet er det høyest andel med arkiver som mangler ytterår og omfanget i kartleggingen. Registrering av materiale som er allerede bevart i bevaringsinstitusjoner vil gi en bedre oversikt.

Etter gjennomgangen av privatarkivene fra nærings- og organisasjonslivet i Haugalandet anbefales følgende for å komme nærmere en helhetlig dokumentasjon av samfunnet i regionen med privatarkiv:

- Innsamling av privatarkiv fra sekundærnæringene. Herunder faller arkiver etter hjørnesteinsbedrifter i forskjellige kommuner, som for eksempel Bokn plast eller konsernet Hatteland i Vindafjord.

4.5 Bevaringsplan for Ryfylke

Fra Ryfylke er det bevart 551 privatarkiv på til sammen 220 hm. Det er i gjennomsnitt 0,4 hm per arkiv. Det er bevart 112 privatarkiv fra næringslivet på 114 hm og 256 arkiv på 40 hm fra organisasjonslivet i regionen.

Næringslivsarkiver fra Ryfylke

Primærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Jordbruk og tjenester tilknyttet til jordbruk	5	1	0
Skog og tjenester knyttet til skogbruk	1	1	1
Fiske, fangst og akvakultur	1	1	0

Det er bevart noen få arkiver fra primærnæringene i Ryfylke, og utviklingen i sektoren er dermed dårlig dekket. Det er bevart ti arkiver fra landbruksnæringen fra tiden før 1900, men ingen fra tiden etter 1970. Flesteparten av arkivene er fra Suldal. Med utgangspunkt i bare navnene til arkivskaperene er det ikke mulig å se hva gårdene drev med, men det antas at bær- og fruktproduksjon, som er av stor betydning for regionen, ikke er dokumentert godt nok i arkivene.

Innen skogbruk er det bevart et arkiv fra et sagbruk. Arkivet fra fiskeri og akvakultur kommer fra laksefiske. Den betydningen som kystfiske og senere oppdrettsnæringen har hatt for regionen er ikke dokumentert gjennom arkiver.

Sekundærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Bryting og bergverksdrift ellers			
Tjenester tilknyttet bergverksdrift	0	0	0
Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	5	4	2
Produksjon av drikkevarer	1	0	0
Produksjon av tekstiler	0	0	1
Produksjon av klær	0	1	0
Produksjon av lær og lærvarer	1	1	1
Produksjon av trelast og varer av tre, kork, stå og flettematerialer, unntatt møbler	0	1	1
Trykking og reproduksjon av innspilte opptak	0	0	1
Produksjon av metaller	1	2	2
Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	0	0	1
Produksjon av møbler	0	0	0
Annen industriproduksjon	1	0	0
Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	3	2	2
Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	0	1	0
Oppføring av bygninger			
Anleggsvirksomhet			
Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	0	0	1

Utviklingen innen sekundærnæringene er ikke dekket tilfredsstillende i arkiver fra regionen. Det er kun bevart enkeltarkiver i noen få kategorier, og ikke bredden i næringene. Det er bevart arkiver fra alle kommunene med unntak av Kvitsøy.

Flest arkiver er bevart fra næringsmiddelindustrien, men her minker antallet for tidsepokene etter 1945. I bevaringsinstitusjonene finnes arkiver både fra mølleindustrien, hermetikkindustrien og meieriene.

Bergverksdrift, møbelproduksjon og bygge- og anleggsvirksomhet har hatt betydning i regionen, men bortsett fra ett arkiv fra en anleggsbedrift er ingenting bevart fra disse kategoriene.

Tertiærnæringer

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	7	4	2
Detaljhandel, unntatt med motorvogner	3	7	7
Landtransport og rørtransport	1	1	1
Sjøfart	4	8	3
Post og distribusjonsvirksomhet	1	0	0
Overnattingsvirksomhet	0	0	0
Serveringsvirksomhet	0	0	0
Forlagsvirksomhet	1	0	1
Finansieringsvirksomhet	17	13	16
Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet	0	0	3
Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester	0	0	1
Offentlig administrasjon og forsvar	0	1	1
Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelseetablissementer	0	1	1

Tertiærnæringene i Ryfylke er bedre dokumentert med privatarkiv enn sekundærnæringene. Antall bevarte arkiv er høyere, og disse dekker flere næringskategorier på en tilfredsstillende måte.

Godt dekket er både handel, transport- og bankvirksomhet. Innen handel er det bevart arkiver fra alle kommuner unntatt Kvitsøy. Det er også bevart et bredt spekter av arkiver. Det er overført arkiver fra handelslag og enkeltkjøpmenn, fra bær- og frukt salg, fra en strikkebutikk og møbelbutikk til bevaringsinstitusjoner.

Innen finansieringsvesenet er det bevart arkiver fra alle kommuner i regionen. Dekningen er særs godt på grunn av innsamlingen til Bankhistorisk samling og senere overføring av bankarkivene til Statsarkivet i Stavanger.

Fra sjøfartsnæringen er de bevart arkiver fra Hjelmeland og Suldal. Antallet bevarte arkiver gjenspeiler den betydningen skipsfarten hadde for transporten av varer og mennesker i Ryfylke, hvor transport på landveien var tungvint.

På samme måte som i de andre regionene i fylket er utviklingen til serverings- og overnattingsvirksomheten ikke godt nok dokumentert. Dette er næringer som har vært spesielt viktige for utviklingen av turisme i regionen og fylket.

Med arkivet fra Sauda skitrek er det eneste bevarte arkivet fra en kommersiell sports- og fritidsaktør i Rogaland fra Sauda. Virksomheter som driver innen sektoren sport og fritid har blitt mer vanlig de siste tiårene. Derfor er det positivt at et arkiv fra denne typen virksomhet allerede er bevart.

Organisasjonsarkiver fra Ryfylke

Organisasjoner til primærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Organisasjoner innen landbruket	5	8	6
Organisasjoner innen fiske og fangst	0	1	0
Andre organisasjoner innen jord, skog, fiske, fangst	1	1	2

Det er stor forskjell på primærnæringene når det gjelder bevarte organisasjonsarkiv. Det er bevart en del privatarkiv fra landbruksorganisasjoner. Dette er både arkiver fra generelle landbruksorganisasjoner, som for eksempel bondelag, og arkiver fra spesialorganisasjoner, som for eksempel hesteavlslag og organisasjoner for pelsdyroppdrettere.

Innen fiskerinæringen er kun ett arkiv bevart. I tillegg finnes det arkiver fra skogbruksnæringen og jakt i bevaringsinstitusjonene.

Organisasjoner innen sekundær- og tertiærnæringene

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Industri- og håndverksorganisasjoner	0	0	0
Organisasjoner innen handel	0	0	0

Dekningsgraden for organisasjoner innen håndverk, industri og handel er ikke tilfredsstillende. Det er kun et arkiv fra en handelsorganisasjon i Ryfylke bevart, men arkivet er ikke registrert med ytterår og følgelig ikke tatt med i analysen.

Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner

Kategori	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	15	14	9

Utviklingen av arbeidstakersiden til arbeidslivet er godt dekket. Arkivene til fagforeningene som er bevart representerer en stor bredde av næringer. Det er bevart arkiver fra Strand, Suldal og Sauda, men ikke Hjelmeland eller Kvitsøy.

Humanitære og sosiale organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	9	4	0
Helse og sosial velferd	8	9	8
Nærmiljø- og velforeninger	2	5	11

Det er bevart et bredt spekter av arkiver fra sosiale og humanitære foreninger. Dekningsgraden er gjennomgående bra og gjenspeiler på denne måte utviklingen av samfunnet. Det er bevart arkiver fra alle kommuner i regionen.

Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Språk	3	2	1
Skapende og utøvende kunst	0	0	2
Historie og samfunnsvitenskap	2	2	1
Etniske minoriteter	0	0	0

Det er bevart et vidt spekter av arkiver fra organisasjoner innen vitenskap, kultur og internasjonalt arbeid, fra mållag, kunstlag og folkeakademi. Arkivene kommer fra alle kommuner bortsett fra Kvitsøy. Det er imidlertid ikke bevart arkiver fra innvandrersorganisasjoner i Ryfylke.

Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Idrett	1	1	3
Skytterbevegelsen	3	2	1
Friluft- og fritidsorganisasjoner	2	1	2
Sang- og musikk, amatørteater	8	11	9
Kvinneorganisasjoner	7	7	6
Barne- og ungdomsorganisasjoner	10	5	5

Kategorien er godt dekket, både når det gjelder type organisasjoner og tidsperioder. Særlig fra skytterbevegelsen er det bevart mange arkiver fra flere kommuner. Det samme gjelder også for musikk- og teaterlivet. I tillegg til mange musikkarkiver er det bevart arkiv fra et revylag og to folkedanslag. Idrett er på den andre siden ikke like godt dokumentert. Det er overført kun fem arkiver fra idrettslag til bevaringsinstitusjoner, derav er fire fra Sauda.

Religiøse organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Kristne organisasjoner og foreninger	17	17	9
Kristne trosamfunn utenfor statskirken	1	0	0
Ytre misjon	2	3	3
Ikke-kristne trossamfunn	0	0	0
Livssynsorganisasjoner	0	0	0

Generelt er det religiøse livet i Ryfylke veldig godt dokumentert. Det er bevart mange arkiver både fra generelle kristne organisasjoner, misjonsforeninger og bedehus. Arkivene dokumenterer tiden fra 1800-tallet og fram til i dag, men nyere arkiver er i mindretall.

Tallene fra misjonsforeninger er unøyaktig fordi bevaringsorganisasjonene har registrert arkivene på forskjellige måter. Misjons- og diakoniarkivet registrerer arkivstykker fra organisasjoner underlagt Stavanger krets av Det Norske Misjonsselskap (NMS) i dette arkivet. Andre bevaringsinstitusjoner registrerer arkivene enkeltvis.

Det er ikke bevart arkiver fra verken ikke-kristne trossamfunn eller livssynsorganisasjoner i regionen.

Politiske organisasjoner

Kategorier	1900-1945	1946-1970	1971-2000
Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer	12	13	11
Kampanjer og bevegelser	0	1	3

Det er bevart arkiver fra et vidt spekter av politiske partier og foreninger tilknyttet disse. Flesteparten av arkivene er fra Sauda. En stor overvekt av de bevarte arkivene, hele 13, er fra Arbeiderpartiet og tilknyttede organisasjoner. Et mindre antall arkiver er fra andre partier: Høyre (4), Venstre (3), Senterpartiet (2) og Krf (1). I tillegg er det bevart materiale fra Norges Kommunistiske Parti (NKP) i Sauda, noe som dokumenterer den relativt viktige stillingen dette partiet hadde her. I fra Sauda er det også bevart materiale fra lokallaget til Nasjonal Samling (NS).

Anbefalinger for det videre arbeid med privatarkiv i Ryfylke

Etter gjennomgang av privatarkivene fra nærings- og organisasjonslivet fra Ryfylke anbefales følgende for å komme nærmere en helhetlig dokumentasjon av samfunnet i regionen med privatarkiv:

- Innsamling av arkiver fra næringslivet.
Næringslivet i Ryfylke-regionen er ikke god nok dokumentert med privatarkiv. Det gjelder både i bredden, men også innen de viktigste næringene for Ryfylke.
Næringer som frukt- og bærproduksjon, fiskeoppdrett og bergverksdrift har stor betydning for regionen uten at det gjenspeiles gjennom bevarte privatarkiv.
- Innsamling av arkiver fra det politiske livet for å opprette skjevheten innad det bevarte materialet.

4.6 Bevaringsplan for Rogaland

I siste delen av bevaringsplanen skal det sees nærmere på privatarkivbestanden i Rogaland under ett. Her skal funn trekkes fram som gjelder for hele fylket eller flere av regionene.

I de regionale bevaringsplanene har fokus vært på formålet om en helhetlig dokumentasjon av samfunnet med privatarkiv. Andre formål, som for eksempel dokumentasjon av rettigheter til enkeltpersoner, må imidlertid også tas med når en bevaringsinstitusjon skal foreta en konkret bevaringsvurdering, men er altså ikke tatt med i denne planen.

Rogaland er et fylke med et mangfold av bevarte privatarkiv. Flere områder av samfunnet er godt dokumentert med arkiv fra både organisasjons- og næringslivet. Dette viser at innsamling og bevaring av privatarkiv, som i enkelte institusjoner har foregått i 100 år har båret frukter.

Det viser seg også at systematisk arbeid nytter. På flere områder har institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner gjort et viktig og målrettet arbeid for å sikre privatarkiv.

Følgende sektorer fra næringslivet skal trekkes fram:

- Arkiver fra olje- og gassnæringen, samlet inn av Olje- og gassarkivet til Arkivverket/Statsarkivet i Stavanger
- Arkiver fra redskapsindustrien på Jæren, samlet inn av Jærmuseet
- Arkiver fra hermetikkindustrien, samlet inn av Hermetikk museet i Stavanger
- Arkiver fra tekstilindustrien på Jæren, samlet inn av Jærmuseet
- Arkiver fra sjøfartsnæringen i Haugesund, samlet inn av Haugalandmuseet og Haugesund byarkiv/Haugesund folkebibliotek
- Arkiver fra banknæringen, samlet inn av Bankhistorisk arkiv, og avlevert til Statsarkivet i Stavanger/Arkivverket

Følgende sektorer fra organisasjonslivet skal trekkes fram:

- Arkiver fra fagforeningene, samlet inn av Arbeidernes Historielaget i Rogaland
- Arkiver fra misjonsbevegelsen, som del av Misjons- og diakoniarkivet

Dette er eksempler på at det er mulig å oppnå resultater ved å jobbe målrettet med innsamling av privatarkiver for å nå målet om en helhetlig samfunnsdokumentasjon.

Andre sektorer i samfunnet er mindre godt dokumentert med privatarkiv. Enkelte av disse har hatt stor betydning for samfunnet uten at det gjenspeiles i de innsamlete arkivene.

Områder innen næringslivet som er ikke tilfredsstillende dekket i fylket:

- Landbruksnæringen i hele fylket, særlig i nyere tider
- Fiskerinæringen i regionen Dalane, fiskeoppdrettsnæringen i Ryfylke
- Overnattings- og serveringsvirksomheten i hele fylket

Områder innen organisasjonsliv som er ikke tilfredsstillende dekket i fylket:

- Ikke-kristne trossamfunn og trossamfunn utenfor den norske kirken
- Politiske kampanjer og bevegelser: det finnes ingen privatarkiv fra partiuavhengige valglistene i noen av kommunene i Rogaland selv om disse har hatt stor oppslutning i fylket.
- Foreninger for innvandrere og etniske minoriteter
- Revyer og teatergrupper

Det bør jobbes systematisk med nevnte områder og samles inn flere privatarkiv for å få bevart en mer representativ dokumentasjon av samfunnet.

I bestandsanalysen ble det veldig tydelig at tidsrommet mellom 1970 og 2000 er i mindre grad dokumentert med privatarkiv enn de foranliggende tidsrommene. Denne utviklingen er enda mer framtrepende fra tidsrommet etter år 2000. Det gjelder over hele spekteret til nærings- og organisasjonslivet, enten sektorene er bra eller dårlig dokumentert i tidligere epoker.

For å forhindre at samfunnet i nyere tid blir dårligere dokumentert enn tidligere, må det jobbes systematisk med innsamling av arkiver fra nyere og nyeste tid.

Siden nyere materiale ofte er digitalt lagret, og mange ganger også digitalt skapt, vil det være nødvendig med andre og nye innsamlingsmetoder. Dette vil bli nærmere problematisert i samhandlingsplanen som er siste del i dette dokumentet.

Anbefalinger for Rogaland-fylke

- Innsamling av nyere privatarkiv både papirbasert og i digital form
- Innsamling av privatarkiv fra de områdene som er identifisert som dårlig dekket for hele fylket.

Samhandlingsplan

Status for privatarkivarbeid i Rogaland

Rogaland er et fylke med mange institusjoner som har interesse for arbeid med privatarkiv og bevaring av disse. Det viser både responsen fra mulige bevaringsinstitusjoner og kartleggingen av privatarkiv i fylket. I de 29 institusjonene som svarte på undersøkelsen, er det bevart 5 140 privatarkiv på 12 473 hm, hvorav 4 423 privatarkiv på 8 958 hm fra Rogaland.

I arbeidet med bevarings- og samhandlingsplanen for privatarkiv i Rogaland deltok:

Arkivinstitusjoner: Statsarkivet i Stavanger, Interkommunalt Arkiv i Rogaland, Stavanger byarkiv, Misjons- og diakoniarkivet

Museer: Dalane folkemuseum, Jærmuseet, Museum Stavanger, Haugalandmuseet, Ryfylkemuseet, Norsk Oljemuseum, Lund bygdemuseum og kulturbank

Kommuner: Bjerkreim kommune, Eigersund kommune, Gjesdal kommune, Haugesund kommune, Karmøy kommune, Hjelmeland kommune, Klepp kommune, Randaberg kommune, Strand kommune, Utsira kommune

Biblioteker: Haugesund bibliotek, Time bibliotek, Tysvær bibliotek, Sandnes bibliotek

Historielag: Gjesdal historielag, Nord-Karmøy historielag, Skudenes historielag

Lokalarkiv: Sauta lokalarkiv

Deltakerne i prosjektet som samler og bevarer privatarkiv er forskjellige. Spekteret strekker seg fra arkivinstitusjoner med fagutdannede arkivarer, museer som har arbeidet med privatarkiv som del av sitt samlingsarbeid, til historielag som bevarer privatarkiv som følge av sitt lokalhistoriske engasjement.

Forskjellene mellom deltakerne er også synlig i mengden bevarte privatarkiv, ordningsgraden, magasinforholdene og formidlingen av arkivene. Status på dette er ikke en del av denne planen, men bør undersøkes nærmere i det framtidige privatarkivarbeid i fylket.

Rammebetingelser for arbeid med privatarkiv i Norge

Arkivloven trådte i kraft i 1999. Formålet med loven er å «tryggja arkiv som har monaleg kulturelt eller forskningsmessig verdi ...». Formålsparagrafen er myntet på både offentlige og private arkiv. Hele tredje kapittel i loven omhandler arbeid med privatarkiv. For tiden foregår det arbeid med ny arkivlov.

I 2015 utarbeidet Arkivverket en nasjonal strategi for privatarkivarbeid. Den ble revidert i 2018. Med grunnlag i arkivlovens formålsparagraf viser den veien for arbeidet med privatarkiv i Norge. Strategien har fire hovedmål: sikring av helhetlig samfunnsdokumentasjon, prioritering av bevaring av privatarkiv, tilgjengeliggjøring av bevarte privatarkiv på lik linje med offentlige arkiv og god utnyttelse av ressurser.

I 2020 la Arkivverket fram sin bevaringsplan for arkiv av nasjonal betydning. I denne planen definerer Arkivverket sin rolle som nasjonal aktør i arbeidet med privatarkiv. Samtidig peker Arkivverket på at det regionale ansvaret ligger hos fylkene.

På fylkes- og kommunenivå finnes det ikke retningslinjer for bevaring av privatarkiv. Det er opp til regionene selv å finne gode løsninger. Mange fylkeskommuner tar opp arbeid med privatarkiver som del av kulturminnefeltet i sine kulturplaner. Nesten alle fylkeskommuner har oppnevnt institusjoner som har et overordnet ansvar for regionens arbeid med privatarkiv, såkalte fylkeskoordinerende ledd. Mange fylker har også fungerende privatarkivnettverk.

Kontakt og samhandling i Rogaland

Fylkets største arkivinstitusjoner, Statsarkivet i Stavanger, Interkommunalt Arkiv i Rogaland, Stavanger byarkiv, og for tiden også Misjons- og diakoniarkiv, er lokalisert i Arkivenes hus på Ullandhaug i Stavanger. Institusjonene har formelle møter på ledernivå og på arbeidsområdene formidling, elektronisk arkiv, lesesal og drift av mottaksområde. Med ujevne mellomrom blir det organisert foredrag innen arkivfag som er åpne for ansatte i institusjonene.

Regionmuseene og Norsk Oljemuseum har et eget museumsnettverk hvor spørsmål rundt samlingene blir tatt opp. Privatarkiv er nevnt i en felles dokumentasjons- og innsamlingsplan fra 2016 uten at planen går nærmere inn på spesifikke tiltak til denne delen av samlingene.

I 2006 ble Fotonettverk Rogaland, et samarbeidsnettverk for institusjoner som bevarer historisk fotografi, etablert. Her møtes ansatte ved Statsarkivet i Stavanger, Interkommunalt Arkiv i Rogaland, Stavanger byarkiv, Misjons- og diakoniarkivet, regionmuseene og Norsk oljemuseum samt Arkeologisk museum Stavanger og Time bibliotek. Fotonettverket arrangerer en årlig fagdag hvor aktuelle temaer innen fotobevaring og -formidling blir tatt opp. Fotonettverket driver også siden <https://fotonettverk-rogaland.no/>.

I begynnelsen av 2000-tallet fantes det et ønske om å etablere et privatarkivnettverk parallelt med fotonettverket. Daværende arkivar ved Statsarkivet i Stavanger, Magne Rege, utarbeidet utkast til en samarbeidsavtale i 2009, men denne ble ikke fulgt opp i ettertid. Denne planen tar opp tråden fra dette arbeidet.

Utfordringer innen arbeid med privatarkiv

Gjennom arbeidet med kartleggingen og samtaler med kontaktpersonene for privatarkiv i institusjonene og historielagene kom det fram områder som det må og bør arbeides videre med for å få løftet privatarkivfeltet i Rogaland.

Alle institusjoner og historielag er enige i viktigheten av privatarkiv for en helhetlig dokumentasjon av historien og samfunnet i Rogaland. De fleste av disse ønsker å bidra på feltet i framtiden. På grunn av ulike oppgaver og samfunnsroller er deres forutsetninger, muligheter og interesser forskjellige.

Utfordringer i forhold til allerede bevarte arkiv

Flere av de aktuelle utfordringene har bakgrunn i lite ressurser på privatarkivfeltet. Dette kommer til syne på flere områder som bemanning, kompetanse, økonomi, magasinkapasitet mv. Med unntak av kanskje arkivinstitusjonene, er arbeid med privatarkiv for alle en oppgave av underordnet betydning. Å ta vare på og formidle privatarkivene blir ansett som viktig, men kompetansen og midlene er begrenset. Dette gir flere utfordringer:

- **Etterslep på registrering og ordning**
Ikke alle privatarkiv er registrert med grunnleggende informasjon, for eksempel omfang og ytterår. En del arkiver er uordnet. En bedre registrering ville gi bedre oversikt over materiale som allerede oppbevares på en bevaringsinstitusjon. Tilfredsstillende registrering er en forutsetning for formidling og bruk av arkivene.
- **Formidling og tilgjengelighet**
Mange arkiver er det kun mulig å få informasjon om ved henvendelse til bevaringsinstitusjonen. Disse arkivene er ikke formidlet via internett. Dermed er det vanskelig å få opplysninger om og tilgang til dem. De fleste arkiv i Norge blir formidlet via den nasjonale fellesløsningen www.arkivportalen.no. For å kunne publisere arkiv der, må disse per i dag registreres i arkivkatalogsystemet ASTA. I Rogaland er det kun arkivinstitusjonene og to av museene som bruker dette programmet. Haugesund bibliotek registrerer og formidler sine privatarkiv i sitt biblioteksystem.
- **Skade på arkiv**
Både allerede avlevert arkiv og nylig innkomne arkiv kan inneholde materiale som har vært utsatt for fuktighet eller skadedyr. Uoppdagede skader i arkivmateriale kan ødelegge annet materiale i magasinet og føre til helseproblemer hos personer som håndterer materialet uten å ta forholdsregler.
- **Digitalisering**
Det er få arkivstykker og dokumenter fra bevarte privatarkiv som er digitalisert og tilgjengelig på internett. Arkiv og dokumenter som er tilgjengelig på den nasjonale fellesløsningen www.digitalarkivet.no eller andre nettsider, vil være tilgjengelige som historiske kilder døgnet rundt overalt i verden.
Behovet for digitaliserte arkiv har blitt særlig synlig de siste årene med stengte lesesaler på biblioteker og i arkivinstitusjoner på grunn av pandemien.

Utfordringer i forhold til innsamling og nyere arkiver

- **Ansvar for innsamling og mottak av arkiv i fylkets regioner er ikke klargjort**
I utkastet til en samhandlingsplan for privatarkiv, utarbeidet i 2009, er det listet opp institusjoner som tar ansvar for regionene i Rogaland samt enkeltsektorer. Planen ble aldri formalisert. For å kunne tilstrebe en helhetlig dokumentasjon av samfunnet er det ønskelig å ha oversikt over institusjoner som tar ansvar for bevaring av privatarkiv i sine regioner slik at eventuelle givere kan henvises til disse.

- **Innsamling og mottak av arkiv skjer lite målrettet og er basert på tilfeldigheter**

Historisk sett har de fleste privatarkiv kommet til bevaringsinstitusjoner tilfeldig og ikke gjennom planlagt innsamling. Resultatet er at de bevarte og tilgjengelige arkivene i for liten grad dokumenterer samfunnet på en helhetlig og representativ måte. Unntakene til dette er nevnt tidligere i bevaringsplanen.

Kartleggingen av privatarkiv i fylket og analysen i bevaringsplanen viser at det er flere samfunnsområder som er dårlig dekket i enkelte regioner eller i hele fylket. I tillegg til dette er det bevart svært få privatarkiv fra de siste 20 årene.

- **Digitalt skapte arkiver krever nye metoder for innsamling og bevaring**

Arkivdanning skjer og har i stor grad skjedd digitalt de siste 20 årene. Innsamling og bevaring av digitalt skapte arkiv krever en annen tilnærming og kompetanse enn papirarkiv. I følge bevaringsplanen er det per i dag kun bevart 13 privatarkiv med digitalt skapt materiale.

Mange institusjoner mangler kompetanse til å ta vare på digitalt skapte arkiv på en måte som gjør disse tilgjengelige i framtiden.

Organisatoriske utfordringer

- **Ressurser, informasjon**

Med få ressurser er det vanskelig å drive bevaringsarbeid i flere institusjoner og historielag framover, og å holde seg oppdatert på mulighetene som finnes på arkivfeltet. Det er usikkerhet om lovverket, for eksempel har personopplysningsloven fått stor innvirkning på arbeidet med arkiv. I tillegg har mange institusjoner lite plass til å ta imot og bevare større arkiv, for eksempel etter hjørnesteinsbedrifter.

Anbefalinger for det videre arbeidet

Med utgangspunkt i Arkivverkets strategi, forarbeidet som ble gjort på regionalt plan i 2009, og samtaler med institusjoner og foreninger som bevarer privatarkiv anbefales følgende tiltak for arbeidet med privatarkiv i Rogaland framover:

- Oppnevning av et **fylkeskoordinerende ledd** for privatarkivarbeid i Rogaland. Politiske styringsdokumenter har siden 1980-tallet pekt på viktigheten av bevaring av privatarkiv i forbindelse med målet om en helhetlig dokumentasjon av samfunnet på arkivfeltet. Det gjelder både i forhold til samfunnssektorer, geografi og tid. Gjennom sin nasjonale bevaringsplan har Arkivverket definert sin rolle som nasjonal aktør. Strategien peker samtidig på en arbeidsdeling i sektoren på de forskjellige forvaltningsnivåene. Det betyr at den legger opp til at en aktør i Rogaland bør ha oppgaven som fylkeskoordinator. Per i dag er Rogaland det eneste fylket som ikke har oppnevnt en institusjon som fylkeskoordinerende ledd for privatarkiv. Følgelig er det ingen som har en samlende og koordinerende rolle i fylket. Bevaring av privatarkiv beror på tilfeldigheter og den enkelte institusjonens prioriteringer. Det fører til at privatarkiv av høy regional og lokal verdi kan gå tapt. Funksjonen som fylkeskoordinerende ledd bør ligge hos en institusjon med bred kompetanse på arkivbevaring. I andre fylker er funksjonen lagt til institusjoner som har en framtrødd rolle på feltet som for eksempel Interkommunalt Arkiv i Trøndelag, Arkiv i Nordland, Vestfoldarkivet for tidligere Vestfold og Buskerud eller Anno Museum for tidligere Hedmark.
- Opprettelsen av et **privatarkivnettverk** for alle institusjoner som bevarer privatarkiv i Rogaland.

I samtaler med institusjonene kom det tydelig fram at det er behov for et forum hvor spørsmål om privatarkiv kan tas opp. I fylket er det fire arkivinstitusjoner. Ett museum har en arkivarstilling. I alle andre museer, biblioteker, kommunearkiver og historielag er arbeid med privatarkiv noe som skjer i tillegg av andre oppgaver.

Med opprettelsen av et privatarkivnettverk ville arbeidet som var påbegynt rundt 2010 fortsette. Både Interkommunalt Arkiv i Rogaland og Stavanger byarkiv har sagt seg villig til å ta en ledende rolle i et nettverk for privatarkivinstitusjoner.

Nettverkene som er etablert i andre fylker, deres arbeidsmåter og oppgaver vil være forbilde for nettverket i Rogaland. I starten bør det brukes tid på å finne en arbeidsmåte og form som rommer og gjenspeiler behovene til alle bevaringsinstitusjoner i fylket.

Aktuelle tema for samlinger for nettverket kan være vurdering av arkiv, ordning og registrering av arkiv, spørsmål om personvern og GDPR, bevaring av digitalt skapt arkiv, digitalisering av papirarkiv, behandling av skadet materiale m.m.

- **Ansvar for vurdering og mottak av privatarkiv i fylkets regioner** etter bevaringsplanen. Det er viktig å ha en oversikt over institusjoner som ønsker å ha en aktiv rolle på privatarkivfeltet både for andre institusjoner og for publikum.

I regioner og kommuner hvor flere institusjoner ønsker en aktiv rolle på privatarkivfeltet, bør disse samarbeide og koordinere arbeidet for å unngå dobbeltarbeid.

Følgende institusjoner ser for seg en framtidig rolle innenfor bevaring av privatarkiv:

Dalane: Dalane folkemuseum for hele regionen; Lund bygdemuseum og kulturbank for Lund kommune; Bjerkreim kommune for mindre arkiver i Bjerkreim kommune

Jæren: Jærmuseet for arkiver innen samlingsområdene til museet; Time bibliotek for Time kommune

Haugalandet: Haugalandmuseet for hele regionen; Haugesund kommune og Haugesund bibliotek for Haugesund kommune; Skudenes historielag for søndre del av Karmøy; Nord-Karmøy historielag for nordre del av Karmøy og Fastlands-Karmøy; Vindafjord kommune for organisasjonsarkiver fra Vindafjord

Ryfylke: Ryfylkemuseet for hele regionen; Sauda lokalarkiv for Sauda kommune

Stavanger: Stavanger byarkiv for Stavanger kommune

I tillegg til disse har følgende institusjoner definert sitt ansvar på bestemte områder:

Arkivverket v/Statsarkivet i Stavanger: privatarkiv av nasjonal betydning etter kriterier nedskrevet i *Bevaringsplan for privatarkiv i Arkivverket*, nasjonalt ansvar for bevaring av arkivdokumentasjon fra Norsk olje- og gasshistorie

Misjons- og diakoniarkivet: koordinering av privatarkivarbeid innen sektoren misjon, diakoni, kristne kirker og organisasjoner

Interkommunalt Arkiv i Rogaland: rådgivning og deponering etter avtale med eierne

- Opprettelse av en **fellesregistrering av privatarkiv i ASTA** for institusjoner som ikke har dette programmet slik at alle privatarkiv i fylket kan formidles via www.arkivportalen.no. I Rogaland registrerer seks institusjoner privatarkiv i ASTA, og har dermed mulighet for å publisere disse på arkivportalen.no. Denne muligheten mangler hos institusjoner og

historielag som ikke bruker ASTA. Det bør opprettes en fellesregistrering etter mønster fra prosjektet *Privatarkiv i Buskerud*.

- **Styrking av privatarkivfeltet med økning av ressurser.**
Tidligere i planen ble det listet opp utfordringer som privatarkivfeltet står overfor i dag og i nærmeste framtid. En del av disse utfordringene lar seg løse med en økning av stillingsressurser på midlertidig eller permanent basis.
Prosjektet *Samlingsteamet i Rogaland* kan være et forbilde for hvordan en kan løfte et fagfelt innen en bestemt tidsramme. Prosjektet varte fra 2014 til 2019 og hadde som formål å minske etterslepet på registrering av gjenstandene i museene i Rogaland.
- **Kompetanseheving**
Arkivenes hus med sitt fagmiljø og samlokalisering utfordres til å ta en større rolle som veileder og opplæringsinstitusjon for institusjoner med mindre ressurser og kompetanse. Deling av kunnskap og kompetanse kan skje i rammen av et framtidig privatarkivnettverk.
- **Ordning for mottak og langtidsbevaring av digitalt skapte privatarkiv**
Digitalt skapte arkiv krever en annen tilnærming når det gjelder innsamling og bevaring enn papirarkiv. Flere mindre institusjoner har verken kompetanse eller ressurser til å ta imot digitale arkiv, og bevare og gjøre dem tilgjengelige. For digitalt skapt arkiver er oppbevaringssted mindre viktig enn for analoge arkiver fordi disse kan formidles digitalt. Det anbefales å legge ansvaret til en arkivbevaringsinstitusjon som har kompetanse på feltet. Interkommunalt Arkiv i Rogaland og Stavanger byarkiv kan være muligheter her.

Dalane - Antall privatarkiv per næringskategori og tidsperiode

Organisasjonskategorier	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Ukjent	Samlet
1 Jord, skog, fiske, fangst	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Faglige organisasjoner i landbruket	0	5	9	7	1	0	11
1.2 Faglige organisasjoner i fiske og fangst	1	1	2	2	0	0	3
1.3 Jordbrukets omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Fiskernes omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.9 Jord, skog, fiske, fangst. Andre	1	3	3	1	0	0	3
2 Industri og håndverk	0	0	0	0	0	0	0
2.1 Industriorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
2.2 Håndverksorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Transport	0	0	0	0	0	0	0
2.9 Industri og håndverk. Annet	0	0	0	0	0	0	0
3 Handel	0	0	0	0	0	0	0
3.1 Hovedorganisasjoner innen handel	0	0	0	0	0	0	0
3.2 Engroshandel	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Detaljhandel	0	0	0	0	0	0	0
3.4 Forbrukerorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
3.9. Handel. Annet	0	0	0	0	0	0	0
4 Bank og forsikring, transport og service	0	0	0	0	0	0	0
4.1 Bank	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Forsikring	0	0	0	0	0	0	0
4.4 Samferdsel	0	0	0	0	0	0	0
4.5 Bolig	0	0	0	0	0	0	0
4.6 Ferie og fritid	0	0	0	0	0	0	0
4.7 Presse, film, bibliotek mv.	0	0	0	0	0	0	0
4.9 Bank og forsikring, transport og service. Annet	0	0	0	0	0	0	0
5 Arbeidsgiverorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
5.9 Arbeidsgiverorganisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
6 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	2	12	12	7	1	3	22
6.9 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner. Annet	0	0	0	1	0	1	2
7 Produktivitet og teknikk	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Undervisning og forskning	0	0	1	1	0	0	2
7.2 Utvikling og opplysningsarbeid i primærnæringene	0	0	0	0	0	0	0
7.3 Utvikling og opplysningsarbeid innen industri og handel	0	0	0	0	0	0	0
7.9 Produktivitet og teknikk. Annet	0	0	0	0	0	0	0
8 Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid	1	0	0	0	0	0	0
8.1 Naturvitenskap	0	0	0	1	0	0	1
8.2 Språk	0	0	1	0	0	0	1
8.3 Samfunnsspørsmål	0	0	0	0	0	0	0
8.4 Skapende og utøvende kunst	0	1	1	1	0	0	1
8.5 Fred og internasjonalt arbeid	0	0	0	0	0	1	1
8.6 Historie og samfunnsvitenskap	0	0	1	0	0	0	1
8.7 Media mv.	1	0	0	0	0	0	1
8.8 Etniske minoriteter	0	0	0	0	0	0	0
8.9 Vitenskap, kultur, internasjonalt samarbeid. Annet	3	1	1	1	0	0	4
9 Humanitære og sosiale organisasjoner	1	2	2	0	0	1	4
9.1 Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	8	18	11	7	1	6	32
9.2 Helse og sosial velferd	0	6	6	4	1	1	9
9.3 Hjem og familie	0	0	0	0	0	0	0
9.4 Humanitære organisasjoner, flyktningearbeid	0	0	0	0	0	0	0
9.5 Brorskap	0	0	0	0	0	0	0
9.6 Nærmiljø- og velforeninger	1	2	3	2	0	1	6

Dalane - Antall privatarkiv per næringskategori og tidsperiode

9.9 Humanitære og sosiale organisasjoner. Annet	0	1	0	0	0	0	1
10 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner	0	0	0	1	0	0	1
10.1 Idrett	0	4	3	5	1	2	8
10.2 Skytterbevegelsen	1	3	2	2	0	1	4
10.3 Friluftsgårder og fritidsorganisasjoner	0	4	7	5	2	2	10
10.4 Sang- og musikk, amatørteater	1	4	9	9	1	3	15
10.5 Kvinneorganisasjoner	1	5	7	7	3	3	14
10.6 Ungdomsorganisasjoner	1	11	7	3	1	0	12
10.7 Barneorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
10.9 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner. Annet	0	2	2	1	1	0	3
11 Religiøse organisasjoner	6	6	6	4	1	2	14
11.1 Allmenne kristne organisasjoner og foreninger	4	8	4	3	1	1	11
11.2 Organisasjoner og foreninger innen statskirken	1	4	1	1	0	0	5
11.3 Kristne trosamfunn utenfor statskirken	0	0	0	0	0	0	0
11.4 Ytre misjon	0	0	0	0	0	0	0
11.5 Ikke-kristne trossamfunn	0	0	0	0	0	0	0
11.6 Livssynsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
11.9 Religiøse organisasjoner. Annet	1	1	1	1	0	0	1
12 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer	0	0	0	0	0	0	0
12.1 Politiske partier	3	8	9	9	1	1	12
12.2 Organisasjoner knyttet til politiske partier	0	2	1	0	0	0	2
12.3 Kampanjer og bevegelser	0	0	0	1	1	0	2
12.4 Internasjonalt politikk	0	0	0	0	0	0	0
12.9 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer. Annet	0	0	0	0	0	0	0
13 Uspesifisert.	0	0	0	0	0	0	0
	38	114	112	87	17	29	219

Dalane - Antall privatarkiv per næringskategori og tidsperiode

Kategori	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Uten år	Samlet
A JORDBRUK, SKOGBRUK, FISKE							
01 Jordbruk og tjenester tilknyttet jordbruk, jakt og viltstell	8	1	1	0	0	0	8
02 Skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk	0	0	0	0	0	0	0
03 Fiske, fangst og akvakultur	0	0	0	0	0	0	0
B BERGVERKSDRIFT OG UTVINNING							
05 Bryting av steinkull og brunkull	0	0	0	0	0	0	0
06 Utvinning av råolje og naturgass	0	0	0	0	0	0	0
07 Bryting av metallholdig malm	0	2	1	0	0	0	3
08 Bryting og bergverksdrift ellers	0	0	0	0	0	0	0
09 Tjenester tilknyttet bergverksdrift	0	0	0	0	0	0	0
C INDUSTRI							
10 Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	2	5	4	1	0	1	7
11 Produksjon av drikkevarer	0	0	0	0	0	0	0
12 Produksjon av tobakksvarer	0	0	0	0	0	0	0
13 Produksjon av tekstiler	3	4	1	0	0	0	4
14 Produksjon av klær	0	0	0	0	0	0	0
15 Produksjon av lær og lærvarer	0	2	1	2	0	1	4
16 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, stå og flettematerialer, unntatt møbler	1	2	3	1	0	0	4
17 Produksjon av papir og papirvarer	1	1	0	0	0	0	1
18 Trykking og reproduksjon av innspilte opptak	0	0	0	0	0	0	0
19 Produksjon av kull- og raffinerte petroleumprodukter	0	0	0	0	0	0	0
20 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter	1	0	0	0	0	0	1
21 Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater	0	0	0	0	0	0	0
22 Produksjon av gummi- og plastprodukter	0	0	0	0	0	0	0
23 Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter	2	2	2	2	0	1	3
24 Produksjon av metaller	0	0	0	0	0	0	0
25 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	0	2	1	0	0	0	2
26 Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter	0	0	1	0	0	0	1
27 Produksjon av elektrisk utstyr	0	0	0	0	0	0	0
28 Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	0	0	0	0	0	0	0
29 Produksjon av motorvogner og tilhengere	0	0	0	0	0	0	0
30 Produksjon av andre transportmidler	0	0	0	0	0	0	0
31 Produksjon av møbler	1	6	5	3	0	0	8
32 Annen industriproduksjon	0	0	1	0	0	0	1
33 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	0	0	0	0	0	0	0
D ELEKTRISITETS-, GASS-, DAMP- OG VARMTVANNSFORSYNING							
35 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	3	5	3	0	1	6
E VANNFORSYNING, AVLØPS- OG RENOVASJONSVIRKSOMHET							
36 Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	0	3	3	1	0	0	3
37 Oppsamling og behandling av avløpsvann	0	0	0	0	0	0	0
38 Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall	0	0	0	0	0	0	0
39 Miljørydding, miljørensing og lignende virksomhet	0	0	0	0	0	0	0
F BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET							
41 Oppføring av bygninger	0	0	2	2	0	0	2
42 Anleggsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
43 Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	0	1	1	1	0	0	1
G VAREHANDEL, REPARASJON AV MOTORVOGNER							
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	0	0	0	0	0	0	0

Dalane - Antall privatarkiv per næringskategori og tidsperiode

46 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	1	3	3	1	0	0	3
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	4	5	3	4	0	3	14
H TRANSPORT OG LAGRING							
49 Landtransport og rørtransport	0	1	0	0	0	0	1
50 Sjøfart	5	3	2	1	0	4	10
51 Luftransport	0	0	0	0	0	0	0
52 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	0	0	0	0	0	0	0
53 Post og distribusjonsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
I OVERNATTINGS- OG SERVERINGSVIRKSOMHET							
55 Overnattingsvirksomhet	0	2	2	0	0	0	2
56 Serveringsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
J INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON							
58 Forlagsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
59 Film- video- og fjernsynsprogramproduksjon, utgivelse av musikk- og lydoptak	0	0	2	1	0	0	2
60 Radio- og fjernsynskringkasting	0	0	0	0	0	0	0
61 Telekommunikasjon	1	2	0	0	0	2	4
62 Tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	0	0	0	0	0	0	0
63 Informasjonstjenester	0	0	0	0	0	0	0
K FINANSIERINGS- OG FORSIKRINGSVIRKSOMHET							
64 Finansieringsvirksomhet	8	13	13	13	1	0	21
65 Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	4	4	2	0	0	2	7
66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
L OMSETNING OG DRIFT AV FAST EIENDOM							
68 Omsetning og drift av fast eiendom	0	0	0	1	0	0	1
M FAGLIG, VITENSKAPELIG OG TEKNISK TJENESTEYTING							
69 Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0
70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgiving	0	0	0	0	0	0	0
71 Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet, og teknisk prøving og analyse	0	0	0	0	0	0	0
72 Forskning og utviklingsarbeid	0	0	0	0	0	0	0
73 Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	0	0	0	0	0	0	0
74 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	0	0	0	0	0	0	0
75 Veterinærtjenester	0	0	0	0	0	0	0
N FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING							
77 Utleie og leasingvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
78 Arbeidskrafttjenester	0	0	0	0	0	0	0
79 Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester	0	0	0	0	0	1	1
80 Vaktteneste og etterforskning	0	0	0	0	0	0	0
81 Tjenester tilknyttet eiendomsdrift	0	0	0	0	0	0	0
82 Annen forretningsmessig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0
O OFFENTLIG ADMINISTRASJON OG FORSVAR, OG TRYGDEORDNINGER UNDERLAGT OFFENTLIG FORVALTNING							
84 Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	0	0	0	0	0	0	0
P UNDERVISNING							
85 Undervisning	0	0	0	0	0	0	0
Q HELSE- OG SOSIALTJENESTER							
86 Helsetjenester	0	0	0	0	0	0	0
87 Pleie- og omsorgstjenester i institusjon	0	0	0	0	0	0	0
88 Sosiale omsorgstjenester uten botilbud	0	0	0	0	0	0	0
R KULTURELL VIRKSOMHET, UNDERHOLDNING OG FRITIDSAKTIVITETER							
90 Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	0	1	0	0	0	0	1

Dalane - Antall privatarkiv per næringskategori og tidsperiode

91 Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet	0	0	0	0	0	1	1
92 Lotteri- og totalisatorspill	0	0	0	0	0	0	0
93 Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelsestabilissemeter	0	0	0	0	0	0	0
S ANNEN TJENESTERYTING							
94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
95 Reparasjon av dataskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk	0	0	0	0	0	0	0
96 Annen personlig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0
T LØNNET ARBEID I PRIVATE HUSHOLDNINGER							
97 Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0	0	0	0	0
U INTERNASJONALE ORGANISASJONER OG ORGANER							
99 Internasjonale organisasjoner og organer	0	0	0	0	0	0	0
Samlet	42	68	59	37	1	17	127
Tomme							2

Jæren - Antall privatarkiv per organisasjonskategori og tidsperiode

Organisasjonskategorier	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Ukjent	Samlet
1 Jord, skog, fiske, fangst	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Faglige organisasjoner i landbruket	2	19	31	27	8	0	36
1.2 Faglige organisasjoner i fiske og fangst	1	3	3	2	0	0	5
1.3 Jordbrukets omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Fiskernes omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.9 Jord, skog, fiske, fangst. Andre	0	1	1	2	1	0	2
2 Industri og håndverk	0	0	0	0	0	0	0
2.1 Industriorganisasjoner	0	1	5	6	2	0	6
2.2 Håndverksorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Transport	0	0	0	0	0	0	0
2.9 Industri og håndverk. Annet	0	0	0	0	0	0	0
3 Handel	0	0	0	0	0	0	0
3.1 Hovedorganisasjoner innen handel	0	0	0	0	0	0	0
3.2 Engroshandel	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Detaljhandel	0	0	0	0	0	0	0
3.4 Forbrukerorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
3.9. Handel. Annet	0	0	0	0	0	0	0
4 Bank og forsikring, transport og service	0	0	0	0	0	0	0
4.1 Bank	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Forsikring	1	1	1	0	0	0	1
4.4 Samferdsel	0	0	0	0	0	0	0
4.5 Bolig	0	0	0	0	0	0	0
4.6 Ferie og fritid	0	0	1	1	0	0	1
4.7 Presse, film, bibliotek mv.	0	0	0	0	0	0	0
4.9 Bank og forsikring, transport og service. Annet	0	0	0	0	0	0	0
5 Arbeidsgiverorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
5.9 Arbeidsgiverorganisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
6 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	5	25	35	26	6	0	43
6.9 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner. Annet	0	0	0	2	2	0	2
7 Produktivitet og teknikk	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Undervisning og forskning	0	1	5	1	1	0	6
7.2 Utvikling og opplysningsarbeid i primærnæringene	0	0	0	0	0	0	0
7.3 Utvikling og opplysningsarbeid innen industri og handel	0	0	0	0	0	0	0
7.9 Produktivitet og teknikk. Annet	0	1	0	0	0	0	1
8 Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid	0	1	0	3	1	0	4
8.1 Naturvitenskap	0	0	0	0	0	0	0
8.2 Språk	2	8	7	4	0	1	11
8.3 Samfunnsspørsmål	1	0	0	0	0	0	1
8.4 Skapende og utøvende kunst	0	0	0	4	3	0	4
8.5 Fred og internasjonalt arbeid	1	0	0	1	1	0	2
8.6 Historie og samfunnsvitenskap	0	0	0	1	2	0	2
8.7 Media mv.	2	1	1	1	0	0	3
8.8 Etniske minoriteter	0	0	0	0	0	0	0
8.9 Vitenskap, kultur, internasjonalt samarbeid. Annet	1	1	0	0	1	0	3
9 Humanitære og sosiale organisasjoner	9	10	7	3	0	1	15
9.1 Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	13	33	31	8	1	0	39
9.2 Helse og sosial velferd	0	12	16	14	4	0	19
9.3 Hjem og familie	0	0	1	0	0	0	1
9.4 Humanitære organisasjoner, flyktningearbeid	0	0	0	0	0	0	0
9.5 Brorskap	0	0	0	0	0	0	0
9.6 Nærmiljø- og velforeninger	0	2	12	14	1	2	21

Jæren - Antall privatarkiv per organisasjonskategori og tidsperiode

9.9 Humanitære og sosiale organisasjoner. Annet	1	1	0	2	1	0	4
10 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
10.1 Idrett	2	6	8	24	16	1	28
10.2 Skytterbevegelsen	2	5	6	1	1	1	8
10.3 Friluftsliv- og fritidsorganisasjoner	0	2	2	1	0	0	2
10.4 Sang- og musikk, amatørteater	1	9	16	17	9	0	25
10.5 Kvinneorganisasjoner	0	16	20	23	9	0	27
10.6 Ungdomsorganisasjoner	7	20	14	7	1	1	26
10.7 Barneorganisasjoner	0	1	2	2	1	0	3
10.9 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
11 Religiøse organisasjoner	2	2	3	1	0	0	5
11.1 Allmenne kristne organisasjoner og foreninger	2	7	5	5	2	1	9
11.2 Organisasjoner og foreninger innen statskirken	1	4	4	4	0	0	5
11.3 Kristne trosamfunn utenfor statskirken	0	0	0	0	0	0	0
11.4 Ytre misjon	0	2	2	1	0	0	3
11.5 Ikke-kristne trossamfunn	0	0	0	0	0	0	0
11.6 Livssynsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
11.9 Religiøse organisasjoner. Annet	1	4	4	3	0	0	5
12 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer	1	3	2	1	0	0	4
12.1 Politiske partier	4	19	27	23	3	0	35
12.2 Organisasjoner knyttet til politiske partier	0	4	8	2	0	0	9
12.3 Kampanjer og bevegelser	0	0	0	2	0	0	2
12.4 Internasjonalt politikk	0	0	0	0	0	0	0
12.9 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer. Annet	0	0	0	0	0	0	0
13 Uspesifisert.	2	2	6	6	2	0	8
Sum	64	227	286	245	79	8	436

Jæren - Antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode

Kategori	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Uten år	Samlet
A JORDBRUK, SKOGBRUK, FISKE							
01 Jordbruk og tjenester tilknyttet jordbruk, jakt og viltstell	13	9	10	8	0	0	26
02 Skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk	0	0	0	0	0	0	0
03 Fiske, fangst og akvakultur	1	2	0	0	0	0	2
B BERGVERKSDRIFT OG UTVINNING							
05 Bryting av steinkull og brunkull	0	1	0	0	0	1	2
06 Utvinning av råolje og naturgass	0	1	2	2	1	0	2
07 Bryting av metallholdig malm	0	0	0	0	0	0	0
08 Bryting og bergverksdrift ellers	0	0	0	0	0	0	0
09 Tjenester tilknyttet bergverksdrift	0	0	0	1	2	0	2
C INDUSTRI							
10 Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	2	10	7	4	0	1	12
11 Produksjon av drikkevarer	0	0	0	0	0	0	0
12 Produksjon av tobakksvarer	0	0	0	0	0	0	0
13 Produksjon av tekstiler	7	12	10	7	0	1	17
14 Produksjon av klær	1	3	4	3	0	0	4
15 Produksjon av lær og lærvarer	0	3	3	1	0	1	4
16 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, stå og flettematerialer, unntatt møbler	0	1	2	1	0	1	3
17 Produksjon av papir og papirvarer	0	1	0	0	0	0	1
18 Trykking og reproduksjon av innspilte opptak	0	0	0	0	0	0	0
19 Produksjon av kull- og raffinerte petroleumsprodukter	0	0	1	1	1	0	1
20 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter	0	0	0	0	0	0	0
21 Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater	0	0	0	0	0	0	0
22 Produksjon av gummi- og plastprodukter	0	0	0	0	0	0	0
23 Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter	7	8	5	6	1	1	12
24 Produksjon av metaller	0	1	1	2	0	0	2
25 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	0	3	4	5	0	0	6
26 Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter	0	0	0	0	0	0	0
27 Produksjon av elektrisk utstyr	0	0	0	0	0	0	0
28 Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	4	9	10	10	3	0	14
29 Produksjon av motorvogner og tilhengere	0	0	0	0	0	0	0
30 Produksjon av andre transportmidler	0	0	0	0	0	0	0
31 Produksjon av møbler	1	5	3	2	0	1	6
32 Annen industriproduksjon	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	0	1	1	1	0	0	1
D ELEKTRISITETS-, GASS-, DAMP- OG VARMTVANNSFORSYNING							
35 Elektrisitets-, gass-, damp- og	0	4	4	2	0	0	4
E VANNFORSYNING, AVLØPS- OG RENOVASJONSVIRKSOMHET							
36 Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	0	0	1	0	0	0	1
37 Oppsamling og behandling av avløpsvann	0	0	0	0	0	0	0
38 Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall	0	0	0	0	0	0	0
39 Miljørydding, miljørensing og lignende virksomhet	0	0	0	0	0	0	0
F BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET							
41 Oppføring av bygninger	0	0	3	2	0	0	3
42 Anleggsvirksomhet	0	1	0	0	0	0	1
43 Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	0	1	1	1	0	0	1
G VAREHANDEL, REPARASJON AV MOTORVOGNER							
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	0	0	0	0	0	0	0
46 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	0	3	3	2	0	0	4
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	5	8	11	11	0	2	22
H TRANSPORT OG LAGRING							
49 Landtransport og rørtransport	0	2	2	1	0	0	2
50 Sjøfart	7	5	3	3	0	0	9
51 Lufttransport	0	0	1	1	1	0	1
52 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	0	0	2	3	2	0	3
53 Post og distribusjonsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0

Jæren - Antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode

I OVERNATTINGS- OG SERVERINGSVIRKSOMHET								
55 Overnattingsvirksomhet	0	2	2	2	0	0	2	
56 Serveringsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0	
J INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON								
58 Forlagsvirksomhet	0	1	1	0	0	0	1	
59 Film- video- og fjernsynsprogramproduksjon, utgivelse av musikk- og lydopptak	0	0	0	0	0	0	0	
60 Radio- og fjernsynsringkasting	0	0	0	2	1	0	2	
61 Telekommunikasjon	0	3	1	0	0	0	3	
62 Tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	0	0	0	1	0	0	1	
63 Informasjonstjenester	0	0	0	0	0	0	0	
K FINANSIERINGS- OG FORSIKRINGSVIRKSOMHET								
64 Finansieringsvirksomhet	7	18	19	19	0	1	26	
65 Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	9	18	14	1	0	0	18	
66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	0	0	0	1	0	0	1	
L OMSETNING OG DRIFT AV FAST EIENDOM								
68 Omsetning og drift av fast eiendom	0	0	0	0	0	0	0	
TJENESTEYTING								
69 Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	0	1	3	3	1	0	3	
70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgiving	0	0	0	0	0	0	0	
71 Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet, og teknisk prøving og analyse	0	0	0	2	1	1	3	
72 Forskning og utviklingsarbeid	0	0	0	0	0	0	0	
73 Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	0	0	0	1	1	0	1	
74 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	0	0	1	1	0	0	1	
75 Veterinærtjenester	0	0	0	0	0	0	0	
N FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING								
77 Utleie og leasingvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0	
78 Arbeidskrafttjenester	0	0	0	0	0	0	0	
79 Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester	0	0	0	0	0	0	0	
80 Vaktjeneste og etterforskning	0	0	0	0	0	0	0	
81 Tjenester tilknyttet eiendomsdrift	0	0	0	0	0	0	0	
82 Annen forretningsmessig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0	
O OFFENTLIG ADMINISTRASJON OG FORSVAR, OG TRYGDEORDNINGER UNDERLAGT OFFENTLIG FORVALTNING								
84 Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	0	0	0	0	0	0	0	
P UNDERVISNING								
85 Undervisning	0	0	0	0	0	0	0	
Q HELSE- OG SOSIALTJENESTER								
86 Helsetjenester	0	2	6	7	1	1	9	
87 Pleie- og omsorgstjenester i institusjon	0	0	0	0	0	0	0	
88 Sosiale omsorgstjenester uten botilbud	0	0	0	0	0	0	0	
R KULTURELL VIRKSOMHET, UNDERHOLDNING OG FRITIDSAKTIVITETER								
90 Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	1	
91 Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0	
92 Lotteri- og totalisatorspill	0	0	0	0	0	0	0	
93 Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelseetablissemeter	0	0	0	0	0	0	0	
S ANNEN TJENESTEYTING								
94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0	
95 Reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk	0	0	0	0	0	0	0	
96 Annen personlig tjenesteyting	0	1	0	0	0	0	1	
T LØNNET ARBEID I PRIVATE HUSHOLDNINGER								
97 Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0	0	0	0	0	
U INTERNASJONALE ORGANISASJONER OG ORGANER								
99 Internasjonale organisasjoner og organer	0	0	0	0	0	0	0	
Uten næringsgruppering	0	1	1	1	0	0	1	
Samlet	64	141	142	121	16	12	242	

Stavanger - Antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode

Organisasjonskategori	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Ukjent	Samlet
1 Jord, skog, fiske, fangst	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Faglige organisasjoner i landbruket	1	18	19	8	2	0	25
1.2 Faglige organisasjoner i fiske og fangst	0	1	1	0	0	0	1
1.3 Jordbrukets omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Fiskernes omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.9 Jord, skog, fiske, fangst. Andre	1	2	2	2	0	0	2
2 Industri og håndverk	1	1	0	0	0	0	1
2.1 Industriorganisasjoner	0	1	0	1	0	0	2
2.2 Håndverksorganisasjoner	0	3	5	5	2	0	6
2.3 Transport	0	0	0	0	0	0	0
2.9 Industri og håndverk. Annet	0	0	0	0	0	0	0
3 Handel	1	0	0	0	0	0	1
3.1 Hovedorganisasjoner innen handel	2	3	2	2	0	0	3
3.2 Engroshandel	0	2	2	2	0	0	2
3.3 Detaljhandel	0	2	2	1	0	0	2
3.4 Forbrukerorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
3.9. Handel. Annet	1	3	1	1	0	0	3
4 Bank og forsikring, transport og service	0	0	0	0	0	0	0
4.1 Bank	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Forsikring	1	3	2	0	0	0	3
4.4 Samferdsel	0	0	0	0	0	0	0
4.5 Bolig	0	2	3	1	0	0	3
4.6 Ferie og fritid	0	0	1	0	0	0	1
4.7 Presse, film, bibliotek mv.	0	0	0	0	0	0	0
4.9 Bank og forsikring, transport og service. Annet	0	0	0	0	0	0	0
5 Arbeidsgiverorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
5.9 Arbeidsgiverorganisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
6 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	22	79	75	68	17	0	112
6.9 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner. Annet	0	1	1	5	5	0	6
7 Produktivitet og teknikk	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Undervisning og forskning	1	2	6	4	1	0	6
7.2 Utvikling og opplysningsarbeid i primærnæringene	0	0	0	0	0	0	0
7.3 Utvikling og opplysningsarbeid innen industri og handel	0	1	2	2	2	0	4
7.9 Produktivitet og teknikk. Annet	0	1	1	2	2	0	2
8 Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid	6	4	3	1	1	0	9
8.1 Naturvitenskap	0	0	0	0	0	0	0
8.2 Språk	0	3	3	3	2	0	4
8.3 Samfunnsspørsmål	0	0	0	0	0	0	0
8.4 Skapende og utøvende kunst	1	1	3	3	2	0	4
8.5 Fred og internasjonalt arbeid	1	2	3	3	3	0	6
8.6 Historie og samfunnsvitenskap	0	1	3	4	1	0	5
8.7 Media mv.	1	2	1	2	1	0	3
8.8 Etniske minoriteter	0	0	0	0	0	0	0
8.9 Vitenskap, kultur, internasjonalt samarbeid. Annet	2	2	2	3	1	0	3
9 Humanitære og sosiale organisasjoner	4	10	13	9	3	0	15
9.1 Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	10	46	34	8	0	0	53
9.2 Helse og sosial velferd	6	17	20	21	9	0	31
9.3 Hjem og familie	0	0	0	0	0	0	0
9.4 Humanitære organisasjoner, flyktningearbeid	0	2	3	2	1	0	4
9.5 Brorskap	1	3	2	3	2	0	4
9.6 Nærmiljø- og velforeninger	2	4	21	26	8	1	32

Stavanger - Antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode

9.9 Humanitære og sosiale organisasjoner. Annet	2	5	7	8	3	0	8
10 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner	0	1	1	0	0	0	2
10.1 Idrett	1	15	13	18	8	0	22
10.2 Skytterbevegelsen	1	1	2	2	0	0	2
10.3 Friluftsliv- og fritidsorganisasjoner	2	9	7	6	2	0	11
10.4 Sang- og musikk, amatørteater	7	25	33	21	7	0	47
10.5 Kvinneorganisasjoner	1	9	12	14	3	0	18
10.6 Ungdomsorganisasjoner	1	14	7	4	0	0	15
10.7 Barneorganisasjoner	0	0	1	1	0	0	1
10.9 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner. Annet	0	0	1	1	0	0	1
11 Religiøse organisasjoner	5	3	3	1	0	0	7
11.1 Allmenne kristne organisasjoner og foreninger	6	8	8	11	4	0	15
11.2 Organisasjoner og foreninger innen statskirken	1	13	12	5	1	1	17
11.3 Kristne trosamfunn utenfor statskirken	4	3	3	3	0	0	4
11.4 Ytre misjon	2	2	2	3	2	0	3
11.5 Ikke-kristne trossamfunn	0	0	1	2	2	0	2
11.6 Livssynsorganisasjoner	0	0	0	1	1	0	1
11.9 Religiøse organisasjoner. Annet	0	7	8	11	5	0	11
12 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer	2	3	2	2	0	0	4
12.1 Politiske partier	4	14	17	10	3	0	22
12.2 Organisasjoner knyttet til politiske partier	2	4	13	11	0	0	17
12.3 Kampanjer og bevegelser	0	0	1	2	0	0	3
12.4 Internasjonalt politikk	0	0	0	1	0	0	1
12.9 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer. Annet	0	0	0	0	0	0	0
13 Uspesifisert.	2	2	2	1	1	1	5
Samlet	108	360	392	331	107	3	597

Stavanger - Antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode

Gruppering	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Uten år	Samlet
A JORDBRUK, SKOGBRUK, FISKE							
01 Jordbruk og tjenester tilknyttet jordbruk, jakt og viltstell	5	7	3	2	0	0	9
02 Skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk	1	1	1	1	0	0	1
03 Fiske, fangst og akvakultur	0	0	0	1	0	0	1
B BERGVERKSDRIFT OG UTVINNING							
05 Bryting av steinkull og brunkull	0	0	0	0	0	0	0
06 Utvinning av råolje og naturgass	0	0	6	14	4	0	14
07 Bryting av metallholdig malm	0	0	0	0	0	0	0
08 Bryting og bergverksdrift ellers	0	1	0	0	0	0	1
09 Tjenester tilknyttet bergverksdrift	0	0	0	2	0	0	2
C INDUSTRI							
10 Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	11	33	24	16	1	1	40
11 Produksjon av drikkevarer	0	1	1	1	0	0	1
12 Produksjon av tobakksvarer	0	0	0	0	0	0	0
13 Produksjon av tekstiler	1	1	1	0	0	1	3
14 Produksjon av klær	2	4	2	1	0	0	5
15 Produksjon av lær og lærvarer	1	2	2	1	0	0	2
16 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, stå og flettematerialer, unntatt møbler	0	3	1	0	0	0	3
17 Produksjon av papir og papirvarer	0	0	0	0	0	0	0
18 Trykking og reproduksjon av innspilte opptak	0	1	1	1	0	0	2
19 Produksjon av kull- og raffinerte petroleumprodukter	0	0	0	0	0	0	0
20 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter	1	1	2	1	0	0	3
21 Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater	0	0	0	0	0	0	0
22 Produksjon av gummi- og plastprodukter	0	0	1	0	0	0	1
23 Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter	1	1	1	2	1	0	3
24 Produksjon av metaller	0	1	1	1	0	0	1
25 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	2	7	6	4	1	0	8
26 Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter	0	0	0	0	0	0	0
27 Produksjon av elektrisk utstyr	0	0	0	0	0	0	0
28 Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	0	2	2	2	0	0	2
29 Produksjon av motorvogner og tilhengere	0	0	0	0	0	0	0
30 Produksjon av andre transportmidler	2	3	4	3	2	0	6
31 Produksjon av møbler	2	1	1	0	0	0	2
32 Annen industriproduksjon	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	0	0	1	0	0	0	1
D ELEKTRISITETS-, GASS-, DAMP- OG VARMTVANNSFORSYNING							
35 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	0	1	1	0	0	1
E VANNFORSYNING, AVLØPS- OG RENOVASJONSVIRKSOMHET							
36 Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	0	0	0	0	0	0	0
37 Oppsamling og behandling av avløpsvann	0	0	0	0	0	0	0
38 Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall	0	0	0	0	0	0	0
39 Miljørydding, miljørensing og lignende virksomhet	0	0	0	0	0	0	0
F BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET							
41 Oppføring av bygninger	0	2	3	2	1	0	4
42 Anleggsvirksomhet	0	1	1	0	0	0	1
43 Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	0	1	1	1	0	0	1
G VAREHANDEL, REPARASJON AV MOTORVOGNER							
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	0	0	0	0	0	0	0

Stavanger - Antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode

46 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	9	16	6	3	0	1	24
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	18	35	25	15	1	2	46
H TRANSPORT OG LAGRING							
49 Landtransport og rørtransport	0	3	2	1	0	0	3
50 Sjøfart	17	12	8	7	1	0	24
51 Lufttransport	0	0	0	0	0	0	0
52 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	0	4	5	3	0	0	6
53 Post og distribusjonsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
I OVERNATTINGS- OG SERVERINGSVIRKSOMHET							
55 Overnattingsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
56 Serveringsvirksomhet	0	3	2	3	1	0	5
J INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON							
58 Forlagsvirksomhet	7	10	9	11	2	0	17
59 Film- video- og fjernsynsprogramproduksjon, utgivelse av musikk- og lydopptak	0	0	0	0	0	0	0
60 Radio- og fjernsynskringkasting	0	0	0	0	0	0	0
61 Telekommunikasjon	0	1	1	1	0	0	2
62 Tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	0	0	0	0	0	0	0
63 Informasjonstjenester	0	0	0	0	0	0	0
K FINANSIERINGS- OG FORSIKRINGSVIRKSOMHET							
64 Finansieringsvirksomhet	9	13	12	11	2	0	19
65 Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	6	10	7	4	1	0	10
66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	0	1	0	0	0	0	1
L OMSETNING OG DRIFT AV FAST EIENDOM							
68 Omsetning og drift av fast eiendom	1	2	3	4	1	0	4
M FAGLIG, VITENSKAPELIG OG TEKNISK TJENESTEYTING							
69 Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	2	3	1	0	0	0	5
70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgiving	0	0	0	0	0	0	0
71 Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet, og teknisk prøving og analyse	1	8	12	10	4	0	17
72 Forskning og utviklingsarbeid	0	1	2	3	0	0	3
73 Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	0	1	1	0	0	0	1
74 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	1	2	1	1	0	0	3
75 Veterinærtjenester	0	0	0	0	0	0	0
N FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING							
77 Utleie og leasingvirksomhet	0	0	1	1	0	0	1
78 Arbeidskrafttjenester	0	0	0	0	0	0	0
79 Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester	0	1	1	2	3	0	5
80 Vakttjeneste og etterforskning	0	0	0	0	0	0	4
81 Tjenester tilknyttet eiendomsdrift	0	0	0	0	0	0	0
82 Annen forretningsmessig tjenesteyting	0	1	0	2	2	0	3
O OFFENTLIG ADMINISTRASJON OG FORSVAR, OG TRYGDEORDNINGER UNDERLAGT OFFENTLIG FORVALTNING							
84 Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	0	0	0	0	0	0	0
P UNDERVISNING							
85 Undervisning	0	0	0	1	0	0	1
Q HELSE- OG SOSIALTJENESTER							
86 Helsetjenester	0	2	12	17	2	2	22
87 Pleie- og omsorgstjenester i institusjon	0	0	0	0	0	0	0
88 Sosiale omsorgstjenester uten botilbud	1	1	0	0	0	0	1
R KULTURELL VIRKSOMHET, UNDERHOLDNING OG FRITIDSAKTIVITETER							
90 Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	2	4	2	1	1	0	4
91 Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0

Stavanger - Antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode

92 Lotteri- og totalisatorspill	0	0	0	0	0	0	0
93 Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelseetablissemeter	0	0	0	0	0	0	0
S ANNEN TJENESTERYTING							
94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	0	0	0	3	2	0	4
95 Reparasjon av dataskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk	0	0	0	0	0	0	0
96 Annen personlig tjenesteyting	0	1	0	0	0	0	1
T LØNNET ARBEID I PRIVATE HUSHOLDNINGER							
97 Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0	0	0	0	0
U INTERNASJONALE ORGANISASJONER OG ORGANER							
99 Internasjonale organisasjoner og organer	0	0	0	0	0	0	0
Uten gruppering	3	1	1	1	0	0	6
Samlet	106	210	181	162	33	7	360

Haugalandet - Antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode

Organisasjonskategori	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Ukjent	Samlet
1 Jord, skog, fiske, fangst	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Faglige organisasjoner i landbruket	2	15	18	10	2	1	25
1.2 Faglige organisasjoner i fiske og fangst	0	2	4	2	0	1	5
1.3 Jordbrukets omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Fiskernes omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.9 Jord, skog, fiske, fangst. Andre	1	2	2	0	0	1	3
2 Industri og håndverk	0	0	0	0	0	0	0
2.1 Industriorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
2.2 Håndverksorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Transport	0	0	0	0	0	0	0
2.9 Industri og håndverk. Annet	0	0	0	0	0	0	0
3 Handel	0	0	0	0	0	0	0
3.1 Hovedorganisasjoner innen handel	0	1	0	0	0	2	3
3.2 Engroshandel	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Detaljhandel	0	1	1	0	0	0	1
3.4 Forbrukerorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
3.9. Handel. Annet	0	0	0	0	0	0	0
4 Bank og forsikring, transport og service	0	0	0	0	0	0	0
4.1 Bank	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Forsikring	0	0	0	0	0	0	0
4.4 Samferdsel	0	0	0	0	0	0	0
4.5 Bolig	0	0	0	0	0	0	0
4.6 Ferie og fritid	0	0	0	0	0	0	0
4.7 Presse, film, bibliotek mv.	0	1	1	1	0	0	1
4.9 Bank og forsikring, transport og service. Annet	0	0	0	0	0	0	0
5 Arbeidsgiverorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
5.9 Arbeidsgiverorganisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
6 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	1	22	24	15	0	2	35
6.9 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner. Annet	0	1	0	0	0	0	1
7 Produktivitet og teknikk	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Undervisning og forskning	0	1	1	1	0	1	4
7.2 Utvikling og opplysningsarbeid i primærnæringene	0	0	0	0	0	0	0
7.3 Utvikling og opplysningsarbeid innen industri og handel	0	0	0	0	0	0	0
7.9 Produktivitet og teknikk. Annet	0	0	0	0	0	0	0
8 Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid	1	1	1	0	0	0	1
8.1 Naturvitenskap	0	0	0	0	0	0	0
8.2 Språk	0	2	2	2	0	1	3
8.3 Samfunnsspørsmål	0	0	0	0	0	0	0
8.4 Skapende og utøvende kunst	0	0	0	0	0	0	0
8.5 Fred og internasjonalt arbeid	0	1	0	0	0	0	1
8.6 Historie og samfunnsvitenskap	0	0	0	1	0	3	4
8.7 Media mv.	0	0	0	0	0	0	0
8.8 Etniske minoriteter	0	0	0	0	0	0	0
8.9 Vitenskap, kultur, internasjonalt samarbeid. Annet	0	0	0	0	0	0	0
9 Humanitære og sosiale organisasjoner	3	6	4	1	0	0	6
9.1 Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	2	14	9	0	0	2	18
9.2 Helse og sosial velferd	1	9	10	6	4	5	17
9.3 Hjem og familie	0	0	0	0	0	0	0
9.4 Humanitære organisasjoner, flyktningearbeid	0	0	0	0	0	0	0
9.5 Brorskap	0	0	0	0	0	0	0

Haugalandet - Antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode

9.6 Nærmiljø- og velforeninger	1	3	6	9	2	0	12
9.9 Humanitære og sosiale organisasjoner. Annet	0	1	1	4	1	1	7
10 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
10.1 Idrett	1	2	7	3	1	3	11
10.2 Skytterbevegelsen	0	1	1	1	0	0	1
10.3 Friluftsgårder og fritidsorganisasjoner	0	1	1	1	0	3	4
10.4 Sang- og musikk, amatørteater	0	6	12	17	5	8	28
10.5 Kvinneorganisasjoner	1	6	15	15	4	1	19
10.6 Ungdomsorganisasjoner	1	12	6	5	0	4	19
10.7 Barneorganisasjoner	0	0	1	2	0	1	3
10.9 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
11 Religiøse organisasjoner	3	5	3	0	0	0	7
11.1 Allmenne kristne organisasjoner og foreninger	2	15	12	5	2	2	21
11.2 Organisasjoner og foreninger innen statskirken	1	1	2	2	2	0	3
11.3 Kristne trosamfunn utenfor statskirken	1	0	0	0	0	0	1
11.4 Ytre misjon	1	2	3	3	1	0	4
11.5 Ikke-kristne trossamfunn	0	0	0	0	0	0	0
11.6 Livssynsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
11.9 Religiøse organisasjoner. Annet	2	7	7	7	3	2	11
12 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer	0	0	0	0	0	0	0
12.1 Politiske partier	0	9	11	2	1	5	19
12.2 Organisasjoner knyttet til politiske partier	0	2	3	1	0	0	3
12.3 Kampanjer og bevegelser	0	1	1	2	0	0	3
12.4 Internasjonalt politikk	0	0	0	0	0	0	0
12.9 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer. Annet	0	0	0	0	0	1	1
13 Uspesifisert.	1	3	1	0	0	0	3
Samlet	26	156	170	118	28	50	308

Haugalandet - Antall privatarkiv per næringskategori og tidsperiode

Kategori	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Uten år	Samlet
A JORDBRUK, SKOGBRUK, FISKE							
01 Jordbruk og tjenester tilknyttet jordbruk, jakt og viltstell	5	2	1	0	0	5	11
02 Skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk	0	0	0	0	0	0	0
03 Fiske, fangst og akvakultur	2	3	2	1	0	4	9
B BERGVERKSDRIFT OG UTVINNING							
05 Bryting av steinkull og brunkull	0	0	0	0	0	0	0
06 Utvinning av råolje og naturgass	0	0	0	0	0	0	0
07 Bryting av metallholdig malm	1	1	1	1	0	0	1
08 Bryting og bergverksdrift ellers	0	0	0	0	0	0	0
09 Tjenester tilknyttet bergverksdrift	0	0	0	0	0	0	0
C INDUSTRI							
10 Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	4	12	3	2	1	6	24
11 Produksjon av drikkevarer	0	0	0	0	0	0	0
12 Produksjon av tobakksvarer	0	0	0	0	0	0	0
13 Produksjon av tekstiler	0	0	0	0	0	0	0
14 Produksjon av klær	0	1	1	0	0	1	2
15 Produksjon av lær og lærvarer	0	1	0	0	0	1	2
16 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, stå og flettematerialer, unntatt møbler	0	0	1	0	0	0	1
17 Produksjon av papir og papirvarer	0	0	0	0	0	0	0
18 Trykking og reproduksjon av innspilte opptak	0	0	0	0	0	0	0
19 Produksjon av kull- og raffinerte petroleumprodukter	0	0	0	0	0	0	0
20 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter	0	0	0	0	0	0	0
21 Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater	0	0	0	0	0	0	0
22 Produksjon av gummi- og plastprodukter	0	0	0	0	0	0	0
23 Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter	1	0	0	0	0	0	1
24 Produksjon av metaller	0	0	0	0	0	0	0
25 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	1	2	0	0	0	2	4
26 Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter	0	0	0	0	0	0	0
27 Produksjon av elektrisk utstyr	0	0	0	0	0	0	0
28 Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	0	0	0	0	0	1	1
29 Produksjon av motorvogner og tilhengere	0	0	0	0	0	0	0
30 Produksjon av andre transportmidler	0	1	1	0	0	1	2
31 Produksjon av møbler	0	0	0	0	0	0	0
32 Annen industriproduksjon	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	0	0	0	0	0	0	0
D ELEKTRISITETS-, GASS-, DAMP- OG VARMTVANNSFORSYNING							
35 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	1	1	0	0	3	4
E VANNFORSYNING, AVLØPS- OG RENOVASJONSVIRKSOMHET							
36 Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	0	1	1	1	0	0	2
37 Oppsamling og behandling av avløpsvann	0	0	0	0	0	0	0
38 Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall	0	0	0	0	0	0	0
39 Miljørydding, miljørensing og lignende virksomhet	0	0	0	0	0	0	0
F BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET							
41 Oppføring av bygninger	0	1	2	1	0	1	3
42 Anleggsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
43 Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
G VAREHANDEL, REPARASJON AV MOTORVOGNER							
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	0	0	0	0	0	0	0

Haugalandet - Antall privatarkiv per næringskategori og tidsperiode

46 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	1	1	0	0	0	0	1
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	6	9	5	6	1	4	24
H TRANSPORT OG LAGRING							
49 Landtransport og rørtransport	1	1	2	1	1	2	5
50 Sjøfart	10	26	18	13	0	11	44
51 Lufttransport	0	0	0	0	0	0	0
52 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	0	1	2	1	0	2	4
53 Post og distribusjonsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
I OVERNATTINGS- OG SERVERINGSVIRKSOMHET							
55 Overnattingsvirksomhet	0	0	1	0	0	0	1
56 Serveringsvirksomhet	1	0	0	0	0	0	1
J INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON							
58 Forlagsvirksomhet	1	2	1	2	2	1	4
59 Film- video- og fjernsynsprogramproduksjon, utgivelse av musikk- og lydopptak	0	0	0	0	0	0	0
60 Radio- og fjernsynskringkasting	0	0	0	0	0	0	0
61 Telekommunikasjon	1	2	1	0	0	1	3
62 Tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	0	0	0	0	0	0	0
63 Informasjonstjenester	0	0	0	0	0	0	0
K FINANSIERINGS- OG FORSIKRINGSVIRKSOMHET							
64 Finansieringsvirksomhet	6	13	13	16	1	1	24
65 Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	6	7	7	3	0	3	11
66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
L OMSETNING OG DRIFT AV FAST EIENDOM							
68 Omsetning og drift av fast eiendom	0	0	1	1	0	0	1
M FAGLIG, VITENSKAPELIG OG TEKNISK TJENESTEYTING							
69 Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	0	0	0	0	0	1	1
70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgiving	0	0	0	0	0	0	0
71 Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet, og teknisk prøving og analyse	0	1	1	0	0	2	3
72 Forskning og utviklingsarbeid	1	1	1	1	0	0	1
73 Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	0	0	0	0	0	0	0
74 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	0	0	0	0	0	0	0
75 Veterinærtjenester	0	0	0	0	0	0	0
N FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING							
77 Utleie og leasingvirksomhet	0	1	1	1	1	0	1
78 Arbeidskrafttjenester	0	0	0	0	0	0	0
79 Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester	0	0	0	0	0	0	0
80 Vakttjeneste og etterforskning	0	0	0	0	0	0	0
81 Tjenester tilknyttet eiendomsdrift	0	0	0	0	0	0	0
82 Annen forretningsmessig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0
O OFFENTLIG ADMINISTRASJON OG FORSVAR, OG TRYGDEORDNINGER UNDERLAGT OFFENTLIG FORVALTNING							
84 Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	0	0	0	0	0	0	0
P UNDERVISNING							
85 Undervisning	0	0	0	0	0	0	0
Q HELSE- OG SOSIALTJENESTER							
86 Helsetjenester	0	0	0	0	0	0	0
87 Pleie- og omsorgstjenester i institusjon	0	0	0	0	0	0	0
88 Sosiale omsorgstjenester uten botilbud	0	0	0	0	0	1	1
R KULTURELL VIRKSOMHET, UNDERHOLDNING OG FRITIDSAKTIVITETER							
90 Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	0	0	1	1	0	0	1
91 Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0

Haugalandet - Antall privatarkiv per næringskategori og tidsperiode

92 Lotteri- og totalisatorspill	0	0	0	0	0	0	0
93 Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelseetablissemeter	0	0	0	0	0	0	0
S ANNEN TJENESTERYTING							
94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
95 Reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk	0	0	0	0	0	0	0
96 Annen personlig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0
T LØNNET ARBEID I PRIVATE HUSHOLDNINGER							
97 Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0	0	0	0	0
U INTERNASJONALE ORGANISASJONER OG ORGANER							
99 Internasjonale organisasjoner og organer	0	0	0	0	0	0	0
Tomme	0	0	4	4	0	0	5
Samlet	48	91	73	56	7	54	203

Ryfylke - Antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode

Organisasjonskategori	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Ukjent	Samlet
1 Jord, skog, fiske, fangst	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Faglige organisasjoner i landbruket	0	5	8	6	0	4	15
1.2 Faglige organisasjoner i fiske og fangst	0	0	1	0	0	0	1
1.3 Jordbrukets omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Fiskernes omsetningsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
1.9 Jord, skog, fiske, fangst. Andre	1	1	1	2	0	0	3
2 Industri og håndverk	0	0	0	0	0	0	0
2.1 Industriorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
2.2 Håndverksorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Transport	1	0	0	1	1	0	2
2.9 Industri og håndverk. Annet	0	0	0	0	0	0	0
3 Handel	0	0	0	0	0	0	0
3.1 Hovedorganisasjoner innen handel	0	0	0	0	0	0	0
3.2 Engroshandel	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Detaljhandel	0	0	0	0	0	1	1
3.4 Forbrukerorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
3.9. Handel. Annet	0	0	0	0	0	0	0
4 Bank og forsikring, transport og service	0	0	0	0	0	0	0
4.1 Bank	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Forsikring	0	0	0	0	0	0	0
4.4 Samferdsel	0	0	0	0	0	0	0
4.5 Bolig	0	0	0	0	0	0	0
4.6 Ferie og fritid	0	0	0	0	0	1	1
4.7 Presse, film, bibliotek mv.	0	0	0	0	0	0	0
4.9 Bank og forsikring, transport og service. Annet	0	0	0	0	0	0	0
5 Arbeidsgiverorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
5.9 Arbeidsgiverorganisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
6 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner	2	15	14	11	1	1	27
6.9 Arbeidstaker- og yrkesorganisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
7 Produktivitet og teknikk	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Undervisning og forskning	1	2	4	2	1	1	6
7.2 Utvikling og opplysningsarbeid i primærnæringene	0	0	0	0	0	0	0
7.3 Utvikling og opplysningsarbeid innen industri og handel	0	0	0	0	0	0	0
7.9 Produktivitet og teknikk. Annet	0	0	1	1	1	0	2
8 Vitenskap, kultur, internasjonalt arbeid	0	0	0	0	0	1	1
8.1 Naturvitenskap	0	0	0	0	0	0	0
8.2 Språk	0	3	2	1	1	2	5
8.3 Samfunnsspørsmål	0	0	0	0	0	0	0
8.4 Skapende og utøvende kunst	0	0	0	2	2	0	3
8.5 Fred og internasjonalt arbeid	0	0	0	0	0	0	0
8.6 Historie og samfunnsvitenskap	1	2	2	2	0	1	3
8.7 Media mv.	0	0	0	0	0	1	1
8.8 Etniske minoriteter	0	0	0	0	0	0	0
8.9 Vitenskap, kultur, internasjonalt samarbeid. Annet	0	0	0	0	0	0	0
9 Humanitære og sosiale organisasjoner	0	1	1	0	0	2	3
9.1 Avholds- og rusgiftsorganisasjoner	4	11	4	0	0	5	18
9.2 Helse og sosial velferd	0	6	8	7	2	2	14
9.3 Hjem og familie	0	0	0	0	0	0	0
9.4 Humanitære organisasjoner, flyktningearbeid	0	0	1	2	2	0	2
9.5 Brorskap	0	1	2	1	0	0	2

Ryfylke - Antall privatarkiv etter organisasjonskategori og tidsperiode

9.6 Nærmiljø- og velforeninger	0	2	5	11	4	4	16
9.9 Humanitære og sosiale organisasjoner. Annet	0	0	0	0	0	0	0
10 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
10.1 Idrett	0	1	1	3	0	1	5
10.2 Skytterbevegelsen	1	3	2	1	0	2	6
10.3 Friluftsgårder og fritidsorganisasjoner	0	1	1	2	1	1	4
10.4 Sang- og musikk, amatørteater	0	8	11	9	3	1	18
10.5 Kvinneorganisasjoner	0	6	7	6	3	3	15
10.6 Ungdomsorganisasjoner	2	10	5	5	0	7	18
10.7 Barneorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
10.9 Idrett, ungdoms- og fritidsorganisasjoner. Annet	0	0	0	1	0	0	1
11 Religiøse organisasjoner	4	2	0	0	0	1	5
11.1 Allmenne kristne organisasjoner og foreninger	0	6	8	7	3	2	12
11.2 Organisasjoner og foreninger innen statskirken	2	1	0	0	0	0	2
11.3 Kristne trosamfunn utenfor statskirken	1	1	0	0	0	0	1
11.4 Ytre misjon	0	2	3	3	1	1	4
11.5 Ikke-kristne trossamfunn	0	0	0	0	0	0	0
11.6 Livssynsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
11.9 Religiøse organisasjoner. Annet	1	8	9	8	6	0	9
12 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer	0	0	0	0	0	0	0
12.1 Politiske partier	1	6	6	6	0	3	14
12.2 Organisasjoner knyttet til politiske partier	0	2	4	2	0	3	8
12.3 Kampanjer og bevegelser	0	0	0	2	0	0	2
12.4 Internasjonalt politikk	0	0	0	0	0	1	1
12.9 Politiske partier og tilknyttede organisasjoner, politiske bevegelser og kampanjer. Annet	0	4	3	3	0	0	4
13 Uspesifisert.	0	2	1	0	0	1	3
Samlet	22	112	115	107	32	53	258

Ryfylke - Antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode

Kategori	Før 1900	1900-1945	1946-1970	1971-2000	Etter 2000	Uten år	Samlet
A JORDBRUK, SKOGBRUK, FISKE							
01 Jordbruk og tjenester tilknyttet jordbruk, jakt og viltstell	10	5	1	0	0	3	15
02 Skogbruk og tjenester tilknyttet skogbruk	0	1	1	1	0	0	1
03 Fiske, fangst og akvakultur	0	1	1	0	0	0	1
B BERGVERKSDRIFT OG UTVINNING							
05 Bryting av steinkull og brunkull	0	0	0	0	0	0	0
06 Utvinning av råolje og naturgass	0	0	0	0	0	0	0
07 Bryting av metallholdig malm	1	0	0	0	0	0	1
08 Bryting og bergverksdrift ellers	0	0	0	0	0	0	0
09 Tjenester tilknyttet bergverksdrift	0	0	0	0	0	0	0
C INDUSTRI							
10 Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	1	5	4	2	0	1	8
11 Produksjon av drikkevarer	1	1	1	0	0	0	1
12 Produksjon av tobakksvarer	0	0	0	0	0	0	0
13 Produksjon av tekstiler	0	0	0	1	0	0	1
14 Produksjon av klær	0	0	1	0	0	0	1
15 Produksjon av lær og lærvarer	0	1	1	1	0	0	1
16 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, stå og flettematerialer, unntatt møbler	0	0	1	1	0	0	1
17 Produksjon av papir og papirvarer	0	0	0	0	0	0	0
18 Trykking og reproduksjon av innspilte opptak	0	0	0	1	0	0	1
19 Produksjon av kull- og raffinerte petroleumprodukter	0	0	0	0	0	0	0
20 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter	0	0	0	0	0	0	0
21 Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater	0	0	0	0	0	0	0
22 Produksjon av gummi- og plastprodukter	0	0	0	0	0	0	0
23 Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter	0	1	0	0	0	0	1
24 Produksjon av metaller	0	1	2	2	1	0	2
25 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	0	0	0	0	0	0	0
26 Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter	0	0	0	0	0	0	0
27 Produksjon av elektrisk utstyr	0	0	0	0	0	0	0
28 Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	0	0	0	1	0	0	1
29 Produksjon av motorvogner og tilhengere	0	0	0	0	0	0	0
30 Produksjon av andre transportmidler	0	0	0	0	0	0	0
31 Produksjon av møbler	0	0	0	0	0	0	0
32 Annen industriproduksjon	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	0	0	0	0	0	0	0
D ELEKTRISITETS-, GASS-, DAMP- OG VARMTVANNSFORSYNING							
35 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0	3	2	2	0	3	6
E VANNFORSYNING, AVLØPS- OG RENOVASJONSVIRKSOMHET							
36 Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	0	0	1	0	0	1	2
37 Oppsamling og behandling av avløpsvann	0	0	0	0	0	0	0
38 Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall	0	0	0	0	0	0	0
39 Miljørydding, miljørensing og lignende virksomhet	0	0	0	0	0	0	0
F BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET							
41 Oppføring av bygninger	0	0	0	0	0	0	0
42 Anleggsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
43 Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	0	0	0	1	0	0	1
G VAREHANDEL, REPARASJON AV MOTORVOGNER							
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	0	0	0	0	0	0	0

Ryfylke - Antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode

46 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	2	6	3	1	0	2	9
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	2	4	8	8	1	2	14
H TRANSPORT OG LAGRING							
49 Landtransport og rørtransport	0	1	1	1	0	0	1
50 Sjøfart	1	4	8	3	0	0	8
51 Luftransport	0	0	0	0	0	0	0
52 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	0	0	0	0	0	0	0
53 Post og distribusjonsvirksomhet	0	1	0	0	0	0	1
I OVERNATTINGS- OG SERVERINGSVIRKSOMHET							
55 Overnattingsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
56 Serveringsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
J INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON							
58 Forlagsvirksomhet	0	1	0	1	1	0	2
59 Film- video- og fjernsynsprogramproduksjon, utgivelse av musikk- og lydopptak	0	0	0	0	0	0	0
60 Radio- og fjernsynskringkasting	0	0	0	0	0	0	0
61 Telekommunikasjon	0	0	0	0	0	0	0
62 Tjenester tilknyttet informasjonsteknologi	0	0	0	0	0	0	0
63 Informasjonstjenester	0	0	0	0	0	0	0
K FINANSIERINGS- OG FORSIKRINGSVIRKSOMHET							
64 Finansieringsvirksomhet	8	17	13	16	0	0	21
65 Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	0	0	0	0	0	2	2
66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
L OMSETNING OG DRIFT AV FAST EIENDOM							
68 Omsetning og drift av fast eiendom	0	0	0	0	0	0	0
M FAGLIG, VITENSKAPELIG OG TEKNISK TJENESTEYTING							
69 Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0
70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgiving	0	0	0	0	0	0	0
71 Arkitektvirksomhet og teknisk konsulentvirksomhet, og teknisk prøving og analyse	0	0	0	3	0	0	3
72 Forskning og utviklingsarbeid	0	0	0	0	0	0	0
73 Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	0	0	0	0	0	0	0
74 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	0	0	0	0	0	0	0
75 Veterinærtjenester	0	0	0	0	0	0	0
N FORRETNINGSMESSIG TJENESTEYTING							
77 Utleie og leasingvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
78 Arbeidskrafttjenester	0	0	0	0	0	0	0
79 Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester	0	0	0	1	0	0	1
80 Vakttjeneste og etterforskning	0	0	0	0	0	0	0
81 Tjenester tilknyttet eiendomsdrift	0	0	0	0	0	0	0
82 Annen forretningsmessig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0
O OFFENTLIG ADMINISTRASJON OG FORSVAR, OG TRYGDEORDNINGER UNDERLAGT OFFENTLIG FORVALTNING							
84 Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	0	0	0	0	0	0	0
P UNDERVISNING							
85 Undervisning	0	0	0	0	0	0	0
Q HELSE- OG SOSIALTJENESTER							
86 Helsetjenester	0	0	0	0	0	0	0
87 Pleie- og omsorgstjenester i institusjon	0	0	0	0	0	0	0
88 Sosiale omsorgstjenester uten botilbud	0	0	0	0	0	0	0
R KULTURELL VIRKSOMHET, UNDERHOLDNING OG FRITIDSaktiviteter							
90 Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
91 Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0

Ryfylke - Antall privatarkiv etter næringskategori og tidsperiode

92 Lotteri- og totalisatorspill	0	0	0	0	0	0	0
93 Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelseetablissemeter	0	0	1	1	0	0	1
S ANNEN TJENESTERYTING							
94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	0	0	0	0	0	0	0
95 Reparasjon av datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk	0	0	0	0	0	0	0
96 Annen personlig tjenesteyting	0	0	0	0	0	0	0
T LØNNET ARBEID I PRIVATE HUSHOLDNINGER							
97 Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0	0	0	0	0
U INTERNASJONALE ORGANISASJONER OG ORGANER							
99 Internasjonale organisasjoner og organer	0	0	0	0	0	0	0
Samlet	26	53	50	48	3	14	108

Liste over deltakende bevaringsinstitusjoner

Arkivinstitusjoner

Interkommunalt Arkiv i Rogaland er depot og rådgivingsorgan til sine eiere, dvs. alle kommuner i Rogaland med unntak av Stavanger, to kommunale selskap og Rogaland fylkeskommune. Selskapet ble stiftet i januar 1976. I dag forvalter IKA Rogaland 472 privatarkiv på 90 hm på vegne av sine eiere.

Misjons- og diakoniarkivet (MDA) ble opprettet i 2016 og fortsetter driften etter de to tidligere enhetene Misjonsarkivet og Diakoniarkivet. Arkivet holder til både i Stavanger og i Oslo. MDA samler arkiver etter opprinnelsesorganisasjonene: Det Norske Misjonsselskap, Det norske Diakonhjemmet og Diakonhjemmet Høgskole i Oslo samt personer, institusjoner og foreninger fra samme temaområde. Etter avtale med Arkivverket har MDA ansvar for koordinering av bevaring av privatarkiv innen misjon, diakoni, kristne kirker og organisasjoner. MDA forvalter 523 privatarkiv på 2 667 hm.

Statsarkivet i Stavanger er en del av **Arkivverket** og dekker Rogaland fylke. Statsarkivet bevarer og forvalter arkiver etter statlige organ som er lokalisert i Rogaland samt privatarkiv med tilknytning til fylket. Det har også et nasjonalt ansvar for å dokumentere olje- og gasssektoren på arkivsiden. Statsarkivet i Stavanger bevarer ca. 16 000 hm arkivmateriale i sine magasiner, derav kommer ca. 5850 hm fra privatarkiver fra Rogaland. Disse fordeler seg på 1641 arkiver.

Stavanger byarkiv er både arkivmyndighet og arkivdepot for Stavanger kommune. Byarkivet ble etablert i 1969. Siden 1980-tallet har byarkivet tatt imot privatarkiv. I dag omfatter samlingen over 800 privatarkiv på 1140 hm. Ved siden av forvaltningen av analogt arkivmateriale har Stavanger byarkiv også kompetanse til å ta imot digitalt materiale.

Regionmuseer

Dalane Folkemuseum er et konsolidert regionmuseum med ansvar for kommunene i regionen Dalane. Museet ble stiftet i 1910. Det forvalter ved siden av bygninger, gjenstander og fotografi 102 privatarkiv på 175 hm.

Haugalandmuseet er et konsolidert regionmuseum med ansvar for kommunene i Haugalandet. Museet ble stiftet i 2005 og eies av kommunene Bokn, Haugesund, Tysvær, Utsira og Vindafjord. Museet satser bredt på bevaring og formidling av kunst- og kulturhistorien i regionen. Ved siden av bygninger, gjenstander og fotografi forvalter Haugalandmuseet 55 privatarkiv på 115 hm. I 2021/22 mottok museet arkivutviklingsmidler for prosjektet «Skipsarkiv i krig og fred».

Jærmuseet er regionmuseet for Jæren og ble stiftet i 1985. Ved siden av dokumentasjonen av samfunnsutviklingen og samlinger av gjenstander og fotografier, har Jærmuseet alltid hatt fokus på privatarkiv. I dag omfatter samlingen til Jærmuseet 306 privatarkiv på 436 hm. Hovedsamlingstema for Jærmuseet er landbruk og regionens historie.

Museum Stavanger (MUST) ble etablert i 2010 ved konsolidering av Stavanger Museum og Rogaland kunstmuseum, som henholdsvis har eksistert siden 1877 og 1966. Museet har ansvar for byen Stavanger og samler både kulturhistorisk og naturhistorisk materiale. Museet har et hovedfokus på sjøfart og hermetikkindustrien. Museum Stavanger forvalter 122 privatarkiv på 126 hm.

Ryfylkemuseet er regionmuseet for Ryfylke og ble etablert i 1981. Samlingene til museet dekker emnene håndverk, fiske og eldre landbruk. I tillegg er Folkemusikkarkivet i Rogaland en del av Ryfylkemuseet. Det er regionen Ryfylke med kommunene Strand, Hjelmeland, Suldal og Sauda som er innsamlingsområde for museet. Det forvalter 207 privatarkiv på 113 hm.

Andre museer

Lund bygdemuseum og kulturbank er lokalmuseet i Lund kommune. Samlingen til museet omfatter både gjenstander, fotografier og privatarkiv. Museet har et særlig fokus på trehåndverk og –industri. Privatarkivsamlingen omfatter 127 privatarkiv på 85 hyllemeter.

Norsk oljemuseum er et museum for oljevirkksomheten og ble stiftet i 1981. Det forsker på og formidler norsk oljeindustri. Samlingene omfatter fotografi, gjenstander og privatarkiv. Samlingen består av 23 privatarkiv på 130 hm.

Bibliotek

Haugesund folkebibliotek samler privatarkiv fra Haugesund kommune med særlig fokus på rederiarkivene fra byen. Biblioteket formidler også privatarkivene fra samlingen til Haugesund byarkiv i sine lokaler. I 2017 hadde biblioteket et stort prosjekt for ordning og publisering av arkiver fra rederinæringen. Resultatet formidles på nettsiden www.rederiarkivene.no.

Sandnes bibliotek er biblioteket for Sandnes kommune. Biblioteket har fått overlevert et privatarkiv som er utstilt i lokalene.

Tysvær bibliotek er folkebiblioteket for Tysvær kommune. Daværende biblioteksjef Per Qvale opprettet et lokalhistorisk arkiv på midten av 1980-årene. I dag omfatter privatarkivsamlingen 143 arkiv på 13 hm.

Kommuner

Bjerkreim kommune ligger i region Dalane. Privatarkivsamlingen i kommunen omfatter 25 arkiv på 3,2 hm.

Eigersund kommune ligger i region Dalane. Privatarkivsamlingen i kommunen omfatter 48 arkiv på 14 hm. I tillegg har kommunen deponert 6 privatarkiv på 2,6 hm hos IKA Rogaland.

Gjesdal kommune ligger i region Jæren. Privatarkivsamlingen i kommunen omfatter 11 privatarkiv. I tillegg er to arkiv deponert hos IKA Rogaland.

Haugesund byarkiv er en del av sentralarkivet til Haugesund kommune. Det ble opprettet i 1929. Ved siden av håndteringen av kommunens arkiver forvalter byarkivet 120 privatarkiv på 185 hm. Hovedsamlingsområde til Haugesund byarkiv er foreninger og bedrifter fra Haugesund og kommunene som nå er en del av den. Mange av arkivene har blitt avlevert i forbindelse med arbeidet til byhistorien i begynnelsen av 2000-tallet. Haugesund byarkiv har avtale med byens bibliotek om innsyn i materialet.

Hjelmeland kommune ligger i region Ryfylke. Privatarkivsamlingen omfatter 74 privatarkiv. I tillegg er to privatarkiv på 0,7 hm deponert hos IKA Rogaland.

Karmøy kommune ligger i region Haugaland. Privatarkivsamlingen omfatter 2 arkiv på 5,4 hm. I tillegg er 21 arkiv på 2,7 hm deponert hos IKA Rogaland.

Klepp kommune ligger i region Jæren. Privatarkivsamlingen omfatter 84 privatarkiv på 22 hm.

Randaberg kommune ligger nord på Jæren. Privatarkivsamlingen omfatter 5 privatarkiv på 0,5 hm. I tillegg har kommunene deponert 22 privatarkiv på 2,2 hm hos IKA Rogaland.

Strand kommune ligger i Ryfylke. Privatarkivsamlingen omfatter 27 arkiv på 2,5 hm. I tillegg har kommunen deponert 5 arkiv på 0,25 hm hos IKA Rogaland.

Utsira kommune er en øykommune i Haugaland. Privatarkivsamlingen omfatter 40 arkiver. I tillegg har kommunene deponert 4 privatarkiv på 0,8 hm hos IKA Rogaland.

Andre institusjoner

Nord-Karmøy historielag samler inn og formidler historie fra Nord-Karmøy og Fastlands-Karmøy, dvs. området til de tidligere kommunene Torvastad og Avaldsnes. Historielaget ble stiftet i 1978. Privatarkivsamlingen til laget omfatter 33 privatarkiv på 1,4 hm.

Sauda lokalarkiv har som formål å samle inn, bevare og gjøre tilgjengelig privat arkivmateriale fra Sauda. Lokalarkivet ble stiftet i 1992. Privatarkivsamlingen omfatter 92 privatarkiv på 20 hm.

Skudenes historielag er historielaget for den søndre delen av Karmøy. Det ble stiftet i 1974. Historielaget har ved siden av egen møtevirksomhet også driften av museet Mælandsgården sammen med kommunen. Privatarkivsamlingen til Skudenes historielag omfatter 95 privatarkiv på 2,7 hm.